

ANALOGI

HÄMINAN, HÄMEENLINNAN, KOTKAN, LAHDEN, LAPPEENRANNAN, TAMPEREEN JA TURUN ORTODOKSISET SEURAKUNNAT 19.2. 2009

2009

Professori
Olli Ahtola:

”Kauniissa
kirkossa
syntyy rukous”

SIVUT 4–6

Jumalanpalvelus- ja toimintasivut:

HAMINA 38–40, HÄMEENLINNAN 41–43, KOTKA 44–46, LAHTI 47–48, LAPPEENRANTA 49–52, TAMPERE 53–55, TURKU 56–59

ANALOGI HAASTATTELEE

4-6 Esteettisyys – tie hengelliseen kokemukseen.

Olli Ahtolan haastattelu.
Isä **Hariton**

HENGELLISTÄ OPETUSTA

8-9 Ajatuksia suuren paaston alkaessa.

Kirkkoherra **Timo Tynkynen**

ANALOGI TUTKII

**Hiippakuntaneuvosto – keskustelufoorumi
vailla päätäntävaltaa?**

Hellevi Matihalt

OPETUSTA LITURGISEEN ELÄMÄÄN

**13-15 Värit ja vivahteetv uorokauden
jumalanpalveluksissa.**

Isä **Sergius Colliander**

KIRKOLLISTA KESKUSTELUA

15 Loukkaavaa tekstiä.

Metropoliitta Johannes

KIRKKOVUODEN JUHLAPÄIVÄNÄ

16-17 Anteeksiannosta ja sovinnosta.

Isä **Ville Kiiveri**

TUTUSTUMME KIRKKOIHIMME

20-21 Loviisan kirkko.

Mirja Leminen

USKONNONOPETUS KIINNOSTAA

24 Oppilaan oikeus omaan uskontoon.

Sirpa Okulov

Seurakuntien tapahtumia

- 26 KOTKA / Kahvimatinea Nikolaossalissa / Kotkan kirkkoon uudet juhlapäiväikonit
- 27-28 LAHTI / Mieleenmuistumia pyhiinvaellukselta Novgorodiin ja Pihkovaan
- 29 LAPPEENRANTA / Seurakunnassa juhlittiin
- 30 LAPPEENRANTA / Rajanaapureita / Ortodoksit Joutsenossa
- 31 LAPPEENRANTA / ONL juhlii Lappeenrannassa
- 32 TAMPERE / Porin Jumalanäidin ikoni / Krysostomos teki historiaa
- 33-34 TAMPERE / Seurakuntatyön arkea kanttorin silmin
- 35 TAMPERE / Ei vain lasten juttu / Hissillä hengen korkeuksiin
- 36 TURKU / Talven riemua lastentapahtumissa
- 37 TURKU / Joulunajan riemua Raumalla

Dakonin piparkakku

Jaana ja Maija Piironen leipoivat päätoimittajalle jouluksi diakonin piparin.

Vakiopalstat

3 Pääkirjoitus
Isä Hariton

Ajassa liikkuu
Isä Markus Aroma

7 Metropoliitalta
Ambrosius

**12 Ortodoksit Euroopan
vuorovaikutuksessa**
Arkkkipiispa Leo

18 Luostaripalsta
Nunna Kristoduli

19 Venäjänkielinen palsta
Isä Viktor Maksimovski

22-23 Lapset ja nuoret
Leena Lomu

**25 Kirkkomusiikin
helskyttelyä**
Mikko Sidoroff

Seurakuntien toiminta

38-40 HAMINA
Kouvola

41-43 HÄMEENLINNA
Forssa

44-46 KOTKA
Loviisa

47-48 LAHTI
Heinola, Hyvinkää

49-52 LAPPEENRANTA
Imatra

53-55 TAMPERE
Pori

56-59 TURKU
Rauma, Salo

RADIO • TV • KALENTERI

HELMIKUU

TI 17.2. RADIO, iltahartaus, Joensuun piispa Arseni, Kuopio

SU 22.2. RADIO klo 18.00–18.50 sovintosunnuntain ehtoopalvelus, Hämeenlinna, Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Johannes Krysostomoksen kirkko

MA 23.2. suuri paasto ja puhdas viikko alkavat

KE 25.2. RADIO klo 18.00–19.00 Pyhän Andreas Kreetalaisen katumuskanoni, Lahti, Pyhän Kolminaisuuden kirkko

LA 28.2. RADIO, aamuhartaus, pastori Sergius Colliander, Kellokoski

MAALISKUU

SU 1.3. ortodoksisuuden sunnuntai, RADIO klo 11–12 liturgia, Varkaus, Kristuksen taivaaseenastumisen kirkko

SU 8.3. Gregorios Palamaksen sunnuntai

KE 11.3. klo 18.00–19.00 paastoliturgia eli ennen pyhitettyjen lahjain liturgia, Oulu, Pyhän Kolminaisuuden katedraali

SU 15.3. ristinkumartamisen sunnuntai, RADIO klo 11–12 liturgia, Lappeenranta, Pokrovan kirkko

TI 17.3. RADIO, iltahartaus, rovasti Markus Aroma, Hämeenlinna

LA 21.3. RADIO, aamuhartaus, arkkimandriitta Sergei, Valamon luostari

SU 22.3. pyhittäjä Johannes Siinailaisen sunnuntai

KE 25.3. jumalansynnyttäjän Neitseen Marian ilmestys

SU 29.3. pyhittäjä Maria Egyptiläisen sunnuntai, RADIO klo 11–12 liturgia, Kuopio, Pyhän Nikolaoksen katedraali

HUHTIKUU

PE 10.4. klo 18.00–19.00 suuren perjantain ehtoopalvelus eli Kristuksen hautauspalvelus, Joensuu, Pyhän Nikolaoksen kirkko

LA 11.4. RADIO, aamuhartaus, rovasti Rauno Pietarinen, Joensuu

Seuraava Analogi 2/09 ilmestyy 2. huhtikuuta. Siihen tuleva aineisto on jätettävä toimitukseen viimeistään keskiviikkona 4. maaliskuuta.

■ TÄMÄN LEHDEN ON SINULLE TILANNUT OMA SEURAKUNTASI

Kansikuva: Professori Olli Ahtola esittelee pyhän Antipaksen ikonia. Antipaksen uskottiin suojelevan hammaskivuilta.

- **Julkaisija:**
Haminan, Hämeenlinnan, Kotkan, Lahden, Lappeenrannan, Tampereen ja Turun ortodoksiset seurakunnat
- **Kustantaja:**
Kotimaa-Yhtiöt Oy
Kymmenes vuosikerta, painosmäärä 10 000 kpl.
- **Päätoimittaja:**
Kari M. Röntilä, puh. 050 550 6272
- **Graafikko:**
Heikki O. Jokinen, puh. 050 524 6007
ho.jokinen@kolumbus.fi
- **Toimitus:**
Rautatienkatu 52 E, 13210 Hämeenlinna
- **Sähköposti:**
analogi@kotimaa.fi tai
analogi.toimitus@pp.inet.fi
- **Tilaaminen ja osoitteenmuutokset:**
Tampereen kirkkoherranvirasto, Suvantokatu 10 A,
33100 Tampere, puh. 020 610 0355 (ti-pe klo 9–13)

- **Julkaisuneuvosto:**
Kirkkoherra Markus Aroma (pj.), kirkkoherra Aki Leskinen (vpj.), kirkkoherra Ion Durac, kirkkoherra Leo Huurainen, kirkkoherra Veikko Lisitsin, kirkkoherra Markku Toivanen, kirkkoherra Timo Tynkkynen, isä Gaius Sahlberg, päätoimittaja Kari M. Röntilä, Maria Hokkinen, Marita Jouhki-Inkinen, Mikko Junes, Leena Karjalainen, Leena Lomu, Eeva Manni ja Marita Nieminen.

- **Toimituskunta:**
Mikko Junes, Anne Jurvanen, Esko Nikander, Simo Ojanen

- **Tilauhinta 18 euroa/vuosi**
Lehti ilmestyy kuusi kertaa vuodessa

- **Ilmoitushinnat** (sis.alv):
1/1-sivu 1200 euroa
1/2-sivua 650 euroa
1/4-sivu 500 euroa
1/8-sivu 250 euroa

- **Ilmoitusmyynti** (kaupalliset ilmoitukset):
Kotimaa-Yhtiöt Oy, myyntipäällikkö Seija Kosunen,
puh. 020 754 2270, seija.kosunen@kotimaa.fi,
aineistot: ilmoitusmyynti@kotimaa.fi.

Painopaikka: Kirjapaino Uusimaa, Porvoo 2009
ISSN 1458-9257

Juhlaikoni

Pyhittäjä Maria Egyptiläinen
29.3.

Politiikan taito

Moskovan ja koko Venäjän uudeksi patriarkaksi valittiin tammikuun lopulla metropoliitta Kirill. Hän on tehnyt pitkän kirkollisen uran. Papiksi ja munkiksi hänet vihittiin vuonna 1969, ja vuodesta 1970 hän työskenteli Leningradin metropoliitan henkilökohtaisena sihteerinä. Neuvostoliiton aikana Kirill hoiti useita tehtäviä patriarkaatin ulkosuhteiden osastolla. Hän nousi kirkon kakkosmieheksi vuonna 1989, jolloin hänestä tuli kirkon ulkomaanosaston johtaja. Hän on pitkälti vastuussa Moskovan patriarkaatin ulkomaansuhteiden hoidosta ja niitä ohjaavasta politiikasta.

Samaan aikaan Kirillin valinnan kanssa meillä Suomessa Moskovan patriarkaatin alainen Pyhän Nikolauksen seurakunta valmistelee kirkon ja laajan seurakuntakeskuksen rakentamista Itäkeskukseen Helsinkiin. Myös muita patriarkaatin alaisia toimipisteitä on valmisteilla maamme eri puolilla. Suomen kirkko on asiasta ymmällään, koska Moskovan patriarkaatin tarkoituksellinen levittäytyminen toisen patriarkaatin alueelle on täysin vastoin ortodoksisen kirkon yhteistä kanonista perintöä.

Metropoliittana ollessaan Kirill on esiintynyt usein televisiossa – hänellä on oma tv-ohjelmansa –, ja hänen haastattelujaan julkaistiin tiuhaan ennen vaaleja Moskovan lehdissä. On selvää, että jokainen uskonnollinenkin viesti, jonka tällainen keskeinen kirkon johtohahmo julistaa koko valtakuntaan leviävässä mediassa, muuttuu hyvään maahan osuessaan yhteiskuntamoraaliseksi viestiksi, ja sillä voi olla myös laajempaa poliittista kantavuutta. Suomessa yksi venäläisen kirkollisen tahtopolitiikan voimakas ilmaus on Moskovan patriarkaatin vaikutusvallan ja tietoisien läsnäolon vähittäinen lisääntyminen.

Suomen kirkolta puuttuu varsinainen ulkomaanosasto, monestakin syystä. Kotimainen suhdetoiminta valtiovaltaan ja päätäjiin on tietenkin meillä hyvin hoidettu, mutta ulkomaisen valtiopolitiikan yhdistyessä kirkkopoliittisiin tavoitteisiin saatamme yllättäen kohdata tilanteen, jossa kirkkona tarvitsisimme aitoa ja monipuolista politiikan osaamista. Silloin meillä edelleen hellyttä romanttinen poliittisen ja uskonnollisen vaikuttamisen erillään pitäminen voi osoittautua vaikeaksi.

Kari M. Röntilä (isä Hariton)

Ajassa liikkuu

Nykyään esiintyy kaikkialla ”väkivaltaa”, johon varsinkin idealistit helposti sortuvat: aktivismi ja liiallinen työnteko. Nykyelämän kiire ja paine ovat kenties tämän ”väkivallan” tavallisimpia ilmentymismuotoja.

Se, että me antaudumme lukuisten ristiriitaisten huolien, vaatimusten ja projektien riepoteleviksi sekä pyrimme auttamaan kaikkia kaikessa, merkitsee ”väkivaltaan” alistumista.

Meidän toimintamme raivoisa kiireisyys vie pohjan pois omalta rauhantyöltämme: se tuhoaa meidän oman sisäisen rauhamme, se tuhoaa oman työmme hedelmällisyyden, koska se ”tappaa” meidän sisäisen viisautemme, joka saa työmme kukoistamaan.

Isä Thomas Merton (+1968), suomentanut isä Markus Aroma

Esteettisyys

tie hengelliseen
kokemukseen

■ Olli on ihastunut vanhoihin lasiesineisiin ja suomalaisiin talonpoikaistavariihin.

Tohtori **Olli Ahtola** toimii Helsingin kaup-
pakorkeakoulun mark-
kinoinnin professorina
ja ensimmäisenä opetuk-
sesta vastaavana apulais-
rehtorina. Hänelle taiteen
esteettiset arvot ovat
tärkeitä niin elämässä,
taiteenkeräilyssä yleensä
kuin kirkossakin. Tähän
liittyen hänellä on laajat
kokoelmat vanhaa suo-
malaista kirjallisuutta ja
talonpoikaisesineistöä,
mutta erityisesti vanhaa
ortodoksista esineistöä ja
kirkollisia kirjoituksia.

Ortodoksinen usko tuli profes-
sori Ahtolalle tutuksi vähitel-
len ja pohdiskellen. Osansa
tähän oli hänen vaimollaan
Annelilla.

– Minähän olen suhteellisen uusi
ortodoksi, tänä vuonna tulee kymmenen
vuotta täyteen. Ei sen pitempään. Liitty-
mistäni ennen kävin kyllä pari vuotta or-
todoksisessa kirkossa, sillä vaimoni An-
neli liittyi siihen aiemmin.

– Me olemme kirkossa käyviä ihmi-
siä. Kun asuimme ulkomailla, totuim-
me pienempiin ja tiiviimpiin seurakun-
tiin. Itse asiassa olimme Yhdysvalloissa

presbyteerisessä kirkossa, ja jo aiemmin opiskeluaikoina kuuluimme opiskelija-kirkkoon, jossa oli jäseninä eritaustaisia ihmisiä. Täällä Suomessa luterilaisen kirkon toiminnan olemme kokeneet meille vieraaksi, ehkä siksi aluksi me emme löytäneetkään kirkkokotia, kun muutimme takaisin Suomeen. Kun vaimolleni avautui tie ortodoksiseen kirkkoon, ryhdyin itsekin käymään siinä mukana.

Tähän suuntaan oli sitten hyvä kulkea. Ollia miellytti oman seurakuntansa pienuus Hämeenlinnassa ja sekin, että he saattoivat varsin nopeasti tutustua muihin seurakuntalaisiin.

– Kävin jumalanpalveluksissa useamman vuoden, kävimme paljon myös Valamossa. Koska en kuitenkaan osallistunut ehtoolliseen, oli selvää, etten ollut vielä kirkon jäsen. Anneli liittyi kirkkoon ehkä kolme vuotta ennen minua. Valamossa keskustelin asiasta munkki **Vladimirin** kanssa. Huvittuneena muistan sanoneeni hänelle – markkinoinnin ammattilainen kun olen –, ettei kukaan ollut tehnyt minulle tarjousta kirkkoon liittymisestä!

Tradition arvostaja

Yksi protestantismin johtavia teemoja on ollut, että kirkkoa on aina reformoitava. Ollia ajatus ei lainkaan miellyttä.

– Olen aina arvostanut traditiossa pysymistä, ja sen vuoksi olen vähän vierastanut sitä, että – varsinkin luterilaisessa valtionkirkossamme – sosiaalisten paineiden vuoksi lähdetään niin helposti mukaan kaiken maailman juttuihin. Olen ymmärtänyt, että ortodoksinen kirkko on hyvin varovainen muutosten suhteen.

– Suhtautumiseni tradition muuttamiseen riippuu siitä, kuinka se tapahtuu. Jos pitää saada koolle suuria päätöksiä tekevä kirkolliskokous, johon kaikki patriarkaattit osallistuvat, onkin hyvä, että sen kokoontumiseen menee kauan. Muutoksiin pitääkin suhtautua suurella varovaisuudella. Tämä juuri miellyttää minua ortodoksisessa ajattelussa.

– Toinen asia, mikä minua miellyttää ja antaa kirkolliselle elämälle tuntumaa ja jota en millään tavoin vierasta, on se, että juuri ortodoksisissa kirkoissa esteettisyys on tärkeää. Se tulee esiin ikoneissa, koristelluissa kirkoissa ja jumalanpalveluspuvuissa. Monet luterilaiset kirkot ovat kyllä kauniita, mutta niistä varsinkin uudemmat ovat sielultaan kylmiä.

Tunnelma lumoa kirkossa

Olli muistelee, että jo ennen kirkkoon liittymistään hän tutustui ortodoksiin

opillisiin kysymyksiin. Hän pani tällöin merkille erään tärkeän seikan.

– Huomasin pian, että alunperinkin minulla oli ollut puutteellinen käsitys ikonien ja pyhien ihmisten roolista. Oli hyvä, että ennen kirkkoon liittymistäni minulla oli pitempi ajanjakso, jonka kuluessa pääsin tutustumaan kirkon opetukseen, siitä kertovaan kirjallisuuteen ja pääsin ymmärtämään kirkon elämää sisältäpäin. Siksi kirkko tuntui minusta oikein sopivalta.

Hänen kirkkoon liittymisensä ei johdunut mistään yhtäkkisestä kriisistä tai asioiden avautumisesta vaan ehkä ennemminkin kokemuksista lapsuudessa.

– Minulla on ollut hieman erikoinen uskonnollinen tai ekumeeninen tausta, koska äitini suku on vapaakirkollisia. Äitini ei ollut kovin uskonnollinen, koska hän ja varsinkin hänen isoäitinsä pitivät uskonnollisuutta liian rajoittavana. Mutta äitini äidin sisko oli naimisissa Suomen Vapaakirkon papin kanssa. Kuitenkin joskus kuulemma kävimme joulukirkossa, on minulle kerrottu. Mummu ja muut vanhemmat kiittelivät meitä lapsia Vapaakirkkoon.

Jumalan kauneus – kirkon kauneus?

Uusplatonisuudesta on ortodoksiseen jumalakuvaan siirtynyt näkemyksellisiä piirteitä Jumalan kauneudesta. Mutta sisältyykö kirkkorakennuksen kauneuteen myös mahdollisuus jonkinlaiseen hartautteen? Olli vastaa tähän myönteisesti.

– Tässä se pointti juuri on, näin se tekee! Silloin on helpompi päästä rukouksen mieleen, ja sama tilanne on ikoneissakin, niitähän ei palvota vaan niiden kautta ja avulla pääsemme lähelle Jumalaa.

Mutta miten tämä kauneuden ideaali toteutuu nykyisissä kirkoissamme? Tähän Olli vastaa vertaamalla sitä tapaansa olla kirkossa.

– Istun kirkossa mielelläni kohtisuoraan ikonostaasissa pyhän portin vieressä olevaa Kristus-ikonia. Sen katseleminen auttaa pääsemään rukouksen tunnelmaan.

– Kun menen Uuden Valamon kirkkoon, voin kokea rukousyhteyden syntyvän helposti. Arvostan sitä kirkkoa, koska siellä on helppo päästä kokemaan olevansa todella kirkossa. Jotenkin salaisesti onkin mieleemme rakentunut käsitys siitä, minkälainen paikka voi rukouksellisesti koskettaa ja syventää hartauttamme.

– Suomessa pidän sellaisista kirkoista, jotka vaikuttavat minusta oikeilta kirkkoilta. Mutta jopa vanhoissa ortodoksisissa kirkoissa on sellaisia, ettei niissä aina pääse rukouksen tunnelmaan, ja Valamos-

sakin kirkot alkavat olla jo kovin kruusattuja. Kun kauniin ikonin päälle laitetaan kullattu riisa ja peitetään se, ei mielestäni ikonille tehdä silloin mitään palvelusta, ainakaan esteettisessä mielessä. Varmaan siihen on olemassa teologisia syitä, mutta en oikein niitä ymmärrä. Toivottavasti Konevitsan Jumalanäidin ikonin päälle ei Valamossa panna riisaa!

Jumalan läsnäolon estetiikka

Miettiessään kysymystä siitä, onko Jumalan läsnäolo toisissa paikoissa ilmeisempää kuin toisissa, Olli vastaa pohtien:

– Sanotaan niin, että Jumalan läsnäolo on joka paikassa, mutta siihen pääsee osalliseksi ja siihen muodostuu henkilökohtainen kontakti joissakin paikoissa paremmin kuin toisissa. En tiedä, mistä se johtuu, niin se vain on. Tietysti se riippuu paljon meistä itsestämme. Erilaiset paikat, kirkot tai hautausmaat, ovat sellaisia, että niissä on pyhitetyn paikan tuntua. Minun kohdallani voi kyse olla esteettisestä syystä ja sen myötä myös hengellisestä kokemuksesta. Joissakin paikoissa se tulee esiin voimakkaasti, jossain toisaalla taas ei niinkään.

– Valamossa koen jumalanpalveluksen voimakkaammin kuin Lintulassa, ja ainoa selitys on mielestäni vain kirkkojen erilainen esteettinen vaikutelma. Toisaal-

Kristus-ikonin katseleminen auttaa pääsemään rukouksen tunnelmaan.

ta en osaa arvostaa liian kullankimalteiksi puhdistettuja ja kunnostettuja kirkkoja, tässäkin suosin yksinkertaisempaa talonpoikaista tapaa. Ymmärrän kyllä kultautusten merkityksen, mutta kun niitä on paljon ja kun ne ovat kovin kiiltäviä, niin sellainen ei oikein minua miellytä. Kuitenkin nämä ovat ehkä enemmänkin ensivaikutelma-asioita.

Keräilijän riesa ja ihanuus

Työnsä puolesta Olli on joutunut matkustamaan monissa maissa, ja esteetikon mieltä ovat pitkään maailmalla kiinnostaneet erilaiset taide-esineet. Mutta erityisesti hän

on ihastunut vanhoihin lasiesineisiin ja suomalaisiin talonpoikaistavaroihin. Varhaisimmat näistä ovat hänen kokoelmis- saan 1700–1800-luvuilta.

Kun keräilijä on kerran saanut in- nostuksen kipinän, täyttyvät pian kaik- ki mahdolliset hyllyt ja kaapit esineistä. Näin on professori Ollillekin käynyt. Koti Hämeenlinnassa, Helsingin-asunto ja ke- säpaikan tilat ovat kaikki täynnä uskoma- tonta materiaalia menneiltä vuosisadoilta. Siinä missä tavallinen perheenäiti täyttää pakastimensa syksyn marjasadolla, pa- kastaa Olli vanhan talonpoikaisesineen tai säilyttää keittiöhellan uunissa uusia löytöjä. Keräilyharrastukseen täysillä pa- nostaminen ja tietämyksen syventyminen on kuitenkin tärkeintä.

Suomalaista kirjallisuutta

Kirjallisuutta irtolehtinä hänellä on

tyviä 1800-luvun lähdekirjoja. Siitä kir- jaharrastukseni on oikeastaan lähtenyt. Ihastuin kovasti näihin vanhoihin kirjoi- hin. Niitä on kiva tutkia, koska ne ovat hienoja kirjoja.

– Sitten yhtäkkiä viitisentoista vuot- ta sitten aloin kiinnostua varsinaisesti vanhoista suomalaisista kirjoista, ja tu- tustuin myös parhaimpiin kirja-antikvari- aatteihin. Ja aika pian siirryin keräämään myös vanhaa ortodoksista kirjallisuutta, tosin se ei enää ollut niin vanhaa kuin tuo muu keräämäni kirjallisuus. Usein olen törmännyt varsin merkillisiin yhteensat- tumiin. Esimerkiksi olen saanut haltuu- ni edesmenneen **Tapani Revon** kirjeitä, joissa hän haukkuu kovin sanoin silloista **arkkipiispaa Johannesta**. Nekin kirjeet – ihme kyllä! – olivat ostettavissa antik- variaatista.

– Vanhimmat minulla olevat tekstit ovat käsin kirjoitettuja, esteettisesti kau-

vuodelta 1552. Nämäkin ovat jo hyvin harvinaisia.

– **Sebastian Münster** julkaisi vuon- na 1544 *Cosmographian*, jossa käsitel- lään muun muassa Pohjoismaita. Kirjas- sa on mielenkiintoista se, että siinä on suomeksi *Isä meidän* -rukous. Suomeen tuli kirjapaino 1642, ja siltä ajalta minul- la on useampikin teos, esimerkiksi **Erik Sorolaisen** postillat. Niiden kakkososa- nide on minulla parempi kuin vastaava Helsingin yliopiston kirjastossa. Minul- la on myös jonkin verran silloin Turussa painettua ruotsinkielistä kirjallisuutta. Ne liittyvät kaikki pääosin uskonnollisiin ai- heisiin.

Erityiskiinnostuksena varhainen ortodoksisuus

Ollilla on hallussaan myös ensimmäinen suomenkielinen ortodoksinen kirja, Sor- tavalan luterilaisen kirkkoherran ja kont- rahtirovastian **Samuel Alopaeuksen** or- todokseja varten kirjoittama *Lyhykäinen Katekismus, käännetty venäjän kielestä suomexi, grekan uskon seurakunnan hyö- dytyxexi suomen maalla* vuodelta 1780.

– Kirja oli minulla haussa toistakym- mentä vuotta, sen löytäminen oli todella kiven alla! Siihen aikaan suomalaisetkaan ortodoksit eivät suosineet kirjakielenään suomea, koska heillä oli vahva usko sii- hen, ettei Jumalanäiti ymmärtänyt mitään muuta kieltä kuin slaavia. Tai ainakin he ajattelivat, ettei Jumalanäiti ymmärrä, Ju- malasta ei kai oltu niin varmoja, sillä hän saattoikin ymmärtää, Olli naurahtaa.

Venäjän kirkon pyhän synodin aloit- teesta jumalanpalveluskirjallisuutta kää- nettiin suomeksi lähes koko 1800-luvun ajan. Pyhän Sergein ja Hermanin Vel- jeskunta (PSHV) perusti synodin suos- tumuksella suomennos- ja toimittamis- komitean, joka 1880-luvun lopulta aina Suomen itsenäistymiseen asti julkaisi suomeksi toista sataa nimikettä.

– Joitakin aivan yksittäisiä kappaleita minulta puuttuu näistä PSHV:n painat- teista 1800-luvun lopulta. Silloin käytet- tiin halpaa paperia, ja ne hajoavat aivan käsiin, mutta ei niiden hintakaan ollut silloin kun muutama penni. Kirjat olivat usein kirjoitetut luterilaisuutta vastaan, ja niiden tarkoituksena oli sellaisten orto- doksien uskon vahvistaminen, joita hou- kuteltiin tai jotka jotenkin olivat taipu- vaisia kääntymään luterilaisuuteen, Olli sanoo lopuksi avatessaan jälleen uuden kirjaharvinaisuuksia täynnä olevan vaate- kaapin oven.

■ Isä Hariton

■ Olli näyttää ensimmäistä suomenkielistä ortodoksista kirjaa.

1100-luvulta, suomalaista uskonnollista kirjallisuutta Agricolasta alkaen 1500-lu- vulta. Hänellä on myös luvuton määrä ortodoksista esineistöä sekä yli kaksisataa vuotta vanhaa suomeksi julkaistua orto- dokseille tarkoitettu kirjallisuutta.

– Koska matkustan paljon, keräsin matkoillani vanhaa lasia muun muassa Englannista, josta löytyi myös niihin liit-

niitä kirjansivuja 1100–1200-luvuilta. Mutta koska olen keskittynyt suomenkie- liseen kirjallisuuteen tai kirjoihin, joissa on edes vähän suomea, on lähtökohtana pidettävä 1500-luvun kirjoja. Minulla on kolme **Mikael Agricolan** teosta, toki hieman puutteellisia kaikki, *Se Usi Tes- tamenti* on vuodelta 1548, *Psalttari* vuo- delta 1551 sekä kolmantena *Ne Prophetat*

Uskontojen kohtaaminen – aikamme haaste

Uskontojen kohtaaminen ja vuoropuhelu ovat aikamme suuria kulttuurikysymyksiä. Globaalissa maailmassa eri uskonnot elävät yhä useammin rinnakkain. Kun uskonnollinen fundamentalismi on maailman myllerryksessä viime vuosina nostanut päätään, viholliskuvat ovat helposti kärjistyneet eri uskontojen välillä, usein jopa niiden sisällä.

Nykymaailma haastaa meidät kohtaamaan toinen toisemme yhteiskunnan, talouden ja kulttuurin eri osa-alueilla. Suomessakin kohtaamme muiden uskontojen ja maailmankatsomusten edustajia maahanmuuttajina lisääntyvällä vauhdilla.

Samaan aikaan on käynnissä Kirkkojen maailmanneuvoston toimesta elävien uskontojen dialogi. Uskontojen maailmanlaajuinen eettinen foorumi toimii aktiivisesti. Islamilaiset oppineet hakevat yhteyttä kristillisen tradition ajattelijoihin. Samalla asialla ovat maltilliset muslimijohtajat Lähi-idässä.

Uskontojen vuorovaikutukseen on liittynyt keskinäistä oppimista, ja ortodoksit, vaikka hylkäävät relativismin, myöntävät jonkinasteisen totuuden läsnäolon muissa uskonnoissa. Esimerkiksi professori **Peter Boute-neffin** mukaan ortodoksinen kristillisuus todella opettaa totuuden täyteyttä, mutta ei siitä huolimatta väitä omistavansa totuuden monopolia.

Jumalan mysteerin kuvaamattomuus

Jumalan mysteerin ja läsnäolon täyteyttä ei täysin voida kuvata millään inhimillisellä kielellä. Eri uskonnoilla on käytössään erilaisia kokemuksia ja symbolijärjestelmiä. Ne ovat oleellisesti toisistaan erottuvia, mutta missä määrin ne silti ovat hyväksyttävissä olevia, mahdollisia tapoja kokea ja kohdata itsensä, naapurinsa ja maailmankaikkeus?

Kaikilla ihmisillä on jollain tavoin, ainakin avistuksenomaisesti tietoa Jumalasta, kaipausta ja halua löytää Jumala. Kirkon uskon mukaan Jumalan kuva ihmisestä ei kokonaan ole kadonnut syntiinlankeemuksessa. Jumala puhuu ihmiselle, ja ihminen kokee Jumalan läsnäoloa.

Jumalan tuleminen ihmiseksi Kristuksessa koskettaa kaikkea ihmisyyttä, sillä Jeesus ”uutena Adamina” on koko ihmiskunnan edustaja. Kristityille

Kristus on ”todellinen valo, joka valaisee jokaisen ihmisen”.

Erilaiset polut hengelliseen kasvuun

Pyhän Hengen työ ylittää inhimillisen ajattelun ja mielikuvituksen. Hengen hedelmiä ovat ”rakkaus, ilo, rauha, kärsivällisyys, ystävällisyys, hyvyys, uskollisuus, lempeys ja itsehillintä”. Siellä missä näitä hedelmiä on olemassa, näemme jälkiä Pyhän Hengen työstä.

Pyhä **Johannes Siinailainen** on todennut: ”Hengellisen puhtauden ja valon portaat ovat teologian alku.” Kristillisillä kirkoilla onkin puhtaasti opillisen tarkastelukulman lisäksi käytettävissään myös mystiikan tarjoama lähestymistapa. Sitä kautta Hengen ihmisillä on edellytyksiä ymmärtää toisiaan, myös toistensa ajattelua ja hengellisyyttä. He myös kunnioittavat erilaisia polkuja hengelliseen kasvuun.

Kristinuskon näkökulmasta pohdiskelut hengellisestä totuudesta viime kädessä tihentyvät kysymykseen Kristuksen työn merkityksestä ja ainutkertaisuudesta pelastushistoriassa. Tämä tulee aina olemaan ydinkysymys siinä, miten kohtaamme muita uskontoja. Sen sijaan mielipiteet tulevat varmaan enenevässä määrin vaihtelevaan, ei tunnustuskunnittain vaan kunkin kirkon sisällä siitä, millä tavoin Kristuksen läsnäoloa ja armoa voidaan salatulla tai näkyvällä tavalla löytää muidenkin uskontojen piirissä.

Kristitty ymmärtää, että Kristus itse on läsnä ihmissuvun yhteisessä kaipauksessa keskinäiseen sovintoon, rauhaan ja rakkauteen. Silloin kuitenkin puhutaan arvoista ja etiikasta, jotka joka tapauksessa tarjoavat yhteistä nimitäjä ihmisille eri uskontojen kesken. Uskontojen kohtaamisessa on aina lopulta kysymys kummastakin, totuuden ja rakkauden dialogista.

■ **Metropoliitta Ambrosius**

Lukijat kirjoittavat

Kanttorintyön muusikkous

Mikko Sidoroff kirjoitti Analogissa 6/2008 kanttorintyön muusikkouden lisäämisen puolesta. Hyvä, että tärkeän asian puolesta pidetään ääntä. Toisaalta on myös muistettava ortodoksinen kanttorin toimenkuvan erityiset piirteet: musiikin lisäksi kanttorin on hallittava koko kirkkovuoden jumalanpalveluselämä sekä taivuttava moninaiseen – hengelliseen ja maalliseen – seurakuntatyöhön. Usein kanttori on papin lisäksi se ainoa toinen seurakunnan työntekijä. Ortodoksinen kirkkomusiikin keskeinen rooli kirkon opin julistajana sekä yhteisen rukouksen esille tuojana vaativat myös syventymistä teologiaan. Yhtälö on siis varsin haasteellinen, mutta ei mahdoton. Peruskoulutuksen puitteissa ortodoksisille kanttoreille pyritään antamaan osaamisen avaimia näissä kaikissa mainituissa osa-alueissa. Lisäksi Ortodoksisen Kanttorien Liitto pyrkii järjestämään opintopäivillään täydennyskoulutusta nimenomaan musiikin alueella, viime vuosina erityisesti kuoronjohtoon kysymyksissä. Ortodoksinen kanttori on muusikko ja teologi, kummastakaan ominaisuudesta tinkimättä.

On ilahduttavaa, että myös kirkkojärjestyksen määrittelemän kanttorin pätevyyden yksityiskohtia peräänkuulutetaan. Ortodoksisen Kanttorien Liitto kantaa huolta siitä, että pätevyysvaatimukset olisivat mahdollisimman yksiselitteiset. Liitto on muotoilemassa ehdotusta piispainkokoukselle näiden muun soveltuvan musiikin ylempään korkeakoulututkinnon lisäksi suoritettavien opintojen määrittelemiseksi.

■ **Varvara Merras-Häyrynen**

Vs. kirkkomusiikin tuntiopettaja, OKL ry:n sihteeri

Kirkko siunaa vain avioliittoja

Analogissa olleessa uutisessa (6/2008, s. 10) kerrottiin, että en pidä ongelmana ”kahden samaa sukupuolta olevan ortodoksin rekisteröityä parisuhdetta”. Uutisen lähteenä käytetty Kotimaa-lehden haastattelu antoi asiasta yksipuolisen kuvan.

Olen todennut, että ortodoksinen kirkko kunnioittaa parisuhdeasioissa suomalaista lainsäädäntöä, mutta tekee samalla selkeän eron parisuhteen juridisen rekisteröimisen ja suhteen kirkollisen siunaamisen välillä. Samaa sukupuolta olevan kanssa rekisteröidyssä parisuhteessa oleva henkilö ei voi olla papiston jäsen. Ainoa kirkon siunaama parisuhde on miehen ja naisen välinen avioliitto.

■ **Arkipiispa Leo**

Ajatuksia suuren paaston alkaessa

Kirkkoherra **Timo Tynkkynen** painottaa, että paasto on meille Jumalan suuri lahja, ja kuuliaisuutemme kautta löydämme vapauden, koska heikkoudessa piilee voima.

Sovintosunnuntain iltana ehtoopalveluksessa suuren prokimenin sanat *"Älä peitä kasvojasi, sillä minä olen ahdistuksessa; joudu, vastaa minulle. Lähesty minun sieluani ja lunasta se"* vievät meidät ortodoksisen hengellisen elämän syvimille lähteille, joista nousee pelastuksen ja lohdun valoisa sanoma. Prokimenia laulettaessa ja papiston vaihtaessa jumalanpalveluspuvut väreiltään tummiksi on valojen himmentyessä laskeuduttu suuren paaston aikaan. Välittömästi seuraavan ektenian veisut kaikuivat jo paaston sävellajissa.

Suuren paaston alku on hyvin tunnelmallinen, mutta kyse on kuitenkin joistain paljon merkittävämmästä asiasta kuin ihmisen tunne-elämästä. Jumalanpalvelusten syvällisyys kätkeytyy usein meiltä ulkonaisen kauden puhuttelevuuteen emmekä tunnista olennaisinta sanomaa. Kauneudella on oma tärkeä arvonsa, mutta sen tulee johtaa hengellisen elämän syventämiseen ja mietiskelyyn. Kauneus on arvo, jonka tulisi syttyä ihmisen sisällä ja loistaa konkreettisissa hyvyiden teoissa. Tässä mielessä **Dostojevskin** ajatus kauneudesta maailman pelastavana voimana on todellisuutta. Kauneus johtaa meidät pelastukseen, jossa otamme sisäisesti sen vastaan emmekä ihaile sitä vain ulkopuolisina tarkkailijoina.

Viimeistään anteeksipyynnön hetkelä sydämet herkistyvät, ja ehtoopalveluksen virreilmästäkiiran sanat *"Herra, armosi on tullut kirkkaaksi, tullut kirkkaaksi sielujemme valkeus"* muuttuvat todellisuudeksi. Hämärässä kirkossa kaikuivat

pimeyden keskellä ylösnousemusjuhlan veisut, mutta matka on vasta alkanut kirkkautta kohti.

Jumalanpalveluksen ja maailman kohtaaminen

Lähtiessämme pois sovintosunnuntain illan jumalanpalveluksesta hetken aikaa mielessämme viipyy puhdistava kokemus, joka on tarttunut meihin kirkossa, mutta edessä avautuu toisenlainen todellisuus, arjen maailma.

Tämän päivän yhteiskunnassa kohtaamme paljon asioita, joihin emme aina kykene kristittyinä suhtautumaan oikealla tavalla. Emme yksinkertaisesti tiedä, miten meidän tulee toimia, että täyttäisimme evankeliumin lain. Uskonnollisesti saatamme olla nykyajan uusavuttomia kristittyjä.

Ympäritämme puuttuu yhteisön tukeva voima eikä enää voikaan haikailla menneen maailman perään. Enää ei ole samassa määrin yhtenäiskulttuuria, joka ohjaisi kristillistä käyttäytymistämme, kuten vuosikymmeniä sitten. Tässä ristiriidassa on myös hyvä puolensa. Nyt kysytään enemmänkin omaa vastuutamme hengellisestä elämästä kuin sitä, että toimisimme vain ohjatun ulkonaisen mallin mukaan syventymättä sisältöön. Tiettyjen tukirakenteiden puuttuminen asettaa meidät alttiiksi pohtimaan oman persoonamme merkitystä kristillisessä vastuunkantamisessa.

Yksinkertaisesti kirkkoon lähtemisenkin jää yhä useammin omaksi pää-

tökseksemme. Tässä päätöksessä on suuri muutoksen mahdollisuus ja uuden alku. Suuri paasto avaa juuri muutoksen tien meille ihmisille. Paastoa emme koskaan saa kokea taakkana, joka alistaa meidät, vaan sen vastakohtana, joka vapauttaa meidät synnin orjuudesta. Kristus ja usko ovat meille vapautta kuuliaisuudessa.

Kasvaminen ja kehittyminen edellyttävät opiskelua ja asiaan paneutumista, vaivannäköä ja työtä. Moderni ajattelutapa opettaa meidät saaman kaiken heti ja vaivattomasti. Silloin toteutuvat yleensä myös evankeliumin sanat käänteisessä järjestyksessä. Vaikka meillä on silmät, emme kuitenkaan näe, tai vaikka meillä on korvat, emme kuitenkaan kuule. Uskonnollinen kokemus jää ohueksi, eikä sillä ole pysyvää vaikutusta. Tällöin jumalanpalveluksessakin näemme vain ulkonaisen kauneuden, mutta emme ymmärrä sen tarkoittavan tätä elämää ja että meidän konkreettisella tavalla tulee pukea se oikeanlaiseksi toiminnaksi. Evankeliumin mukaan meidän on kuitenkin nähtävä ja kuultava.

Paasto avaa meille mahdollisuuden kohdata maailma oikealla tavalla ja oppia elämään kristittyinä tietoisena omasta uskosta ja sen opetuksesta.

Vapauden löytäminen kuuliaisuudessa

Sitoutuminen vapaaehtoiseen kuuliaisuuteen on suuren paaston hengen mukaista. Itse antaudumme paastokilvoituksiin ja pyrimme elämään kirkon opetuksen mukaisesti. Se on ainoa hedelmää tuottava malli hengellisessä etsinnässä. Sovintosunnuntain ehtoopalveluksen virreilmästäikiira opettaa edelleen meitä näkemään kilvoituksen juuri tässä valossa *"Katso, on otollinen aika, on parannuksen aika. Pankaamme pois pimeyden työt ja pukeutukaamme valon aseihin, jotta purjehdittuamme paaston suuren meren halki saavuttaisimme sielujemme Pelastajan, Herran ja Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen, kolmantena päivänä tapahtuneen ylösnousemuksen."*

Nämä hengelliset kirkon opetukset voivat jäädä meille teoreettiseksi käsitteistöksi, jonka tunnemme ja tunnustamme ilman osallisuutta, mikäli emme sitoudu katumuksen sakramenttiin. Katumuksen sakramentin kautta altistamme itsemme Jumalan puhdistavalle ja anteeksiantavalle rakkaudelle. Yksityisissä rukouksissamme pyydämme anteeksiantoa ja sovutusta, mutta aito vapautuksen kokemus jää saavuttamatta, jos emme pue erehdyksiämme konkreettisiksi sanoiksi

ja korvillamme kuule synninpäästöruko-
uksen julistamista.

Kuuntelemisen merkitys korostuu erityisellä tavalla oppimisen välineenä jumalanpalveluksissa. Rukouksien sanat, Raamatun tekstit ja kirkkoveisut ovat kirkon julistusta ja opetusta rukoilijalle. Jotta voisimme panna pois pimeyden aseet, meidän on opittava ensisijaisesti tuntemaan, mikä on oikeata ja toteutettava se. Samalla ymmärrämme, mikä on väärin ja tuomittavaa, josta meidän on luovuttava. Oppiminen liittyy hengelliseen kasvuun, ja tieto on uskonnollisessakin elämässä avartava ja tärkeä ominaisuus. Suuren paaston jumalanpalvelukset ovatkin valtava tietopaketti kristillisestä uskonopista.

Kuuliaisuus tarkoittaa kuuntelemista, oppimista ja kaiken tämän toteuttamista käytännön asioissa. Usko ei ole koskaan pelkästään teoreettinen käsite, vaan sen

voima ja elävyys punnitaan käytännön elämässä. Kuuliaisuuden toteuttaminen ei ole nykyajattelun mukaista, ja myös sitä on opeteltava. Tässä voimme aina tukeutua aluksi perusasioihin. Se, joka on vähässä kuuliainen, on paljossa kuuliainen. On aloitettava pienistä askeleista, jotka Jumalan siunauksella voivat kasvaa suuriksi. Apostoli Paavali tähdentääkin kuuliaisuuden pelastavaa merkitystä roomalaiskirjeessään seuraavasti: *”Te joko palvelette syntiä, mikä johtaa kuolemantuomioon, tai olette kuuliaisia Jumalalle, mikä johtaa vapauttavaan tuomioon.”* (Room. 6:16)

Itsepetoksen vaarat

Helposti tunnemme osaavamme kaiken, ja olemme myös tyytyväisiä hengelliseen tilaamme. Tällöin olemme jo langenneet

itsepetokseen ja luoneet itsellemme väärän ajatuksen pelastuksesta. Ihminen ottaa näin ajatelleessaan käsiinsä Jumalan valan tuomita tai pelastaa meidät. Evanke-
liumi kehottaa olemaan täydellinen, niin kuin taivaallinen Isämme on täydellinen (Matt. 5:48). Arviointi kuuluu kuitenkin yksinomaan Jumalalle eikä meille ihmisille. Meidän osamme on pyrkimys, yritys, toivo ja kaipaus. Loppu jää Jumalalle.

Suuren paaston henki ohjaa viisaalla tavalla kokemaan rehellisesti hengellinen tilamme. Vaatii kuitenkin rohkeutta hyväksyä itsensä ja tunnustaa syntinsä. Tämän rohkeuden palkintona on se, ettemme petä itseämme. Jumalaa emme voi harhauttaa, mutta itseltämme voimme sulkea silmämme, ja tämä ei ole hyödyllistä itsellemme eikä lähimmäisillemmekään, koska he kärsivät myös heikkouksistamme.

Helposti käsitämme sisäisen maailmalle olevan vain salattua yksityisyytämme, mutta sisäinen pimeytemme peilautuu teoissamme niin kuin yhtäläillä sisäinen kirkkauteemme loistaa laajalle ympäristöömme.

Paaston siunauksellisuus

Paaston elämänmuoto on meille Jumalan suuri lahja. Kuuliaisuuden kautta löytyy vapaus, heikkoudessa piilee voima. Olennaisinta on löytää oikea henki, josta 500-luvulla elänyt Kyros Edessalainen opettaa: *”Kristittyjen paasto on vapaa ja vapaaehtoinen, ei pakollinen ja pakonomainen niin kuin juutalaisten, joita rajat ja ajat sitovat kahleiden tavoin.”*

Kun ihmettelemme ja pohdimme ja joskus häpeämmekin sisimmässämme sitä, kuinka heikkoja tai välinpitämättömiä olemme paastomme suhteen, meidän tulisi itse asiassa herätä kiittämään Jumalaa. Jumalan Henki on silloin koskettanut sieluamme, ja olemme kuulleet kutsun parannukseen. Tämä on ratkaisevin hetki ja päätöksen paikka löytää se, mistä sovintosunnuntain ehtoopalveluksessa edelleen paastostikiiran sanoin lauletaan: *”Aloittakaamme riemukkaasti paaston aika antautuen hengellisiin kilvoituksiin. Puhdistakaamme sielu ja liha. Kuten ruoasta, paastotakaamme kaikesta himostakin ja eläkäämme Hengen hyveiden runsaudessa ja niissä kaikki halulla pysyen kasvakaamme arvolliseksi näkemään hengellisessä riemussa Jumalan Kristuksen ylen kunniallinen kärsimys ja pyhä pääsiäinen.”*

■ Isä Timo Tynkkynen

Hiippakunta- neuvosto

Keskustelufoorumi vailla päätäntävaltaa?

Hiippakuntaneuvostot tulivat uuden ortodoksisesta kirkosta annetun lain ja kirkkojärjestyksen mukana vuoden 2007 alusta. Lain yksi pykälä käsittelee hiippakuntaneuvostoja, ja tuon pykälän mukaan *hiippakuntaneuvoston tehtävänä on piispan apuna suunnitella ja koordinoida hiippakunnan sekä sen seurakuntien hallintoa ja toimintaa*. Kirkkojärjestyksen 68 pykälä mainitsee sekin hiippakuntaneuvostot: *Seurakunnanvaltuusto valitsee toimikaudekseen seurakunnan luottamushenkilöiden edustajan hiippakuntaneuvostoon. Hiippakunnan piispan tulee kutsua hiippakuntaneuvoston kuultavaksi kirkkomusiikin ja muiden kirkon keskeisten työalojen asiantuntijoita*.

Oleellinen asia on, että hiippakuntaneuvostoilla ei ole varsinaista päätäntävaltaa. Ehkei siis syyttä synny mielikuva, että hiippakuntaneuvostot ovat keskusteluerhoja tai kahvittelutilaisuuksia valikoidulle väelle.

Onko niin?

Hengellinen hallitus ja hiippakuntaneuvostot

Laki ja kirkkojärjestys eivät sinänsä määrittele hiippakuntaneuvostolle mitään erityisiä tehtäviä, eikä hiippakuntaneuvostojen toiminnalle liioin ole määritetty yhtenäistä linjaa. Jokainen hiippakuntaneuvosto voi siis periaatteessa päättää omista puuhasteluistaan.

Arkkimandriitta **Andreas Larikka**, metropoliitta Ambrosiuksen teologinen sihteeri, joka toimii myös Helsingin hiippakuntaneuvoston sihteerinä, näkee hiippakuntaneuvostojen perustamiselle historiallisen taustan.

– Ennen Suomen kirkon tuloa autonomiseksi paikalliskirkoksi oli olemassa

Hiippakuntaneuvostot voisivat olla hyvin merkittäviä toimijoita seurakuntien yhteistyön kehittämisessä. Kuitenkin kirkon tulisi pohtia, mitä hiippakuntaneuvostoilta halutaan sekä määritellä niiden tehtävät ja mahdollisuudet päätöksentekoon.

Viipurin hengellinen hallitus, joka tietynä kollegiona hoiti Suomen hiippakunnan asioita. Autonomian jälkeen kirkossa oli pitkään vain yksi hiippakunta, ja kollegio toimi entiseen tapaan. Kun sittemmin arkkipiispanistuin siirrettiin Sortavalaan ja Viipuriin perustettiin uusi hiippakunta, ei uuden hiippakunnan piispalla ollut itsenäistä hallintoa. Hän hoiti kaikki viralliset asiat kirkollishallituksen kautta.

Isä Andreas näkee, että toisesta hiippakunnasta voidaan tosiasiallisesti puhua vasta **metropoliitta Johanneksen** piispuuskaudella. Vaikkei silloinen lainsäädäntö mahdollistanutkaan itsenäistä päätöksentekoa, metropoliitta Johannes

kasvatti hiippakunnan sisäistä yhteyttä ja identiteettiä yhteisillä kokoontumisilla. Sama linja näkyi **metropoliitta Ambrosiuksen** toiminnassa Oulun piispa aikana. Tuolloin Oulun hiippakunnassa vapaaehtoiselta pohjalta koottiin hiippakuntaneuvosto neuvotteluelimeksi. Siellä keskusteltiin seurakuntia yhteisesti kiinnostavista asioista.

Näyttäisi siis siltä, että nykyiset hiippakuntaneuvostot kirkon hallinnon kannalta muistuttavat enemmän näitä uudempiä kokeiluja kuin Suomen hiippakunnan ja autonomian ajan alun hengellistä hallitusta.

Isä Andreas Larikan mielestä Helsingin hiippakunnassa on varsinkin viime vuosina oivallettu seurakuntien välisen yhteistoiminnan mahdollisuudet. Kuitenkin hiippakuntaneuvostojen toiminnalle on kenties alkuun ollut selkeämpi psykologinen tilaus niissä hiippakunnissa, joissa seurakunnilla ei ole ollut samassa mitassa itsenäisen taloudellisen aseman suomia mahdollisuuksia omaehtoiseen toimintaan kuin Helsingin hiippakunnassa.

Keskustelufoorumi

Hiippakuntaneuvoston jäseniä ovat hiippakunnan seurakuntien kirkkoherrat sekä jokaisen seurakunnan hallintoelimistä valittu luottamushenkilö. Hiippakuntaneuvoston puheenjohtajana toimii hiippakunnan piispa. Helsingin hiippakunnassa hiippakuntaneuvosto on kokoontunut tähän mennessä kahdesti, marraskuussa 2007 ja joulukuussa 2008.

Keskusteluissa hiippakuntaneuvoston jäsenten kanssa yleensä ensimmäisenä seikkana mainitaan se, että neuvostoilla ei ole päätäntävaltaa, ja siksi ne toimivat ensisijaisesti keskustelufoorumeina.

Turun seurakunnan maallikkoedustaja **Olli Forssén**, joka on Turun seurakunnanvaltuuston ja -neuvoston jäsen, sanoo, ettei liioin ole syntynyt selkeää kuvaa siitä, miten hiippakuntaneuvosto pystyisi vaikuttamaan seurakuntaelämään. Kovinakaan konkreettinen tekijä ei hiippakuntaneuvosto ole hänen mielestään, mutta lainsäädäntöä kehittämällä sen merkitystä voidaan kasvattaa. Minkäänlaisia ajatuksia ei hiippakuntaneuvostojen roolista ole esitetty niiden perustamisen jälkeen. Lisäksi hän huomauttaa, että nykyisessä laissa ja kirkkojärjestyksessä on muutenkin parantamisen varaa.

Ehkäpä siis hyvää ajatusta ei ole riittävästi kehitelty siihen mennessä, kun se kirjattiin lakiin ja kirkkojärjestykseen.

Mutta entä jos?

Jos hiippakuntaneuvostot saisivat päätäntävaltaa? Forssén näkee mahdollisuudessa niin hyviä kuin huonoja puolia. Hänen mielestään kirkko on niin pieni, että erilaisia kehitysprojekteja voisi vetää koko kirkkoa koskien – ei ainoastaan hiippakuntatasolla. Eräänä vaihtoehtona hän väläyttää ajatuksen, että kehitysprojektit voitaisiin toteuttaa Helsingin hiippakunnassa eräänlaisina pilottiprojekteina, koska Helsingin hiippakunta kuitenkin on maan suurin. Toteutuksen pohjalta niitä voitaisiin soveltaa muissa hiippakunnissa.

Seurakuntien välisen yhteistoiminnan kehittämistä Forssén pitää eräänä hiippakuntaneuvoston mahdollisena toimialana ja mainitsee kristinoppilaitteita jo järjestettäväänkin yhteistyössä eri seurakuntien kesken.

Entä tiettyjen asioiden keskittäminen hiippakuntaneuvostolle siten, että seurakunnat tavallaan luopuisivat niiden käsittelystä?

Forssénin mukaan joitakin tällaisia asioita saattaa olla. Hän vain miettii merkityssisältöä ja toteaa, että säästöjä sillä tavalla tuskin pystyttäisiin luomaan – henkilöstöresurssit esimerkiksi on jo minimoitu niin vähäisiksi, ettei yhtäkään tointa enää voida lopettaa. Pikemminkin hän sanoo keskittämisen lisäävän kustannuksia.

Yhteistyöelin?

Eeva Manni, joka on myös Tampereen seurakunnanvaltuuston jäsen, näkee paljon myönteistä hiippakuntaneuvostojen ideassa. Ennen kaikkea hän näkee hiippakuntaneuvoston yhteistyömahdollisuutena ja sitä kautta erittäin positiivisena asiana.

Hänen mielestään hiippakuntaneuvostot voivat olla hyvin merkittäviä, jos lähdetään tekemään nykyistä konkreettisempaa yhteistyötä eri seurakuntien välillä, ja hän pitää nimenomaan tätä tärkeänä. Seurakuntien resurssit ovat hänen mielestään niin niukat, ettei ”kannata haaskata niitä keksimällä samaa ruutia tai hakkaamalla päätä samaan seinään” jokaisessa seurakunnassa erikseen.

Mannin mukaan eivät laki ja kirkkojärjestys todellakaan käske juuri mihinkään – mutta hän näkee siinäkin myönteisen mahdollisuuden: eivät ne liioin rajoita toimintaa.

Yhteistyössä hän pitää tärkeänä myös sitä, että tehdään yhteisiä linjauksia käsiteltäviin asioihin, ja arvelee tapaamisten jatkuessa ja jäsenten paremmin tutustussa toisiinsa ja toistensa ajatuksiin saatavan myös konkreettisempaa tekemistä.

Myös Lahden seurakunnan kirkkoherra isä **Aki Leskinen** näkee hiippakuntaneuvoston merkityksen hyvänä yhteistyöelimenä eri seurakunnille. Hän arvelee hiippakuntaneuvoston merkityksen seurakunnille kasvavan, kunhan kirkon hallinnossa määritellään yksilöidyt tehtävät ja päätöksentekomahdollisuus tietyissä asioissa.

Osa hallintoa?

Kun tutkistelee tätä keskustelufoorumien funktiota, voi hyvinkin havaita, että odotukset ovat suuremmat kuin tapaaminen kahvittelun merkeissä. Aavisteltavissa on myös, että hiippakuntaneuvostoilla tulevaisuudessa on tärkeämpi rooli kuin tämänhetkinen tilanne näyttää.

Kuopion kirkkoherra isä **Mikko Kärki** on pohtinut paljon hiippakuntaneuvostojen tulevaisuutta, ja hänellä on varsin kirkkaita visioita asiasta. Karjalan hiippakuntaneuvoston kerrotaan myös olevan niin aktiivinen kuin näissä puitteissa suinkin on mahdollista. Olihan Karjalan hiippakunnassa tarkoitus kokeilla jo ennakoon vapaaehtoista neuvostoa, vaikkakin kokeilu erinäisistä syistä jäi toteuttamatta. Mutta ennakkovalmistelut tehtiin huolella.

Karjalan hiippakunnan hiippakuntaneuvostolla on jopa säännöt, mutta toimintaedellytykset – päätöksentekooikeuden puuttumisen takia – eivät ole sääntöjen edellyttämät, eivät hiippakuntaneuvoston asettamalla toimikunnillakaan.

Isä Mikko Kärki pitää erittäin tärkeänä, että piispat yhdessä pohtisivat, mitä hiippakuntaneuvostoilta halutaan. Hänen näkemyksensä mukaan hiippakuntaneuvostoista pitäisi tulla yksi hallinnon osa,

ja se merkitsee sitä, että seurakuntien hallinnosta ja kirkollishallituksen tehtävistä olisi siirrettävä tiettyjä osia hiippakuntaneuvostoihin.

Yhtenäinen linja

Koska Suomen ortodoksinen kirkko on pieni ja seurakunnat nykyisessä hallintojärjestelmässä ovat erittäin itsenäisiä, ei kirkko voi kehittyä, koska kehitykseen tarvitaan yhteistyötä. Isä Mikko näkee hiippakuntaneuvostot välineenä, jolla hiippakunnan sisällä voidaan saada aikaan rakentavaa yhteistyötä. Mutta se edellyttää myös yhtenäistä linjaa kaikissa hiippakuntaneuvostoissa.

Pienten seurakuntien kehittämismahdollisuudet ovat aivan erilaiset kuin suu-

"Hiippakuntaneuvostot voivat olla hyvin merkittäviä, jos lähdetään tekemään nykyistä konkreettisempaa yhteistyötä eri seurakuntien välillä."

rempien seurakuntien, ja siksi on välttämätöntä päästä laajaan yhteistyöhön. Isä Mikko ottaa esimerkeiksi diakonia- ja nuorisotyöt. Ellei yhteistyöhön kyetä, isä Mikko pohtii, mitä sitten on se kirkossa koko ajan korostettu yhteisöllisyys?

Hiippakuntaneuvostojen toisena tärkeänä roolina hän pitää hallinnollisen puolen lisäksi konkreettista yhteistyötä hiippakunnan seurakuntien kesken.

Hiippakuntaneuvosto hyvin käytettynä on hänen mukaansa piispalle erittäin hyvä väline. Piispalla säilyy selkeä ote hiippakuntaansa, koska neuvostossa on sekä seurakuntien kirkkoherrat että hallinnon edustajat. Tämä todella antaa mahdollisuudet suunnitelmalliseen työskentelyyn.

Hän viittaa myös kirkolliskokouksen hiippakuntaneuvostoille antamiin tehtäviin ja näkee siinä mahdollisuuden saada hiippakuntaneuvostot todella toimimaan. Jos vastaavat tehtävät lisääntyvät, hiippakuntaneuvostojen rooli varmasti muuttuu.

■ **Hellevi Matihalti**

Kirkko ja politiikka

Kirjoitin edellisessä Analogissa (6/2008) kirkon talenttien eli omaisuuden hoitamisesta. Matteuksen evankeliumissa (Matt. 25:14-30) oleva Jeesuksen vertaus palvelijoiden saamien lahjojen kehittämisestä oli 2000 vuotta sitten radikaali ja tuon ajan yhteiskuntajärjestystä arvosteleva.

Jeesuksen aikana ei tullut kysymykseenkään, että rikkaat olisivat tehneet työtä. He pelasivat, juhlivat ja kävivät kenties sotia, mutta eivät tehneet työtä – sitä varten olivat orjat.

Kristityt, ja heistä erityisesti munkit ja nunnat, kumosivat tuon antiikin yhteiskuntajärjestyksen. Luostari-isät ja -äidit tiesivät, että laiskuus on itsekkyyden ohella synneistä suurimpia.

Kirkon alkuvuosien luostariasukkaat tiivistivät kristillisen elämänfilosofian sanapariin *ora et labora*, rukoile ja tee työtä. Ajatus rukoilusta ja työstä elämän keskiössä tekevät kristillisyydestä uskonnon, jossa yksilön kohtalo liittyy erottamattomasti siihen, miten hän aikansa eläessään käyttää.

Rukous ja työnteko ovat keskeisellä sijalla, kun pohditaan myös kristityn suhdetta ympäröivään yhteiskuntaan. Sekä juutalaisuudessa että islamilaisuudessa korostetaan mielellään Jumalan yksilölle antamia yhteiskunnallisia velvollisuuksia, jotka ovat kristillisestä näkökulmasta varsin "juridisiakin".

Kristillisyydessä yhteiskunnallisten velvollisuuksien ydin tiivistyy Jeesuksen toteamukseen: "Antakaa keisarille, mikä keisarin on, ja Jumalalle, mikä Jumalan on." (Mark. 12:17)

Kristillisyyden ei ole yhteiskuntasuhteissa kirjaimen vaan hengen uskonto.

Yhteiskunnallinen ja poliittinen vallankäyttö on kristilliseltä kannalta legitimiä, mutta siihen ei liity mitään sen syvällisempää. Kristillisyyttä toteutetaan aina yksilötasolla, kun uskovaiset osoittavat rukouksen ja työn avulla rakkautta ja armeliaisuutta toisia ihmisiä kohtaan.

Nämä näkökulmat on hyvä pitää mielessä, kun pohdimme kristillisyyden suhtautumista sellaisiin Euroopan unionin keskeisiin arvoihin kuin kansalaisyhteiskunta, demokratia ja tasa-arvo.

Demokraattisessa kansalaisyhteiskunnassa yksi tasa-arvon keskeinen mittari on luottamus siihen, että poliittinen ja uskonnollinen vaikuttaminen tapahtuu omilla foorumeillaan.

Ortodoksisen kirkon kanoninen perinne suhtautuu kielteisesti pappien osallistumiseen politiikkaan. Periaatteen taustalla on keisarin ja Jumalan pitäminen omilla tonteillaan. Jumalan totuutta kirkossa opettava pappi ei voi siirtyä samassa roolissa politiikan kentälle, jossa päätöksenteon pohjana ei koskaan ole totuus, vaan ainoastaan tarpeellisuus.

Euroopan unionin luojien poliittisia päämääriä ohjasi osaltaan varmasti myös kristillinen vakaumus. EU-politiikka on kuitenkin ankuroitunut maallikkovallan periaatteille, jonka taustalla on myös Markuksen evankeliumin periaate Jumalan ja keisarin palvelemisen eroista.

■ **Arkkiepiispa Leo**

Asiantuntijan matkassa

KARJALA-LEHDEN JA KARJALAN LIITON RISTEILY LAATOKKA JA ÄÄNINEN 12.-17.7.

Valamo-Syväri-Kizhi-Petroskoi

Arkkiepiispa Leo

Jyrki Härkönen

Asiantuntijoina risteilyllä: Karjalan ja koko Suomen arkkiepiispa Leo, Karjalan Liiton toiminnanjohtaja Satu Hallenberg, Karjala-lehden päätoimittaja Antti O. Arponen, dosentti Silvo Hietanen, päätoimittaja Jyrki Härkönen ja Karjalan Liiton Pro Carelia -mitalini saanut taiteilija Raita Karpio.

Matkan aikana laivalla kuullaan useita asiantuntijoiden luentoja karjalan kielestä, suomalais-ugrilaisista kansoista, Valamon vaiheista ja sotahistoriasta sekä tutustutaan karjalaiseen käsityöperinteeseen. Ja "Kun ilta tummuu ja syttyy tähdet taivaan" tanssitaan ja lauletaan yhdessä.

Reitille mahtuu nähtävää: maailman kauneimpien saarten joukkoon lukeutuva Valamo, Unescon maailmaperintölistalle kuuluvat ainutlaatuiset Kizhin puukirkot, Petroskoi, Syväri, Äänisen aallot...

RISTEILYHINTA/HLÖ					
C3	698	B2	968 (2.kansi)	A2	1178
C2	898	B2	1098 (3.kansi)	A1	1258
C1	998	B2VP	948		
		B1	1198		

BUSSIREITIT

1. Tampere - Hämeenlinna - Riihimäki - Lappeenranta - Nuijamaa - Pietari
2. Pori - Rauma - Turku - Salo - Helsinki - Loviisa - Karhula - Hamina - Vaalimaa - Pietari
3. Helsinki - Lappeenranta - Imatra - Enso - Pietari
4. Kokkola - Vaasa - Seinäjoki - Tampere - Lahti - Kouvola - Hamina - Vaalimaa - Pietari
5. Jyväskylä - Heinola - Lahti - Kouvola - Hamina - Vaalimaa - Pietari
6. Kuopio - Varkaus - Savonlinna - Parikkala - Enso - Pietari

PYHIINVAELLUS- JA LUOSTARIMATKAT

Pyhiinvaellus Santiago de Compostela

CAMINO FRANCES 18.-25.3., 27.4.-4.5. ja 1.-8.9.

• Matkanjohtaja FT Liisa Väisänen.....1678

LAATOKAN VANHA VALAMO 11.-13.6., 27.-29.7. ja 7.-9.8.

• Matkanjohtajana Esko Lappalainen385

LAATOKAN LUOSTARIT VALAMO JA KONEVITSA 22.-25.6. ja 16.-19.7.

• Matkanjohtajana Esko Lappalainen538

TARUNHOHTOISET LUOSTARIT - NOVGOROD, PETSERI JA PÜHTITSA 19.-22.7.

• Matkanjohtaja päätoimittaja Jyrki Härkönen428

VIENAN KARJALA JA SOLOVETSK 25.-29.6., 5.-9.7. ja 23.-27.7.

• Matkanjohtaja evl Teuvo Saharinen598

LAATOKAN VANHA VALAMO 11.-13.6., 27.-29.7. ja 7.-9.8.

• Matkanjohtajana Esko Lappalainen385

Tilaa uusi Asiantuntijan matkassa 2009-esite!

LomaLinja

Ratinanlinna, Aleksanterink. 32, 33100 Tampere • www.lomalinja.fi
p. 010 289 8100, 010 289 8101 (ryhmät)

Värit ja vivahteet vuorokauden jumalanpalveluksissa

Isä **Sergius Collianderin** mukaan jumalanpalveluksistamme tulee rauhallisia ja tarkoitustaan palvelevia, jos papit ja muut niiden toimittajat ovat hyvin valmistautuneet alkavan palveluksen sisältöön, teksteihin ja lauluihin.

Kirjoitus on lyhennelmä isä Sergiuksen Karjalan hiippakuntapäivässä Kuopiossa marraskuussa pitämästä esitelmästä.

Miksi toimitamme jumalanpalveluksia? Sitä kannattaisi miettiä lähes joka kerta, kun ryhdymme toimittamaan jumalanpalvelusta. Jumalanpalvelus ei kosketa vain toimittavaa papistoa, kanttoria, lukijaa, vaan me toimitamme sen kaikki yhdessä. Palveluksen toimittaminen tapahtuu periaatteessa *uni sono*, yhdellä äänellä, yhdestä sydäimestä, kaikki yhdessä.

Tehtävämme on tuoda esiin uskollisuutemme niitä sukupolvia kohtaan, jotka jo ennen meitä ovat toimittaneet jumalanpalveluksia. He jatkavat näkymättömästi yhteistä rukousta meidän kanssamme. Aina kun kokoontumme rukoilemaan, on meidän kanssamme tämä koko entisten rukoilijoiden kuoro. Me emme koskaan ole yksin, kun rukoilemme kirkossa.

Kun puhumme vuorokauden jumalanpalveluksista, niin juuri ehto- ja aamupalvelus ovat kokonaisuutta kannattelevia jumalanpalveluksia vuorokauden aikana. Niihin nimenomaan sisältyy tämä ihmisen ikaikainen tunne siitä, että pimeyden laskeutuminen ja aamun sarastus ovat hetkiä, jotka soveltuvat erityisellä tavalla kääntymiseen Jumalan puoleen. Meidän perinteessämme ehto- ja aamupalvelukseen sisältyy eniten vivahteita ja erilaisia aineksia.

Vuorokauden mittaanhan voidaan toimittaa monta muutakin palvelusta. Ehtoopalveluksen jälkeen seuraa ehtoonjälkeinen palvelus, jonka oikeampi nimi olisi iltaruogan jälkeinen palvelus. Meillä on ennen aamupalvelusta puoliyönpalvelus, ja aamupalveluksen jälkeen hetket, ensimmäinen, kolmas ja kuudes hetki ja ennen ehtoopalvelusta yhdeksäs hetki.

Jumalallinen liturgia on palvelusten kukinto, joka on ylitse muiden, kun puhutaan jumalanpalvelusten sakramen-

Isä Sergius Colliander

taalisesta sisällöstä ja sen ilmentämästä yhteydestä jumalalliseen. Mutta liturgian kasvualusta on ilta- ja aamupalveluksessa. Liturgiaa ei välttämättä toimiteta joka päivä, vaan silloin, kun siihen on erityinen syy, esimerkiksi juhlapäivinä.

Suomessa toimitettavat palvelukset

Meillä vaikuttaa neljä eri jumalanpalveluskäytäntöä rinnakkain ja lomittain. Ensinnäkin meillä on pietarilais-viipurilainen käytäntö. Moni 1900-luvun alun papeistamme sai kasvatuksensa Pietarissa. Hiippakuntamme keskus oli aluksi Viipurissa, ja siellä muodostui tietynlainen katedraalikäytäntö jumalanpalveluk-

siin. Se levisi Suomen suuriruhtinaskunnan kuvernementtien pääkaupunkeihin eli Helsinkiin, Turkuun, Kuopioon, Vaasaan ja Ouluun, joissa tämä kaupunkilaisperinne vaikutti. Sille oli ominaista noudattaa hovikapellan sävelmistöä ja laulaa myös muiden 1800-luvun suurten säveltäjien teoksia. Perinteeseen kuului, että polvistuttiin paljon, ja esimerkiksi Isä meidän -rukous laulettiin aina polviltaan. Perin-

MARTINUS

teeseen kuului paljon tällaisia pieniä piirteitä.

Vigiliaperinne laajasti sovellettuna, niin kuin se on meillä nykyään, on ilmeisesti tätä kaupunkilaisperinnettä eli pietarilais-viipurilaista käytäntöä, joka on sitten levinnyt maahamme.

Toinen säie meillä vaikuttavaa käytäntöä on maalaisseurakuntien ja kyläseurakuntien käytäntö. Vanhoissa kertomuksissa menneiltä ajoilta kerrotaan, että maalaisseurakunnissa ei toimitettu niinkään vigilioita vaan niissä toimitettiin erikseen ehtoopalvelus lauantai-iltana sekä aamupalvelus ja liturgia sunnuntai-aamuna.

Kolmantena meillä vaikuttaa valamo-

lainen jumalanpalvelusperinne. Pappisseminaarin opiskelijat kävivät 1930-luvulla Valamossa ja tutustuivat siellä valamolaiseen jumalanpalveluskäytäntöön. Sille on ominaista tietty koruttomuus, tarkka jumalanpalvelussääntöjen noudattaminen, siihen ei kuulu koristeellisuutta eikä käytäntöjen vaihtelua. Se jaottelee tarkasti arki- ja juhlapalvelukset noudattaen yhtenäisyyttä ja pidättyvyyttä palveluksissa. Tästä meille on jäänyt pysyvä jälki niissä ohjeissa, jotka ovat nykyisin käytettävissä 1950-luvun vigilia- ja liturgiakäsikirjoissamme. Lisäksi niitä on ryydytetty liturgisilla oivalluksilla, jotka ovat kantautuneet meille Pariisin St. Sergen instituutin liturgisista tutkimuksista ja jotka ovat välittyneet **Boris Soven** kautta, joka toimi Helsingin yliopiston kirjastossa siihen aikaan. Silloinen pappismunkki **Paavali** nojasi kokemuksiinsa Valamosta sekä tähän lähdeaineistoon toimittaessaan näitä teoksia.

Neljänneksi, 1960-luvun lopulla liturgiseen perinteeseemme tuli kreikka-

tuvat muuttuvista ja muuttumattomista osista. Ehtoopalveluksessa muuttumattomia osia ovat alkupsalmi, joka kertoo maailman luomisesta, ja siihen rinnastuvat aamupalveluksessa heksapsalmit. Muuttumattomia ovat ehtoopalveluksessa avuksihuutopsalmit ja ehtooveisu, pyhän Simeonin rukous, aamupalveluksessa vastaavasti *Jumala on Herra*, psalmi 51, kiitospsalmit, joko arkiylistysveisu tai *Suuri ylistysveisu* ja *Hyvä on Herraa kiittää*. Näissä on suureksi osaksi kyse psalmeista. Psalmi on ikeiakaista perua, ja ne luovat rauhallista jatkumoa päivästä toiseen. Kun me kokoonnumme ehtoopalvelukseen, tiedämme, että sen alkuun sijoittuu luomispsalmi, ja voimme ikään kuin kellua tekstin aalloilla ja antaa sisimpämme rauhallisesti liikkua sen mukaan.

Ehto- ja aamupalvelukselle on tyypillistä, että niissä esiintyvät kaikki ekteniarukoukset, joita kirkko käyttää jumalanpalveluksissa. Niihin kuuluvat suuri ektenia eli rauhan ektenia, pieni ektenia, anomusektenia ja hartauden ektenia. Näihin tuttuihin osiin pääsemme helposti mukaan.

Näin rakentuu se runko, joka tuo tunnistettavuutta ja vakautta palveluksiin.

Muuttuvat osat

Muuttuvat osat tulevat useista lähteistä, ja niitä käytetään eri päivinä eri tilanteissa ja eri tavoin. Tässä me lähestymme palvelusten monisävyisyyttä. Kun edellä mainittujen tuttujen aineiden soljuminen antoi meille mahdollisuuden ikään kuin kellua niiden varassa palvelusta ja rukoustamme eteenpäin vieden, niin muuttuvat osat ovat enemmänkin juoksulenkin tapaista ainesta. Niiden aikana me virkistymme ja lähdemme mielessämme liikkeelle, kun kuulemme näitä joskus yllättäviäkin tekstejä. Mitä nämä muuttuvat tekstit sitten ovat?

Parhaiten ehkä tunnemme sunnuntain Oktoekhoksen. Se tarkoittaa sunnuntaisin käytettävää runo- tai hymnikokoelmaa, jossa on kahdeksan sävelmää ja jokaisella niistä on omat hymnikokoelmansa. Ehtoopalvelukseen liittyen on avuksihuutostikiiroita ja niiden kruununa dogmistikiira *Jumalansynnyttäjälle*. Siinä on kreikkalaisten aakkosten mukaisesti 24 virrelmästikiiraa, sävelmän mukaiset troparit, joita lauletaan eri palveluksissa, kolme aamupalveluksen kanonia ja kiitosvirret. Nämä tekstit ovat luonteeltaan ylistäviä ja kiittäviä ja kuvaavat Kristuksen ylösnousemusta. Niiden avulla heijastetaan ylösnousemustapahtumaa tilanteeseen, jossa juuri silloin kirkkovuodesta ollaan.

Minean ja arjen Oktoekhoksen tekstit

Sunnuntain Oktoekhoksen tekstejä voidaan myös yhdistää Minean teksteihin varsinkin juhlapäivinä. Minea on hyvin laaja tekstikokoelma, jossa on jokaiselle päivälle silloin muisteltavaan pyhään ihmiseen liittyvä tekstikokoelma. Vähimmäismäärä on kolme avuksihuutostikiiraa ja yksi kanoni. Juhlapyhinä on käytössä täydellisempi kokoelma näitä tekstejä. Niitä voidaan käyttää melkein joka päivä, mutta jos ei ole sunnuntai tai keskiarvoinen tai ylistysveusun arvoinen juhla, silloin otetaan lisäksi käyttöön arki-Oktoekhos. Tämä kokoelma on hyvin kaunis ja liittyy viikonpäivien muistoon. Samoin kuin sunnuntain Oktoekhoksessa, siinäkin tekstikokoelmia on jokaiselle sävelmälle sisältäen erilliset tekstit joka viikonpäivälle: maanantaille katumustekstit ja ruumiittomien voimien tekstit, tiistaille katumustekstit ja Johannes Kastajan tekstit, keskiviikkona ristin tekstit, torstaina tekstit apostoleille ja Nikolaos Ihmeidentekijälle, perjantaina ristin tekstit ja lauantaina kaikkien pyhien ja vainajien tekstit. Nämä tulevat aina uudestaan eri sävellajeissa palveluksissa esiin.

Arki-Oktoekhokselle on ominaista kontemplatiivinen, katumuksellinen ja rauhallinen sävy. Arkipäivän palvelus on aina vähäeleinen ja hiljainen, katumusta täynnä. Arki-Oktoekhos ja viikonpäivien muisto väistyvät välittömästi, mikäli toimitetaan polyeleo tai *Suuri ylistysveisu*. Silloin kaikki viikonpäivän muistoon liittyvä siirtyy syrjään, koska näille on ominaista katumus ja hiljaisuus. Jos vietämme jonkun pyhän ihmisen juhlaa, silloin katumukselliset piirteet jätetään pois.

Kirkossa vain raakakäännökset

Nyt on vain surullista, että suomeksi meillä on käytössämme sekä Mineasta että arki-Oktoekhoksesta vain raakakäännökset parinkymmenen vuoden takaa, vaikka hyvä edes niinkin! Ne ovat levinneet ikään kuin tiskin alta ympäri seurakuntia ja luostareita asianharrastajien piirissä. On kuitenkin niin, että nämä käännökset ovat hyvin suoraan käännettyjä eikä niitä ole alkujaan tarkoitettu sellaisenaan käytettäväksi. Niiden kieliasu on joskus kömpelöä, eivätkä historialliset sanankäänteet aina istu nykyiseen tilanteeseemme, sillä monet vanhat keskiaikaiset tekstit pyhiin ihmisten kunniaksi sisältävät suoria viittauksia keisarivaltaan. Näiden suora kääntäminen johtaa epäajankohtaisiin sanankäänteisiin jumalanpalveluksis-

On mietittävä, mikä on palveluksen painopiste ja miten palveluksen ydinsisällön ymmärtäminen onnistuu.

laisia piirteitä. Kirkkopäivillä 1966 Tampereella sain kokea ensimmäisen kerran, kun aamupalvelusta seurasi liturgia *Suuren ylistysveusun* jälkeen. Tämä on kreikkalaista jumalanpalveluskäytäntöä, joka yksinkertaisti jumalanjärjestystä ja joka siellä omaksuttiin 1800-luvulla. Toinen kreikkalainen piirre on se, että vigation litanissa aloitetaan lyhyemmällä rukouksella. Näitä kreikkalaisia piirteitä tiikuu käytäntöihimme jatkuvasti, ja parhaimmillaan ne rikastuttavat meillä toimitettuja palveluksia ja vievät niitä käytännöllisempään suuntaan.

Ehto- ja aamupalveluksen piirteitä

Haluan korostaa, että seuraavat ajatukset eivät liity kreikkalaiseen eivätkä slaavilaiseen käytäntöön, vaan ne ovat yhteistä perinnettä ja niihin soveltuvia. Samalla on pidettävä mielessä, ettei ole olemassa yhtenäistä slaavilaista tai kreikkalaista perinnettä. Niissä on monia suuntauksia, jotka menevät osittain lomittain.

Ehto- ja aamupalvelukset koos-

sa. Mielestäni olisi erinomaisen tärkeää, että tämä käännöstyö voitaisiin suorittaa loppuun, sillä se on jäänyt puolitiehen. Tekstit pitäisi stilisoida, ja meidän pitäisi saada ne käyttöömmä aivan oikeina painettuina julkaisuina, ei vain monisteina.

Miten hienoa olisikaan, jos meillä Synaksarionin sarjan tapaan ilmestyisi myös Minea, jossa on kirkon yhteisesti muistettavien ihmisten jumalanpalvelustekstit sekä niitä ihmisiä koskevat jumalanpalvelustekstit, joita me täällä paikallisesti arvostamme. Jo arki-Okthoekhoksen tekstit käyvät kenelle tahansa hienosta lyyrisestä rukouslukemistosta! Toivoisin kirkoltamme voimavaroja ja rohkeutta näiden tekstien julkaisemiseen. Silloin edellytykset hyvien jumalanpalvelusten toimittamiseen paranisivat olennaisesti ja meilläkin olisi käytössämme sama tekstiaarre, joka on yhteinen koko ortodoksiselle maailmalle.

Liikaa ritualismia

Ehto- ja aamupalveluksen toimittamisessa olemme liian paljon menneet ritualismiin. Huomio keskitetään nyt siihen, mitä pappi tekee. Mutta huomion tulisi sen sijaan olla teksteissä, psalmeissa ja Minean teksteissä. Papin lukemat ekteniat, suitsutukset ja saatot ovat osa palvelusta, mutta niin ei saisi olla, että esimerkiksi avuksihuostotikiroiden veisaaminen mitoitetaan siten, että pappi ehtii juuri ja juuri kiireellä suitsuttaa. Tämä ei sovi lainkaan palveluksen perimmäiseen hengelliseen luonteeseen. Ei pidä ajatella, että papin toiminta mitoitaa palveluksen, vaan tekstisisältö mitoitaa palveluksen. Papin osuudet kyllä osuvat sitten sopivasti kohdalleen.

On tarkoin mietittävä, mikä on palveluksen painopiste, mihin tulee kiinnittää huomiota ja miten palveluksen ydinsisällön ymmärtäminen onnistuu. Tämä tärkeä asia koskettaa rukoilijoita, joiden tulee keskittyä, sekä papistoa, joka ei ehkä aina kiireiltään ehdi syventymään teksteihin, ja myös kantoreita, jotka helposti keskittyvät vain oikean sävellajin löytämiseen. Tällöin lähtökohtana olevat tekstit jäävät helposti vain raaka-aineeksi.

Jumalanpalvelushan on sellainen, minkälaiseksi me yhdessä sen teemme. Jos olemme perehtyneet palveluksen sisältöön etukäteen, niin siitä tulee automaattisesti rauhallinen, keskittynyt ja tarkoitustaan palveleva. Silloin me palvelemme arvokkaalla ja oikealla tavalla Jumalaa.

■ Isä Sergius Colliander

Loukkaavaa tekstiä

Analogin viime numerossa **arkkipiispa Leon** teologinen sihteeri **Jyrki Härkönen** arvioi kriittisesti edellisen arkkipiispan, **metropoliitta Johanneksen** toimintaa (artikkeli: *Paikallisdemokratia ja/vai tuomiovalta Turkkiin*, s. 13). Vastineensa lähetteessä metropoliitta Johannes ilmaisee olevansa pahoillaan siitä, että vielä väsyneenä vanhuksenakin hän joutuu mukaan tällaisiin ongelmiin.

Metropoliitta Johannes toteaa vastineensa aluksi, ettei halua ryhtyä ”varsinaiseen keskusteluun diakoni Härkösen kanssa, koska ortodoksisen perinteen kannalta olisi täysin outoa, että joku piispa käy poleemista keskustelua jonkun toisen piispan sihteerin kanssa.”

Hän pitää kirkon perinteen kannalta varsin outona sitäkin, että ”jonkun piispan teologinen sihteeri kirjoittaa omissa nimissään kirkkopolitiikkaan liittyviä ajatuksia ja esittää poikkeuksellisen jyrkkää arvostelua niin ekumeenista patriarkaattia kuin sen Skandinavian metropoliittaa kohtaan. Tulee olemaan mielenkiintoista nähdä, miten patriarkamme reagoi tähän. Tuskin on missään kirkkomme lehdessä ennen julkaistu yhtä suuressa määrin korkeinta hengellistä ja kanonista johtamme loukkaavaa tekstiä.”

”Ennen eläkkeelle siirtymistäni en valmistellut mitään 'piispavetoista mallia'. Kyse oli siitä, että patriarkka vetosi voimakkaasti minuun, etten olisi mennyt eläkkeelle vaan nimenomaan jatkanut arkkipiispan virassa. Tällöin hän muun muassa esitti ajatuksen kirkkomme itsenäisyydestä, jos suostuisin jatkamaan, ja lähetti kaksi metropoliittaa kertomaan asiaan liittyviä ehtoja, jotka selostin piispainkokoukselle, vaikken muuten ollut asiasta kiinnostunut.”

Lopuksi Johannes painottaa, että ”asiattomaan tekstiin” paikallisdemokratiasta, tuomiovallan siirtämisestä Turkkiin tai muuhun vastaavaan hän ei halua puuttua, mutta pitää erityisen huolestuttavana tässä tapauksessa sitä, että tavallisesti aina ”ortodoksisen maailman ajattelussa jonkun esipaimenen teologisen sihteerin kirjoittelun vastuu liitetään häntä ylempään tahoon, ellei sihteerin kriittisiä näkemyksiä selvästi torjuta.” Tällä hän viittaa vastineen saatteessa mainitsemaansa käsitykseen, ettei arkkipiispan sihteeri ole voinut kirjoittaa tekstiään esimiehensä tietämättä tai että esimies voisi kätkeytyä sihteerinsä selän taakse. ■

Anteeksiannosta ja sovinnosta

Suuren paaston aika lähestyy ja viimeinen valmistussunnuntai on omistettu sovinnon tekemiselle. Isä **Ville Kiiveri** tarkastelee sovinnon tekemistä seurakunnan kesken ja kirkon sakramenttina.

Kirkossa ja etenkin paikallisessa seurakunnassa me olemme yhteisö, joka perustuu rakkauteen Kristuksessa. Suuren paaston tie kuljetaan seurakunnassa aina yhteisönä, ei koskaan yksittäisinä seurakuntalaisina. Mikään yhteisö ei ole ongelmaton,

mutta erityisesti seurakuntayhteisössä meidän tulee yhä vahvemmin sitoutua kirkon opetukseen ja kristilliseen arvo maailmaan. Samalla tämä eukaristinen yhteisö myös antaa työvälineitä erilaisten ristiriitojen ratkaisemiseen. Voidaksemme aloittaa suuren paaston meidän tulee

vapautua veloistamme pyytämällä itse anteeksi lähimmäisiltämme ja antamalla anteeksi toisillemme.

Karkotus Eedenin paratiisista

Sovintosunnuntain teemana on myös Aadam ja Eevan karkotus Eedenin paratiisista. Paratiisista karkottaminen johtui yleisen käsityksen mukaan paastosäännön rikkomisesta. Kumpaistakin oli kielletty syömästä hedelmää hyvän ja pahan tiedon puusta, ja molemmat rikkoivat käskyä. Kumpikin teki koko ajan päinvastoin kuin oli opetettu. Aadam ja Eeva häpeilivät tekoaan, mutta eivät pyytäneet sitä anteeksi. Sen sijaan syntyi riita, jossa molemmat syyttivät toisiaan siitä, että he olivat tehneet väärin. Anteeksi pyytämi-

Useimmiten ainoa keinomme hyvittää tekemme on pyytää anteeksi.

nen ja sovinto unohtuivat, ja ehkä tämä oli se syy, miksi Aadam ja Eeva karkotettiin paratiisista. Lopputulos kuitenkin oli sama, ja sovintosunnuntain virreilmästä kiirroissa kerrotaan, kuinka paratiisin ovet suljettiin ja elämä Jumalan yhteydessä oli ohitse.

Sovintosunnuntaina kaksi hyvin erilaista aihetta kietoutuvat toisiinsa, koska sunnuntain teemana on myös Aadamin ja Eevan karkotus paratiisista. Tarkemmin asiaa miettien tämä tapahtumasarja on kuva meistä itsestämme. Samalla tavoin kuin Aadam seisoo paratiisin ulkopuolella pois karkotettuna, niin mekin seisomme Jumalan edessä nuhjuisina ja väärin tehneinä, mutta kuitenkin valmistautumassa matkalle kohti pyhää pääsiäistä. Jotakin kuitenkin on tehtävä ennen matkalle lähtemistä, ja se on sovinnon tekeminen koko seurakunnan ja jokaisen seurakuntalaisen kanssa. Tämän myötä kuva Aadamista muistuttaa meitä siitä, keitä me olemme ja kuinka kaukana olemmekaan Jumalasta. Kysymys on katumuksesta, anteeksipyynnöstä ja sovinnosta. Rikottuamme Jumalaa ja toisiamme vastaan me olemme samalla tavoin ajaneet itsemme ulos jumalallisesta elämästä, johon meidän on liitettävä kasteessa. Se valonkirkas vaate, jonka kasteessa olemme saaneet, on tahrantunut.

Osallisuus katumuksen sakramenttiin

On sanottu, että Kristus on uusi Aadam. Siinä missä ensimmäinen ihminen epäonnistui ja tuhosi kaiken, Kristus yhdistää ja antaa jälleen ihmiselle mahdollisuuden pelastukseen. Tämä on se lunastus ja sovitus, joka tekee mahdolliseksi ihmisen pelastumisen. Ihmisen on mahdotonta sovittaa omia tekemisiään Jumalan kanssa, koska tekemme eivät yksinkertaisesti riitä korvaamaan aiheutuneita tuhoja, eikä jumalallinen armotalous toimi siten. Omalla tavallaan rukous, jossa puhumme siitä, kuinka Kristus kuolemallaan repi velkakirjamme ja vapautti meidät synnin orjuudesta, selventää meille armon ja anteeksiantamuksen merkityksen. Viimeistään risti on meille se symboli, jossa

Kristuksen risti kertakaikkisesti yhdistää meidät jälleen toisiimme sekä Jumalaan äärimmäisen uhrautumisen kautta.

Katumuksen sakramenttiin tulisi osallistua säännöllisesti, mutta vähintään aina ennen suurta paastoa. Tähän sakramenttiin suhtaudutaan seurakunnissa usein kolmella tapaa: osa seurakuntalaisista osallistuu siihen säännöllisesti, osa satunnaisesti ja osa ei laisinkaan. Taustalla lienee hämartyntynyt käsitys sakramentin luonteesta, katumisesta ja anteeksiannosta. Jumala ei tarvitse anteeksipyyntöämme tai tunnustamista, vaan ihmiselle on annettu mahdollisuus katumukseseen ja anteeksiantoon. Katumus on prosessi, jossa ihminen papin läsnä ollessa pukee sanoiksi tekemänsä virheen ja vääryyden, nöyrytyy, pyytää anteeksi tekemänsä ja saa anteeksiannon. Katumuksen sakramentin väheksymisen yleisin syy lienee siinä, että ajattelemme Jumalan antavan meille anteeksi tekemme, kun ajattelemme niitä itse mielessämme. Tämä ei kuitenkaan koskaan riitä todelliseen katumukseseen ja mielenmuutokseen, johon kirkko on meidät opettanut. Sovinto on toisaalta hyvin yksinkertainen asia, kun siihen kasvaa, mutta samalla raskas ja tärkeä prosessi, joka pitää opetella. Sovinnon syntyminen vaatii aina teon läpikäymisen, mahdollisesti teon hyvittämisen sekä asian sopimisen. Useimmiten ainoa keinomme hyvittää tekemme on pyytää anteeksi.

Sovinnon tekeminen

Sovinnon tekemisessä on usein kysymys siitä että me toimimme vastakkaisella tavalla kuin olemme normaalisti tottuneet toimimaan. Ylpeyden sijaan meidän tulee nöyryä. Selittelyjen sijaan meidän tulee myöntää tekemme. Helpoin tapa nöyryä on myöntää itselleen se, että me toistuvasti erehdymme ja teemme väärin valintoja. Väärin tekemisen helpotus on siinä, että meillä on mahdollisuus kantaa vastuu tekemisistämme, se on oikeutemme. Vastuunkantaminen ja anteeksi antaminen ovat siten lähes sama asia. Herran rukouksessa me pyydämme velkojamme anteeksi sillä ehdolla, että me itsekkin annamme velat anteeksi. Tämän vuoksi

anteeksianto on aina tärkeää jokaiselle osapuolelle, niin loukkaajalle kuin loukatullekin sekä myös muulle yhteisölle.

Tehtävämme ihmisenä on toimia Jumalan kuvana ja pyrkiä hänen kaltaisuuteensa. Kykymme ja ominaisuutemme kuitenkin tuovat eteemme tilanteen, jossa voimme avoimesti väärinkäyttää näitä kykyjä. Me voimme rangaista lähimmäistämme hänen tekojensa mukaan. Toimissamme näin me otamme kantaaksemme melkoisen taakan, koska tämä tuomio tulee silloin myös meidän päallemme. Me voimme toimia myös oikealla tavalla, kun kykenemme antamaan myös katuvallalle anteeksi ja päästämään lähimmäisemme pois velkavankueudesta. Me menetämme tosin silloin valtaamme häneen, mutta tilalle saamme vapauden pahuudesta.

Sovintosunnuntain ehtoopalvelus

Sovintosunnuntain ehtoopalvelus päättyy henkilökohtaisiin anteeksipyyntöihin, anteeksiantamisiin ja sovintoon. Palveluksen lopussa kuoro laulaa pääsiäisstiikiroita, jotka muistuttavat meitä päämäärästä, johon olemme lähdeissä. Tämän vuoksi on tärkeää ymmärtää, että sanat luovat todellisuuden ja sanat luovat maailman. Kun me pyydämme ja annamme anteeksi, me tuomme Jumalan valtakunnan keskelle. Kieli, jolla me ajattelemme ja puhumme, konkretisoituu ja tulee osaksi todellisuutta. Toinen ihminen kuulee puheemme ja ymmärtää millaisessa todellisuudessa me elämme. Sovinnon merkitys on äärimmäisen tärkeä, sillä paastoaminen ilman sielun puhtautta on turhaa.

Meidän on turhaa pyytää anteeksi mitään Jumalalta, ellemmme itse kykene antamaan anteeksi toisillemme. *”Jos te annatte toisille ihmisille anteeksi heidän rikkomuksensa, antaa myös taivaallinen Isänne teille anteeksi. Mutta jos te ette anna anteeksi toisille, ei Isännekään anna anteeksi teidän rikkomuksianne.”* (Matt. 11:25) Anteeksi antamisen ja sovinnon myötä vihan ja riidan sijalle tulee jumalallinen rakkaus ja anteeksiantamus, ja tämä on aidoimmillaan Jumalan kuvaa meissä. Tässä mielessä sovinto lähtee Jumalan tahdosta, tapahtuu Pyhän Hengen armosta ja tuo keskelleme Kristuksen. Kirkko kutsuu tänä hetkenä ja etenkin sovintosunnuntaina meitä kaikkia tekemään sovinnon, jotta voimme puhtain mielin aloittaa suuren paaston viettämisen. Kilvoitus, joka kestää kuusi viikkoa tai 40 päivää, on raskas, emmekä me tarvitse ylimääräistä kuormaa kannettavaksemme.

■ Isä Ville Kiiveri

Hesykhia

Olin tässä syystalvella ”lainassa” Lintulasta eteläisessä hiippakunnassa Kallahden Sofiassa. Siellä keskityimme Jeesuksen rukoukseen: oli sitä koskevia seminaareja ja ennen kaikkea jokailmainen Jeesuksen rukous -palvelus. Oli mahdollisuus kokea käytännössä Jeesuksen rukouksen vaikutus. Istuimme Agia Sofian kirkossa jakaroilla ja kaikessa heikkoudessamme ja kurjuudessaamme kutsuimme avuksemme Herran Jeesuksen nimeä. Ei ollut tarpeen esittää mitään: ”Herra Jeesus Kristus, Jumalan Poika, armahda minua syntistä” sisältää jo kaiken, mitä meidän on tarpeellista sanoa.

Mikä tässä rukouksessa on keskeistä, mikä antaa sille erityisen arvon? Käsitteäkseni se, että Jeesuksen nimeen tiivistyy Jumalan rakkauden voima. **Arkkimandriitta Sofroni** kertoo lukeneensa Raamattua nimenomaisena tarkoitukseensa etsiä sieltä Jumalan nimityksiä, niin että hän voisi niistä oppia tuntemaan Jumalan ja iloita hänestä. Kokeilin tätä itsekin, ja vaikka en ole vielä edennyt Johanneksen evankeliumin alkulukuja pitemmälle, on löytynyt jo suuri määrä Jumalan Pojan luonnehdintoja ja nimityksiä. Hän on todellinen valo, hän on se, jonka kautta maailma on saanut syntynsä, Jumalan Karitsa, joka ottaa pois maailman synnit, Pyhällä Hengellä kastaja, Jumalasta lähtöisin oleva opettaja, taivaasta alas laskeutunut, elävän veden antaja, maailman pelastaja, terveeksi tekijä, Isän lähettämä, eläväksi tekijä, se johon Isä on sinettinsä painanut... Kaikki tämä tulee meille hänen nimessään. Hän on sanan täydessä voimassa Jeesus eli pelastaja.

Joulun alla palasin sitten Kallahden lumettomilta merenrannoilta Lintulan valkoiisiin joulumaisemiin. Joulu luostarissa sujui kauniissa jumalanpalveluksissa, oli juhlallisia aterioita, jouluisia kahvihetkiä. Kukkia, kortteja ja lahjoja oli luostari tulvillaan. Kiitos kaikille ystäville muistamisesta! Molemmat joulukuusemme sekä kirkon eteisessä että trapesassa olivat tänä vuonna poikkeuksellisen kauniit. Ne oli jo koristettu luostarin omilla vanhoilla joulukoristeilla, kun maatuska **Tamara** ilmestyi isä **Viktorin** kanssa paikalle tuomaan joululahjoja. Hänellä oli mukanaan hänen itsensä valmistamia kuusenkoristeita, niin punainen kuin sininenkin sarja. Siitäkös taiteelliset sisaremmen innostuivat, ja niin eteiseen syntyi punainen kuusi, kun taas trapesan kuusta hallitsivat siniset pallot. Tosi upeita molemmat, kuten jokainen täällä aina teofanian päättäjäisjuhlaan saakka vierailut voi todistaa.

Nyt on järvi jo jäässä ja kannattaa hiihtäjän. Sydäntalven aika: lumiset puut, kuutamon valo hangilla, suuri hiljaisuus – mikä vastakohta sille, mitä maailmassa parhaillaan tapahtuu! Varjelkaamme sisäistä hiljaisuuttamme, varjelkaamme myös sitä rauhanomaista elämänmenoa, joka on maallemme ominainen.

■ Nunna Kristoduli

VETOOMUS

Kirja ortodoksiseen kirkkoon liittymisestä

Kirkkoamme on liittynyt parin viime vuosikymmenen aikana tuhansia uusia jäseniä. Jokaisella meistä on ollut oma tiemme, joka on johtanut meidät ortodoksisen kirkon yhteyteen. Olen kuullut paljon kirkkoon liittyneiden kertomuksia, jotka ovat toinen toistaan mielenkiintoisempia. Mieleeni tuli, että niitä olisi hyvä koota kirjaksi, jonka nimi voisi olla vaikkapa ”Kuinka minusta tuli ortodoksi”. Näin voimme antaa oman todistuksemme kirkostamme ja auttaa muitakin etsijöitä. Meitä kirkkoon liittyneitä on piispoissa, papeissa, munkkeissa, nunnissa ja ennen kaikkea tietenkin seurakuntalaisissa. Meille itsellemekin on epäilemättä virkistävää palata muistelemaan niitä auvoisia alkuaikojia, jolloin kirkko astui elämäämme. Erityisesti toivoisin kirjoitusten käsittelevän ensimmäistä kosketusta ortodoksisuuteen ja sitä lopullista sysäystä, joka johti kirkkoon liittymiseen. Kirjoituksissa voi niin halutessaan käyttää koko nimen sijaan pelkkää etunimeä tai nimimerkkiä. Kirjoitukset voi lähettää allekirjoittaneelle.

Nunna Kristoduli,
Lintulan luostari, 79830 Palokki
nunna.kristoduli@ort.fi

Tekstissään *'Herra, estä minusta laiskuuden ja velttouden henki'*, mietteitä ennen paastoa isä **Viktor Maksimovskii** muistuttaa, että paasto on hengen teko, mutta se alkaa pienestä ja useimmiten ulkoisesta pidättäytymisestä. Nykyihmisen uupumus häiritsee häntä katsomasta sisään ja etsimästä Jumalan tahtoa sydämensä syvyyksistä. Paasto palauttaa meidät itse itsellemme, koska se vapauttaa meidät ulkokohtaisista ja ylimääräisistä kokemuksista.

«Господи,.. духа праздности не дай мне», или Размышление перед постом

Начинается Великий пост, время, в которое каждый из нас задумывается, как его провести с пользой. Хочется остановиться в потоке повседневной жизни и заняться чем-нибудь нужным и важным, чем-то, на что обычно у нас не хватает времени и сил. Но что же это – самое важное?

Когда говорят о посте, в первую очередь вспоминают, что пост должен быть не диетическим, не физическим и не душевным, а духовным. И это сущая правда, если только под духовным постом мы подразумеваем серьезное, глубокое и последовательное усилие для выправления нашей жизни по воле Божьей. Но в реальной жизни чаще случается так, что эта ставшая уже общепринятой истина оказывается поводом не для духовной работы, а полного самоуспокоения и самооправдания. Жизнь нашего духа – большая тайна, нежели жизнь тела и даже души. И открывать ее для себя труднее. «Верный в малом и во многом верен». Это евангельское слово можно в полной мере приложить и к посту. Если мы способны ради Христа победить самые малые привязанности плоти, то Господь может дать нам силу и благодать преодолевать и более глубокие проблемы жизни. Поэтому начинать всегда надо с малого и простого, чтобы через это открывалось большее.

Но и «внешний» пост для нас оказывается не таким уж несущественным и простым. И дело даже не в том, что ограничение в пище сильно утомляет физически – современный человек в целом не несет таких физических нагрузок, как раньше, – а в психологической привязанности к условиям жизни, которые мы сами себе и обстоятельства создали. Пост требует от нас выйти хотя бы на некоторое время из привычной жизни и освободиться от того, без чего мы не представляем для себя «нормальной» жизни, но что чаще всего является для нас роскошью. Ведь

наша жизнь полна лишнего. Мы читаем в молитве Господней «Хлеб наш насущный даждь нам днесь», но давно потеряли эту меру насущного. Наша так называемая «потребительская корзина» все более напоминает скатерть-самобранку и служит не насыщению, а пресыщению. Повседневная – будничная и праздничная – жизнь настраивает нас не на внимание к себе, не на во-влечение, но на раз-влечение, от-влечение от себя, влечет нас к внешнему. Чем больше мы живем внешним, тем меньше мы видим себя и свой путь. И даже если мы работаем и не праздны в физическом смысле, то дух наш чаще всего пребывает в состоянии праздности и опьяненности внешним пресыщением – пресыщением пищей, комфортом, впечатлениями. Даже трудом. Ведь аргументом для оправдания собственной духовной лени чаще всего является внешняя занятость, загруженность, спешка, усталость... Мир как бы выводит человека из себя, заставляет нас заботиться и думать не о том, что мы есть, а о том, чтобы есть, делая из человека высокоразвитое животное (хотя в одном из американских детских мультфильмов звери являют образец благоразумия: «Люди, – говорят они, – странные существа. Мы едим для того, чтобы жить, а они живут для того, чтобы есть»).

Пост из-влекает нас из этого состояния духовной праздности и душевной пресыщенности и во-влекает в жизнь внутреннюю, возвращает нас в себя, заставляет перенести внимание с внешнего на внутреннее, с телесного и душевного на духовное. Только из глубины себя, своей совести и веры мы можем не только услышать волю Божью о себе, но и обрести силы для жизни новой, для пути стяжания Духа мирного, к чему мы все призваны любящим нас и открывающим нам Свое Царство Богом.

■ Священник Виктор Максимовский

Loviisan kirkko

Jumalansynnyttäjän kasanilaisen ikonin muistolle

Loviisan Jumalansynnyttäjän kasanilaisen ikonin muistolle pyhitetty kirkko sijaitsee Itäisellä Tullikadulla entisessä kasarmirakennuksessa.

Teksti: **Mirja Leminen**, kuvat: **Vanja Renda**

Kasarmit olivat osa 1700-luvulla rakennettua linnoitusta. Sen muurien takia upseerikasarmien päätyseinä oli rakennettava vinoksi. Pihalla oleva kellotapuli on rakennettu Gustavin linnakkeen jäännösten muodostamalle kukkulalle melko pian kirkon Loviisaan pysähtymisen jälkeen. Moni loviisalainen ei tiedä, että vanhasa kasarmirakennuksessa sijaitsee kirkko, vaikka katolla onkin risti. Kellotapulinkulkija havaitsee, mutta kirkko on jäänyt asukkaille tuntemattomaksi.

Matkakirkon taival alkaa

Loviisan kirkko on harvinainen säilynyt kenttä- tai matkakirkko. Näitä kirkkoja lienee Suomessa jäljellä vain kolme: tämä Loviisan, Ahvenistoon sijoitettu ja Uudessa Valamosssa restauroitavana oleva.

Kirkosta on merkintä asiakirjoissa vuodelta 1795. Silloin se on kuulunut ”Velikolutskin Musketti Rykmenttiin”, joka tuolloin majaili Haminassa.

Seuraavaksi kirkko siirtyi Käkisalmeen. Siellä vuonna 1804 rykmenttiin kuului lähes tuhat miestä. Kun Suomi

■ Loviisan kirkon ikonostaasin pyhä portti.

■ Loviisan kirkon ikonostaasi.

liitettiin Venäjän suurruhtinaskuntaan 1809, oli rykmentti määrätty siirrettäväksi Hämeenlinnaan. Saman vuonna se sai nimekseen ”44. Jääkäri Rykmentti”.

Vuonna 1811 rykmentti siirrettiin Ahvenanmaalle, mutta kirkko ja sen pappi isä **Tsolovski** jäivät Hämeenlinnaan. Kirkon siirtämisestä Ahvenanmaalle tai jäämisestä Hämeenlinnaan käytiin vilkasta kirjeenvaihtoa esikunnissa, eikä isä Tsolovski tiennyt, mitä hänen tulisi tehdä. Kirkko oli pakattu, ja sitä säilytettiin leipomossa, jonka kunto oli huono. Esivalta oli huolissaan kirkon säilymisestä. Isä Tsolovski määrättiin toimimaan sotilas-sairaalan pappina.

Seuraavaksi kirkko ja sen isä määrättiin siirtymään Lappeenrantaan, mutta muutosta ei jostain syystä tullut mitään. Sen sijaan isä Tsolovski ja kirkko määrättiin Pietarsaareen 1815 ja sieltä vuoden 1818 alussa Vaasaan. Sotilasrykmenttien isillä oli hoidettavanaan laajat alueet; joillekin kuului alue Tornioista Suomenlinnaan. Vuonna 1830 matkakirkko oli vielä Vaasassa, mutta se siirrettiin Kokkolaan, jotta se olisi ”keskemmällä” laajaa seurakunta-alueetta.

Vuonna 1833 tehtiin venäläisten Suomessa sijaitsevien joukkojen parissa uudelleen järjestelyjä ja rykmenttejä yhdisteltiin. Näiden muutosten takia sotilaskirkko ja sen pappi siirrettiin Loviisaan palvelemaan Svartholmaan sijoitettua rykmenttiä. ”Rykmentti 45”, johon kirkko muutosten jälkeen kuului, sai nimekseen ”Svartholmin linnoituspataljoona”, joka parin vuoden kuluttua muutettiin 3. suomalaiseksi linjapataljoonaksi. Papin piti suorittaa palvelukset myös Svartholmassa, Kymminlinnassa ja Heinolassa.

Sotilaskirkko sai tilat kasarmista Itäisellä Tullikadulla. Asiakirjat päättyvät vuoteen 1854. Sitä ennen ehtivät seurakunnan papit vaihtua. Tuloja saatiin kynttilänmyynnistä. Lisäksi sotilaiden oli palkastaan annettava jonkinlainen pakkokolehti kirkolle, jolla oli myös oma hautausmaa.

Kirkon jumalanpalvelusesineistö

Ilmeisesti vasta Loviisassa kirkko pyhitettiin Jumalanäidin kasanilaisen ikonin muistolle. Hankittiin Jumalanäidin kasanilainen ikoni joko Pietarista tai Novgorodista. Kiota eli ikonikaappi on tilattu 1800-luvun puolivälissä. Kehykset ja kiota ovat kultakoristeiset. Ikonia peittää

■ Loviisan kirkon kellotorni.

hopeinen riisa, johon myös on pakotettu kirkkovuoden kaksitoista juhlaa. Joidenkin tietojen mukaan näitä ikoneja olisi tehty kaksi, mutta ei tiedetä, missä toinen nyt on.

Ikonostaasin alkuperästä ei ole tietoja. Osa siitä on 1700-luvulta, jostakin Etelä-Venäjältä. Ikonostaasi on kankaalle maalattu, koska se koottiin ja purettiin aina, kun rykmentti muutti. Kuninkaan oveen eli Pyhään porttiin on maalattu Neitsyt Marian ilmestys ja neljä evankelistaa.

Kuninkaan portin oikealla puolella oleva Kristus on kuvattu valtaistuimella olevaksi ruhtinaaksi. Sen oikealla puolella on venäläisissä sotilaskirkoissa tärkeä Aleksanteri Nevskin ikoni. Sen vieressä on apostoli Andreaksen ikoni.

Kirkon vanha liturgiakirja on harvinaisuus 1700-luvulta. Niitä on säilynyt vain kolme: yksi Moskovassa, yksi Pariisissa ja yksi Loviisassa. Painos on joskus tuhattu painovirheen takia. Suuri osa esineistä, esimerkiksi liput ja kyntteliköt, on kulkenut kirkon mukana jo 1700-luvulla.

Vuonna 1855 Krimin sodan aikana liittoutuneiden englantilaiset joukot räjäyttivät Svartholman. Venäjällä ei ollut enää syytä pitää sotaväkeä Loviisassa. Ortodoksit kuitenkin pyysivät viranomaisilta, että kirkko saisi jäädä upseerikasarmiin. Kaupunki osti vuonna 1885 sotilaiden jättämät rakennukset valtiolta, jolloin ortodoksit huolestuivat tilanteesta ja kirjoittivat kenraalikuvernöörille. Tämän pyynnöstä Loviisan valtuutetut tekivät päätöksen, että kirkko saa olla nykyisessä paikassa, kunnes rakennukset mahdollisesti myydään tai puretaan.

Kirkkotilojen luonne

Kun astuu sisään Itäinen Tullikatu 17:n toisessa kerroksessa olevaan kirkkoon, tulee eteistilaan. Lattioita peittävät leveät maalaamattomat lankut. Eteisessä ja kirkkosalissa on säilytetty vanhat uunit. Oikealla kirkkosalissa kiinnittää huomiota Jumalansynnyttäjän kasanilaisen ikonin kullalle hohtava kaappi ja nimikkoikoni loistavine riisoinen. Vasemmalla on hautakuva.

Kun seisoo palveluksen aikana kirkossa ja katsoo ikonostaasin lempeäsilmäistä Jumalanäitiä, voi aistia, miten monet sukupolvet ovat ikonien edessä rukoilleet ja kumartaneet. Miten monta kertaa on sotivien isien ja puolisojen vuoksi rukoiltu! Miten monta on saatettu tuonilmaisiiin? Millaisissa oloissa kirkkoa on koottu ja taas purettu?

Kysymykset heräävät

Kirkon historiaan perehtyminen herättää monenlaisia kysymyksiä, muun muassa von Martens kirjoittaa: ”Tästä kirkosta on vähän historiallista aineistoa. Esimerkiksi Loviisan historiasta saa melkein turhaan etsiä mainintoja Neitsyt Maria Kazanskajan kirkosta, siitä huolimatta, että se kuului venäläiseen varuskuntaan, joka oli sijoitettuna Loviisaan yli puolen vuosisadan ajan. Ortodoksiseen seurakuntaan

■ Jumalansynnyttäjän kasanilainen ikoni.

ovat kuuluneet monet Loviisan kulttuuri- ja talouselämälle merkittävät suvut, kuten Terichofit, Tarasofit, Gratschofit ja Uschanofit.” (von Martens, 1985)

Olen samaa mieltä. Loviisan kirkko ja sen ikonostaasi ja ikonit olisivat tutkimisen arvoiset. Kenelle tai mille kirkko oli pyhitetty, ennen kuin se pyhitettiin Ju-

malanäidin kasanilaiselle ikonille? Miltä ajalta ja mistä ikonostaasi on? Mitä tyyliä ikonostaasi ja ikonit edustavat? Mielestäni ne eivät ole puhtaasti akateemista naturalistista tyyliä. Niissä on jotain romantikkaan viittaavaa. Miksi Loviisan historiassa ei ole ortodoksisen seurakunnan ja ortodoksisen väestön historiaa? Milloin 1800-luvulla perustettu hautausmaa on päässyt unohtumaan? Missä ovat hautausmaan dokumentit?

Lyhyen tutkimusrupeaman aikana jo tuli esiin tieto, että sotilaskirkko olisi joskus ollut laivassakin! Pitäneekö paikkansa?

Loviisan tiistaiseura on tehnyt arvokasta työtä hautausmaan hyväksi. Sinne on pystytetty **Johannes Karhun** tekemä Serafim Sarovilaisen muistolle pyhitetty tsasouna, ja paikkaa hoidetaan.

Nyt muutkin kuin Loviisan ortodoksit voivat hiljentyä rukouksiin hautausmaalla tai tulla mukaan pyhiin toimituksiin, joita noin kerran kuukaudessa Jumalansynnyttäjän kasanilaisen ikonin muistolle pyhitetyssä kirkossa järjestetään.

LÄHTEET:

- Sergei Glumoff, Loviisan kirkon historikki, 1967 (moniste)
- Anita v. Martens, Neitsyt Maria Kazanskajan kirkko, Maissi Nybomin toimittama kirjanen ”Loviisan historiaa ja nykypäivää”, joka perustuu vuosina 1984-85 pidettyyn luentosarjaan.

■ Jumalansynnyttäjän kasanilaisen ikonin kiota.

Väritä oma ikonisi

Pienestä mallikuvasta näet mitä värejä ikonisi tarvitsee.

Pyhä Efraim Syyrialainen MUISTOPÄIVÄ 28.1.

Pyhä Efraim (n. 306–373) on Syyrian kirkon suurin opettaja, jonka sanoissa huokuu palava rakkaus Jumalaan, syvä katumus ja nöyryys. Hänestä on käytetty nimityksiä: ”Syyrian profeetta”, ”kaunopuheinen suu”, ”maailman opettaja”, ”kirkon pylväs”, ”Pyhän Hengen soitin”, ”munkkien prinssi” ja monia muita.

Hän oli teologi, hymnirunoilija ja kirkon opettaja, jonka laaja kirjallinen tuotanto on luonteeltaan äärimmäisen askeettista. Hänet vihittiin diakoniksi ennen vuotta 338.

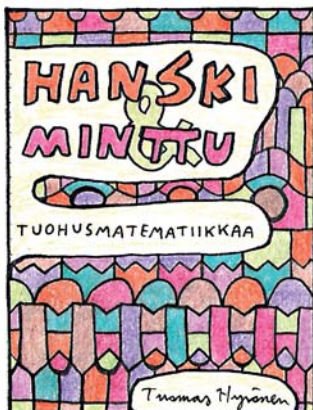
Rukouksissaan hän anoo muun muassa: ”Anna minulle vaivaa, jota ei voi lohduttaa pois ja sydän, jossa on kipua, ja lähde, joka virtaa lakkaamatta.” Pyhä Efraim kuvaa itseään ”muukalaiseksi ja köyhäksi, jolla ei ole mitään tässä maailmassa ja siksi ansaitsee tulla haudatuksi hautausmaalle, missä hyljätyt lepäävät.”

Ennen pyhitettyjen lahjain liturgiassa palveluksen lopussa luetaan pyhän Efraim Syyrialaisen paastorukous ja polvistutaan maahan saakka:

Herra, elämäni valti! Estä minusta laiskuuden, velttouden, vallanhimon ja turhanpuhumisen henki.

Anna minulle, sinun palvelijallesi, sielun puhtauden, nöyryyden, kärsivällisyyden ja rakkauden henki.

Oi, Kuningas ja Herra! Anna minun nähdä rikokseni ja anna, etten veljeäni tuomitsisi, sillä siunattu olet sinä iankaikkisesti. Amen.

Mikä sana muodostuu ruudukkoon oikeiden/mikä ei kuulu joukkoon –vastausten kirjaimista?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.

1. Mitä tarkoittaa sana Aamen?

O) Loppu, P) Totisesti, Q) Piste

2. Mikä on tuoreelle laastipinnalle tehty maalaus?

A) fresko, B) resko, C) fersko

3. Kuinka monta käskyä Jumala antoi Moosekselle Siinain vuorella?

P) 5, A) 10, H) 613

4. Mikä seuraavista ei ole enkelin nimi?

R) Rafael, I) Mikael, S) Julien

5. Pyhän Hengen vertauskuva

I) kala, T) kyyhkynen, E) käärme

6. Ristinmerkillä siunaamme

M) ajatukset, O) vatsan, L) kättemme teot

7. Montako sakramenttia meillä on?

K) 2, I) 5, A) 7

8. Minkä pappi asettaa synnintunnustuksella katuvan pään päälle?

H) ristin, E) evankeliumikirjan, I) epitrakiliin

9. Eukaristia tarkoittaa

K) kiitososa, Ö) kasteristi, R) kiitosateria

10. Mitä tarkoittaa arkkienkeli?

R) Nooan suojeleuspyhä, E) arkistoenkeli, A) ylienkeli

Julian päiväkirjasta

Monta mukavaa, surullista ja erikoistakin hetkeä on jälleen koettu. Ensimmäisenä mainittakoon morsiusneitokokemus. Kummitätini meni naimisiin uuden vuoden päivänä, ja minä sain pitää huolta kukkakimpusta. Ortodoksiset häät ovat todella kauniit ja hienot. Ne kruunut tuovat sellaista majesteettillista tunnetta, ja se kolminkertainen kierto kuoron laulaessa "valssia" toi mieleen tanssiaistunnelman hovin salissa. Todellakin heidät kruunattiin oman valtakuntansa kuninkaaksi ja kuningattareksi! Vaikka itse olinkin vain sivustaseuraaja, niin silti minusta tuntui kuin olisin ollut osana jossain todella arvokkaassa tilanteessa. Pappikin puhui niin kauniisti rakkauden sanomaa. Ei toista voi miksikään muuttaa, jos toisessa näkee vain vikaa, niin pitää katsoa ensin peiliin, ja jos toisiaan ihan oikeasti rakastaa, niin se kestää kaiken. Onneksi ei itse tarvitse vielä olla tuossa tilanteessa.

Kanttori pyysi äitiäni mukaan laulamaan kuoron kanssa ekuumeeniseen tilaisuuteen, jonne minäkin lähdin seuraksi uteliaisuus-

destani. Täytyy sanoa, että seurakunnissa on suuria eroja. Minä vierastin sitä paatosta tai ylitsepursuavaa hangonkeksimäistä hehketusta, eivätkä kaikki olisi tarvinneet äänentoistolaitteita, koska oman äänen volyymit oli jo täysillä muutenkin, mutta ehkä se tulee heillä sydämestä. Meitä on moneksi, ja jokainen löytää hengellisen kodin sellaisesta seurasta, joka on heitä varten olemassa. Omaa uskoani ei kuitenkaan mikään horjuta. Loppujen lopuksi on

hyvä, että voidaan yhdessä saman katon alla rukoilla kukin omalla tavallaan.

Nyt se sitten tapahtui. Anton lähti kävelemään. Vielähän se on vaappumista puolelta toiselle ja muksahdetaan vähän väliä, mutta onneksi on vaippa pyllyä pehmitämässä. Enemmän se kävelee tukea pitäen, että ei tuota vielä oikein itsenäiseksi menoksi voi sanoa, mutta silti reilusti alle vuoden ikäisenä taapertaa eteenpäin.

Meillä vaihtui koulussa us-

konnonopettaja. Toisaalta siinä nyt ei ole mitään uutta, koska meillä on vaihtunut se aika usein. Pääasia lienee, että opetus järjestyy, ja toivon mukaan opettajat eivät vaihtuisi enää niin usein. Onneksi meidän koulussa ei kiusata ortodoksisuudesta, mutta olen kuullut, että sitäkin tehdään jos-sain.

Mutta ei iloa, jos ei suruakin. Runo-koira jäi auton alle. Meidän koko perhe on itkenyt silmät turvoksissa sitä, ja välillä tuntuu, ettei millään ole enää mitään väliä. Kauaa se koira ei meillä ehtinyt olla, kun jo kiihuhti toisiin maisemiin. Mutta sen hetken, jonka hän meille antoi, oli täydellistä iloa ja rakkautta. Uskollinen ja luotettava ystävä on poissa. Ei ole enää pehmeää turkkia, johon voi itkeä omat pienet surut. Runo ei tule enää vastaan ovelle tyhjässä kodissa, vaikka välillä kuulenkin sen tassujen tepastelun ääniä. Kaipaan sitä hiljaista myötätuntoa, mitä koira vain voi antaa. Onneksi punatulkut käy säännöllisesti laudalla piristämässä päivää.

Teksti: Leena Lomu
Piirros: Klaudia Honkamäki

Oppilaan oikeus omaan uskontoon

Uskonnonvapauslaki muuttui joitakin vuosia sitten. Lain muutoksen vuoksi perusopetus- ja lukiolaista poistui termi ”tunnustuksen mukainen uskonnopeetus”. Korvaava ilmaus on ”oppilaan oman uskonnon opetus”.

Edelleen uusi käsite ja uusi laki aiheuttavat tulkintoja. Lähtökohtana on ajatus oppilaan osallistumisesta oman uskonnon opetukseen. Mikäli huoltaja jostain syystä haluaa oppilaan osallistuvan enemmistön opetukseen, hänen tulee anoa vapautusta oman uskonnon opetuksesta.

Uuden asetuksen mukaan opetustoimen henkilöstöltä ei vaadita enää kuulumista ortodoksisen tai evankelis-luterilaiseen kirkkoon, vaikka hän opettaisi kyseistä uskontoa. Etenkin ortodoksisessa uskonnossa on voimakas kulttuurillinen ulottuvuus, joten opettajalta vaaditaan

asetuksen mukainen pätevyys. Uskontoa ei siis voi opettaa kuka hyvänsä.

Vaikka laista on poistunut sana ”tunnustuksellisuus”, ei juuri mikään ole muuttanut ortodoksisen uskonnon opetuksessa. Suurimpana muutoksena voidaan nähdä se, ettei oppilasta voi pakottaa ehtoolliselle tai rukoilemaan. Se katsotaan uskonnon harjoittamiseksi, joka ei kuulu opetussuunnitelmaan. Tunnin aluksi voi edelleen sytyttää tuohuksen ikonin eteen, kirkkoretkiä ja koululaispalveluksia voidaan myös järjestää. Tällainen toiminta kuuluu oleellisesti ortodoksisen kulttuuriin. Koska opetuksen kuuluu elämyksellisyys, toiminta on pedagogisesti perusteltua.

Kuntien velvollisuudet

Jos opetuksen järjestäjän alueella (kunta)

on kolme ortodoksisen kirkkoon kuuluvaa oppilasta, kunta on velvollinen järjestämään opetuksen, vaikka oppilaat eivät olisi samassa koulussa. Perusopetuksen ja lukion oppilasmäärät katsotaan erillisinä yksikköinä. Vanhempien ei tarvitse erikseen anoa opetusta. Koulut eivät saisi millään tavoin houkutella tai vihjailla opetuksen hankaluudesta tai kalleudesta. Näin ikävä kyllä tapahtuu.

Oppilaan vanhempien velvollisuudet

Oppilaiden vanhemmat voivat seurata lain noudattamista. Yleensä ortodoksisen uskonnon opettajat ovat työhönsä motivoituneita, ja opettajat ja koulut toimivat moitteettomasti. Jos ongelmia ilmenee, vanhemmilla on oikeus puuttua asiaan. Ensimmäisenä kannattaa ottaa yhteyttä rehtoriin, vasta sitten kunnan koulutoimistoon tai sivistyslautakuntaan. Selvissä laittomuuksissa asiasta voi tehdä hallintokantelun alueen lääninhallitukseen, jolle koululain noudattamisen valvonta kuuluu. Myös minuun voi ottaa yhteyttä (ks. alla).

Uskonnonopetus ja identiteetti

Oman uskonnon opetuksen yhtenä tehtävänä on oppilaan uskonnollisen ja kulttuurisen identiteetin vahvistaminen. **Kaarina Lyhykäisen** ja **Teemu Smalinin** Helsingissä tekemässä selvityksessä kävi ilmi, että yläasteen ortodoksioppilailta on myönteinen käsitys omasta uskonnostaan. Uskontotunnilla käsitellään elämän peruskysymyksiä. On tärkeää, että opetusta antavat siihen koulutuksen saaneet, motivoituneet henkilöt. Opetuksen järjestäjältä voi odottaa kunnioitusta vähemmistöä kohtaan. Eräiden perustutkimusten mukaan uskonto on myös hyvä maahanmuuttajien kotouttaja. Ortodoksinen kirkko voi olla afrikkalaiselle pakolaiselle ainoa tuttu, kotimaasta muistuttava asia ja oman uskonnon oppitunti tärkein koulun opettavista aineista.

■ Sirpa Okulov

kasvatusasian koordinaattori
Suomen ortodoksinen
kirkollishallitus
sirpa.okulov@ort.fi,
puh. 020 6100 297

OLET ARVOKAS

Suuren paaston keräyksellä kannetaan toivoa ihmiskaupan vastaiseen työhön Moldovassa 23.2.–19.4.2009

Kirkon suuren paaston keräyksellä tuetaan ihmiskaupan uhreja, tehdään ennaltaehkäisevää työtä tyttöjen ja naisten parissa ja rohkaistaan paikallisia yhteisöjä ja seurakuntia toimimaan ihmiskauppaa vastaan Moldovassa.

Auta lähimmäistäsi, sillä hän ei ole kaupan.

Keräysaika: 23.2.–19.4.2009

Keräystili: OP, 548005-223308, Viite: 11989

Lisätietoja: www.kirkkotoimii.fi/ortaid, Keräyslupa: OKU 1359 A

Levynteosta

Ortodoksiset kuorot ovat kunnostautuneet viimeaikoina levyjen teossa. Jokaisella kuoronjohtajalla ja kuorolla on omat motiivinsa tehdä äänite, mikä on aina mielenkiintoista. Ajattelinkin keskittyä vuoden ensimmäisessä kolumnissa levyttämiseen ja siihen liittyviin asioihin:

Virmalan ortodoksinen kirkkokuoro haluaa tehdä levyn! Heitä johtaa musikaalinen, nuori, Keijo-Kanttori, joka on saanut oppinsa Viipurin Ortodoksisesta Hengellisestä Akatemiasta. Hänen johtamassaan kuorossa on noin 21 laulajaa; 12 sopraanoa, 4 alttoa, 2 tenoria ja 3 bassoa (jos kaikki sattuvat olemaan paikalla), ja keski-ikä hipoo 70 vuotta. He ovat harjoitelleet vuoden ajan muun muassa Kedrovin, Tsesnokovin, Bortjanskinin, Ivanovin ja muutaman muun venäläisen ortodoksisen klassikkosäveltäjän musiikkia.

Levyn tekeminen oli juolahtanut ensimmäisenä kuoron puheenjohtajan mieleen, ja hän sai tartutettua innon lähes jokaiseen kuorolaiseen. Motivaatio on siis olemassa, nyt vain tarvitaan toteutus!

Mutta Keijo-Kanttori, musikaalisena ja kunnianhimoisena muusikkona, ei ole yhtään vakuuttunut siitä, tulisiko levytyksen taiteellinen taso tyydyttämään häntä. Kuoron korkeasta keski-ikästä johtuva soinnin heikko kvaliteetti ja ohjelmiston sirpaleisuus eivät anna tuhteja eväitä hyvän levyn syntymiselle. Lisäksi Keijo tietää, jo muutaman levyn tehneenä, ettei levyttäminen ole mitään lasten leikkiä; se on kovaa työtä, jossa heikkohermoiset saattavat väsyä jo alkumetreillä. Virmalan kuorolle levytys olisi ensimmäinen lajiaan.

Huono levy on turha. Se ei häviä koskaan ja säilyy ikuisessa muistossa jälkipolville. Siksi sen tekemistä kannattaa harkita pitkään ja hartaasti: Mikä on levyn funktio? Toisiko se jotain uutta musiikkimarkkinoille? Jos tuo, mitä? Näitä kysymyksiä kuoron ja kuoronjohtajan kannattaa pohtia tarkkaan ennen hihojen käärimistä.

Hurjan monesti kuorot (ei pelkästään ortodoksisilla markkinoilla, vaan yleensäkin) rupeavat tekemään levyjä, koska ”nyt se vaan tuntuu sopivalta”. Levytyksen ohjelmistoksi kasataan kuoron lempihitit aina vuodesta XXXX. Joskus tällainen ohjelmisto saattaa toimiakin, mutta se vaatisi jo hyvää tuuria.

Eikä unohtaa sovi, että hyvä maksaa: äänitykseen kannattaa pyytää ammattihmisiä. Äänittäjä on luonnollisesti levynteon avainhenkilö. Hän hoitaa äänityksen käytännön asiat; asettaa mikit oikeille kohdille ja valvoo äänitystä. Äänittäjän lisäksi taiteellinen tuottaja, joka valvoo yhdessä äänittäjän kanssa soivan lopputuloksen laatua, on ehdoton. Kuoronjohtajalla on kädet täynnä kuoronjohtamisessa. Sen vuoksi on hyvä, että tarkkaamossa on yhdet (tai kahdet) ylimääräiset korvat keskittymässä pelkästään kuuntelemiseen. Kehnostakin levystä voi tulla kohtuullinen hyvän taiteellisen tuottajan ansiosta!

En halua sanoa tällä sitä, ettei levyjä saa tehdä, tai että levynteko on vain huippukuorojen hommaa. Haluan vain haastaa levyttävät kuorot kriittisesti ja analyttisesti pohtimaan levyttämisen funktiota. Levyjäkin voi tehdä eri tarkoituksiin, eikä niiden kaikkien tarvitse hamuta Grammy-ehdokkuutta.

Mutta mitä tapahtui Virmalan ortodoksisen kirkkokuoron levy-projektille? Keijo-Kanttori kävi rakentavan keskustelun kuorolaisten kanssa, ja levy päätettiin tehdä. Sitä ei kuitenkaan laitettu laajempaan levytykseen, vaan se jaettiin jokaiselle kuorolaiselle muistoksi kivasta ja opettavaisesta projektista. Lisäksi levy päätettiin laittaa myyntiin Virmalan tsasounan tuohustiskin taakse hintaan 5 € / kpl.

■ Mikko Sidoroff

Virmala, Keijo-Kanttori ja Viipurin Ortodoksinen Hengellinen Akatemia ovat keksittyjä asioita eikä niillä ole totuuspohjaa. Tosin, mainittakoon, että Suomessa lienee jossain kanttori nimeltä Keijo, Karjalassa on kylä nimeltä Virma (se on myös erään lauluyhtyeen nimi), ja jos Viipuri olisi osa Suomea, Ortodoksinen Hengellinen Akatemia sijaitisi varmaankin siellä.

Kirkon jäsenmäärä kasvoi

Suomen ortodoksisen kirkon myönteinen jäsenmäärän kehitys jatkui myös vuonna 2008, vaikka kirkosta eroaminen lisääntyikin.

Suomen ortodoksisen kirkon yli kaksi vuosikymmentä kestänyt myönteinen väestökehitys jatkui myös vuonna 2008, mutta kasvultaan hieman pienempänä kuin aikaisemmin. Kirkon jäsenmäärä oli vuoden 2008 lopussa 61 241 henkilöä.

Jäsenmäärä kasvoi 123 henkilöllä. Seurakuntiin liittyi uusia jäseniä yhteensä 933. Kirkosta erosi viime vuonna 626 henkeä, mikä on suurin määrä vuosikymmeniin. Kastettuja oli 549 ja kuolleita 735. Näiden lukujen suhde on pysynyt ennallaan. Sellaisia avioliittoja, jossa ainakin toinen oli ortodoksisen kirkon jäsen, solmittiin 378. Avioeroja kirjattiin 312.

Karjalan hiippakunnan 11 seurakuntaan kuului 21 396 jäsentä, Helsingin hiippakunnan kahdeksaan seurakuntaan kuului 32 487 ja Oulun hiippakunnan viiteen seurakuntaan 6 991 jäsentä. Lintulan luostarin sisaristossa oli 14 ja Valamon luostarin veljestössä seitsemän jäsentä.

Karjalan hiippakunnan seurakuntien jäsenmäärä väheni 160 hengellä, Oulun hiippakunnassa oli lisäystä 12 ja Helsingin hiippakunnassa 271 henkeä.

Kirkollishallituksessa pidettävässä keskusarkistossa oli kirjoilla 346 henkeä. Edellä mainittuihin lukuihin sisältyy myös poissaoleva väestö. Läsä oleva kirkon väkiluku oli vuoden päättyessä jäsenrekisterijärjestelmän tuottaman tilaston mukaan 58 449 henkeä.

Kirkon jäsenistä miltei joka kolmas on kirjoilla suurimmassa seurakunnassa Helsingissä, johon kuului vuoden 2008 lopussa 19 494 jäsentä (lisäystä 150). Seuraavina olivat Joensuu (5 670, lisäystä 5), Kuopio (4 019, vähennystä 30), Tampere (2 829, lisäystä 23) ja Turku (2 669, lisäystä 8).

Jäsenmäärältään pienin seurakunta oli Kiuruvesi (533 jäsentä). Muut alle tuhannen jäsenen seurakunnat olivat Lieksa (766), Kotka (955) ja Rautalampi (963).

MARJU HALTOLA

Kahvimatinea Nikolaossalissa

Jo kolmannen kerran pidettiin Kotkan seurakunnan Nikolaossalissa kahvimatinea, jonka tuotto tuli seurakunnan diakoniatyön hyväksi. Matinean esiintyjinä olivat pianisti **Esa Ylönen** solistina ja säestäjänä, kirkkokuoro, Rönkyjät-miesryhmä, isä **Veikko Lisitsin**, trio Vanja, **Veikko** ja **Jonathan** sekä chansoniaulaja **Jonathan Renda**. Väliajalla saimme nauttia seurakuntaemäntä **Sirkka Paasonen** kahvitarjoilusta.

Matinean aluksi Esa Ylönen soitti pianolla Sibeliuksen sävellyksen Kuusi. Kirkkokuoro kanttori **Katarine Lehtomäen** johdolla lauloi kolme kirkkoveisua.

Rönkyjät esittivät Uralin pihlajat, Niin minä neitonen, Tulisuudelma-tangon, Lähde, ja O Sole Mio. Isä Veikko Lisitsin esitti Merikannon Reppurin laulun, Kuulan Syystunnelman ja Merikannon Elämälle.

Väliajan jälkeen Vanja, Veikko ja Jonathan esittivät Yarrow-Liptonin Lohikäärme Puffin, jota kitaralla säesti isä Veikko Lisitsin. Jonathan Renda lauloi ranskalaisia chansoneja: Kosma-Montadin Les feuilles mortes, Louiguy-Piaffin La vie en rose, Brassensin Rukouksen ja Offenbach-Dassin Les Champs-Élyséesin. Tämän jälkeen Esa Ylönen soitti pia-

■ Jonathan, Vanja ja Veikko esittivät Esa Ylösen säestyksellä Hymnin rakkaudelle suomeksi ja ranskaksi.

nolla Sibeliuksen Romanssin Des-duurissa.

Matinean lopussa isä Veikko Lisitsin lauloi Esa Ylösen säestyksellä Schumannin liedit Wenn ich in deine Augen sehe ja Ich grolle nicht ja kaksi ooppera-ariaa Mozartin Zauberpöytä ja Verdin II Lacerato Spirito.

Matinean loppuksi kuulumme vielä Esa Ylösen, Veikko Lisitsinin, Jonathan Rendan ja Vanja Rendan suomeksi ja ranskaksi esittämän Hymnin rakkaudelle.

Yleisö palkitsi esiintyjät runsain aploodein.

VANJA RENDA

■ Kahvimatinean pianisti-solistina ja säestäjänä oli pianotaitelija Esa Ylönen

■ Seurakunnan kuusijuhlan yhteydessä oli myös isä Aarne Ylä-Jussilan ja Maria Ylä-Jussilan lähtiäiset. Seurakunta kiittää heitä hyvästä työstä seurakunnassa ja menestystä ja siunausta Lappeenrannan seurakunnassa!

Kotkan kirkkoon uudet juhlapäiväikonit

VANJA RENDA

Kotkan Pyhän Nikolaoksen kirkossa siunattiin loppiaisenä 13 uutta ikonit, 12 suurta juhlaa ja Herran pääsiäinen. Ikonit ovat syksyyn saakka näytteillä Nikolaossalin vitriinissä. Näyttelyn jälkeen ikonit sijoitetaan kirkkoon. Ikonit ovat Kotkan ortodoksisen seurakunnan ikonikerholaisten maalaamia. Lähes kaksi vuotta kestäneeseen maalausurakkaan osallistuivat **Leena Nortamaa**, **Kyllikki Lisitsin**, **Helena Kähärä**, **Aila Hatzidaki**, **Marja Luumi-Laasonen** ja ”eläkkeellä” oleva ikonikerhon ohjaaja **Mirjam Laine**.

■ Piispa Arseni siunasi Kotkan ikonikerholaisten tekemät ikonit sekä voiteli ne pyhällä mirhalla.

KUVAT: RIIKKA-RAAKKEL ALATALO

Mieleenmuistumia pyhiinvaellukselta Novgorodiin ja Pihkovaan

Lokakuun 22.-26. päivinä 2008 Lahden Diakoniapiiri teki avustus- ja pyhiinvaellusmatkan Venäjän lähi-alueelle. Matkalle osallistui 32 henkilöä. Kuljetuksesta vastasi tamperelainen Mäntylän kuljetus. Matkanjohtajana toimi **Kari Jaakkola**. Avustustarvikkeita saimme Suomen Idäntyo UP ry:n varastolta Tervakoskelta. Jonkin verran mukana oli myös matkalaisten omia viemisiä.

Raja ylitettiin Vaalimaa kautta. Harras rukousaiheemme oli, että pääsisimme tullista läpi 600 kilon avustuskuorman kera. Niin tapahtuikin! Ihan normaalissa ajassa olimme naapurimaan puolella. Rahavaihtojen ja pikaisten ostosten jälkeen matkamme jatkui Pietarin kautta kohti Pyhän Andreas Kreetalaisen seurakuntaa. Se on parikymmentä kilometriä Pietarista lounaaseen. Illan jo hämärtaessä pääsimme perille. Seuraamme liittyi tulkkimme ja oppaamme **Olga**.

Kuorman purkamisen jälkeen saimme nauttia iltateestä ja kuulla seurakunnan toiminnasta. Seurakunta pitää yllä lastenkotia ja vanhusten palvelutaloa. Kunta ei osallistu laitosten ylläpitoon, vaan ne ovat seurakunnan vastuulla ja

■ Snetogorskin nunnaluostarin kauneutta.

käytännössä niitä ylläpidetään hyväntekeväisyysvaroin. Palvelutalossa on paikat kymmenelle vanhukselle. Vanhusten huoneisiin pääsi tutustumaan, lastenkodin tiloissa emme käyneet.

Illan pimetessä matkamme jatkui kohti Novgorodia. Taisimme eksyäkin vähän jossain vaiheessa. Perille pääsimme vasta lähellä yhtätoista. Pikaisen illallisen jälkeen uni maistui!

Novgorodissa

Novgorod onkin oikeasti Veliki Novgorod eli Suuri Uusikaupunki. Hotelli Inturistin aamiaisen jälkeen olimme valmiit tutustumaan tähän tarunhoitoiseen ”Novgorodin Ruusun” kotipaikkaan. Kaupunkia tuhoitiin suurelta osin sodan aikana, espanjalaisten toimesta, kuulemma! Myöhemmin se on saanut museokaupunki-statusen, joten kunnostustyöt ovat olleet melkoiset – ja ne jatkuvat edelleen.

Kaupungissa kerrotaan olleen 400 kirkkoa, joista noin kymmenesosa on nyt käytössä. Itseäni hiukan hämmensi se, että oppaan mukaan kirkot olivat muinaisina vuosisatoina olleet jonkinlai-

■ Avustuskuorma on saatu perille Pyhän Andreas Kreetalaisen seurakuntaan.

sia ammattikuntien klubitaloja, pankin ja kapakan kaltaisia – ei siis ollenkaan jumalanpalvelukseen pyhitettyjä Herran huoneita. Olisikohan opas saanut koulutuksensa ateistisen Neuvostovallan aikana! Novgorodissa kiersimme Kremlin alueella, kävimme varsin monipuolisessa ikonimuseossa, ihmettelimme Venäjän tuhatvuotismuistomerkkiä, poikkesimme Pyhän Sofian kirkossa ja kuulin tarinan kirkon katolla olevaan ristiin jähmettyneestä kyyhkystä.

Kahvitaunon jälkeen jatkoimme Pyhän Antonin luostariin, joka on museona. Luostarissa on esillä kivi, jonka päällä sen perustaja oli tullut paikalle Volgaan pitkin. Luostarin kirkossa on hyvin kauniit, pehmeillä väreillä maalatut freskot. Jätimme luostarin ja jatkoimme Pyhän Jaroslavin munkkiluostariin ja sieltä edelleen Varlaam Hutinin nunnaluostariin. Se oli varsin viihtyisä paikka. Luostarissa on myös hotelli sadalla vuodepaikalla. Sinne on mahdollista mennä talkoolaiseksi, jos maksaa majoituksen. Siis hiljentymisen ohessa voi tehdä maatalous- ja puutarhatöitä ruokapalkalla! Hutinin luostarin erikoisuus on mäki, jonka Varlaam on itse tehnyt kantaen paikalle hatullaan multaa haluten näin peittää ja pyhittää muinaisen epäjumalien palvelupaikan. Ja hotellissa illallisen jälkeen unta ei tarvinnut houkuttella!

Pihkovassa (Pskov)

Perjantain aamiaisen jälkeen suunnistimme kohti Pihkovaa. Ja tie sinne oli kyllä elämys! Se oli aivan täynnä pesuvadin kokoisia kuoppia. Näin ollen matkanopeus oli vain 60 km tunnissa. Toisaalta, hitaammin edeten ehdimme katsella tien varrelle sijoittuneita karjalaistyypisiä puutaloja.

Pihkovan laitamille päästyämme bussista katkesi jousi. Selvisimme kuitenkin Rizhkaja-hotelliin. Ja taas meillä oli siunaus matkassa! Sillä aikaa kun majoituimme ja nautimme kahvit, kuljettaja oli jo löytänyt korjaamon ja vaihtanut jousen. Hänellä oli vara-osa mukana. Olipas hyvin varustautunut kuljettaja!

Kahvin jälkeen lähdimme kävellen tutustumaan Pihkovan ihmeisiin. Hotellin pihalla olevan Pyhän Olgan muistomerkkin jälkeen kohteena oli Jumalanäidin vanhempien Joakimin ja Annan muistolle omistettu sinisävyinen kirkko, Pyhän Olgan muistomerkki joen rannalla, Kreml, jossa on ehkä upein koskaan näkemäni kirkko, Pyhälle Kolminaisuudelle omistettu. Korjaamolla käyneen bussin kyytiin päästyämme poikkesimme vielä Neitsyt

Marian ilmestymisen pieneen, kaksisaliiseen kirkkoon. Hotellissa nautitun illallisen jälkeen pääsimme vielä ostoksille ja sitten yöpuulle.

Izborsk

Lauantain aamulla suunnistimme kohti Izborskia. Siellä ihmettelimme 1300-luvulta peräisin olevaa linnoituksen raunioita ja sieltä avautuvia maisemia. Kylän torilla oli myynnissä herkullisia piirakoita ja paikallisia käsitöitä. Linnoituksen lähellä on kahdentoista lähteen sarja, joiden vettä pidetään parantavana. Harmi, ettei ollut vesipulloja mukana!

Petser

Izborskista matka jatkui kohti Petserin luostaria. Se on kyllä uskomaton – kaunis kuin satukirjan kuvat! Petser on ainoa luostari, joka sai toimia myös Neuvostoliiton aikana, siksi se on hyvässä kunnossa. Luostarin yhteydessä on myös luoliin rakennettu hautausmaa, jonne osa meistä uskaltautui sisälle.

Petseristä palasimme takaisin Pihkovaan. Matkalla poikkesimme piskuisessa Mirozhkin luostarissa. Sen asukkaat, viisi munkkia ja seitsemän noviisia, ovat keskittyneet ikonien maalaamiseen. Saimme kuulla mielenkiintoisen esityksen ikonin valmistumisen vaiheista. Ja kuinka ollaan, kaksi ikonia löysi omistajan matka-

laistemme joukosta!

Vaikka olimme kaikesta kokemastamme jo aivan väsyneitä, vierailimme vielä Snetogorskin nunnaluostarissa. Sieltä mieleen jäi kaunis alttari luostarin ulkoseinustalla. Olisi ollut ihanaa jäädä kuuntelemaan juuri alkavaa vigiliaa ja nunnien kuoron laulua, mutta hotellissa oli jo illallinen meitä odottamassa. Aterian aikana saimme seurata paikallista hääjuhlaa ja kuunnella sen korvia repivää musiikkia. Siinä lyhyen ajan sisällä kohtasimme hengellisen ja maallisen elämäntavan rajalla tavalla.

Sunnuntain aamiaisen jälkeen pakkauduimme bussiin ja matkasimme kohti Viroa. Rajalla meitä viivytettiin syyttä kaksi tuntia, joten emme ehtineet ostoksille Tarttoon. Laivalle Tallinnaan silti ehdimme ajoissa, ja kotimatka sujui ongelmitta Helsingin ja Hyvinkään kautta.

Matka oli rankka, mutta tekemisen arvoinen. Kohteet oli hyvin valittu. Näimme paljon luostareita ja tutustuimme ikoneihin moni tavoin. Kehittämiskohteena esittäisin, että pyhiinvaellusmatkaan voisi sisältyä pari kertaa hiljentymisen palveluksiin osallistumalla. Ja tietysti olisi hyvä, jos me osallistujat osaisimme käyttäytyä matkan luonteen mukaisesti. Jaakolan Karille ja muillekin järjestelyihin eri tavoin osallistuneille suurkiitos hienon matkan järjestämisestä!

■ Riitta-Raakel Alatalo

”Rajalta”-ilta Lahdessa

KUVAT: RIIKKA-RAAKKEL ALATALO

■ ”Neitsyt Maaria emonen, rakas Äiti armollinen...”

■ Helena Nuutinen toteutti Lahden seurakuntasalilla ”Rajalta”-illan. Esitys toi esille Suomen kansan vanhoja runoja ja itkuvirsiä. Tapahtumaan osallistujat voivat tuoda mukanaan oman surukiven, joka symboloi omaa surua: kuolleita läheisiä, sairautta tai yksinäisyyttä.

KUVAT: KAIJA KIVENSALO

Seurakunnassa juhlittiin

Lappeenrannassa vietettiin 23.11.08 koko seurakunnan varttuneen väen sekä Lappeenrannan alueella vuonna 2008 pyöreitä vuosia täyttäneiden yhteistä kirkkopyhää. Imatran alueen syntymäpäiväsankareita juhlittiin 6.12.2008 Nikolain kirkon praasniekassa.

Lappeenrannassa juhla aloitettiin liturgialla Pokrovan kirkossa. Palveluksen jälkeen siirryttiin seurakuntasalille juhlaa jatkamaan. Aluksi isä **Timo Tynkkynen** toivotti juhlaikäisten tervetulleeksi ja kertoi muutamia sanoin diakoniatyön vaiheista.

Lounaan jälkeen esiintyi Varvarkvartetti esittäen paastonajan veisuja. Isä

Johannes kertoi hauskaasti vuosikymmenien vaihtumisista ja yleisestä suhtautumisesta ikääntymiseen.

Tämän jälkeen kukitettiin paikalla olleet syntymäpäiväsankarit, joille Varvarkvartetti toivotti laulaen ”monia armorikkaita vuosia”. Aikaa jäi myös vapaalle keskustelulle, johon karjalaisia ihmisiä ei tarvinnut paljon kehotella. Lopuksi nautittiin makoisat täytekakkukahvit.

Kirkkoherran loppiaiskahvit

Nyt jo toisen kerran kirkkoherra Timo Tynkkynen ja puolisonsa **Liisa** kutsuivat

■ Varttuneen väen kirkkopyhää ja kirkkoherran loppiaiskahvit.

■ Kirkkoherran loppiaiskahveilla.

seurakuntalaiset loppiaiskahveille kotiinsa Imatralle. Aluksi isä Timo toimitti perinteen mukaisen slaavimisen. Hän kertoi, että vanhastaan pappi on loppiaisen aikoihin vierailut seurakuntalaisten kodeissa, mutta he päättivätkin kutsua seurakuntalaiset kotiinsa.

Saimme nauttia kotoisesta, kiireettömästä tunnelmasta ja tietenkin runsaista kahvipöydän antimista. Samalla voimme vaihtaa imatralaisten kanssa kuulumisia. Oikein mukava aloitus uudelle vuodelle !

■ Kaija Kivensalo

KUVAT: KALEVI PONKKONEN

Rajanaapureita

Lappeenrannan seurakunta sijoittuu maantieteellisesti pitkälle kaakoisrajalalle, ja seurakunnan alueella on useita rajanylityspaikkoja, kuten Vainikkala, Nuijamaa ja Imatra. Seurakunnan alueella vierailee suuria määriä venäläisiä matkailijoita, joiden joukossa huomattavasti myös kirkollisia pyhiinvaeltajaryhmiä ja yksittäisiä papiston jäseniä käy kirkoissamme lomamatkojensa yhteydessä.

Valamon ja Lintulan luostarit ovat yhä kiinnostavampi kohde muun muassa pietarilaisille ortodoksisille pyhiinvaeltajaryhmille, joista suurin osa kulkee seurakuntamme kautta kohti luostarejamme.

■ Seurakuntaväkeä juuri siunatun kattoristin ympärillä.

■ Naapurit isä Timo ja isä Sergei palveluksen jälkeen Kamennogorskin kirkossa.

Monesti olemmekin vastaanottaneet näitä ryhmiä, jotka saavat ensikosketuksen Suomen ortodoksisen kirkkoon seurakuntamme pyhäköissä.

Olemme myös ylläpitäneet yhteyksiä lähialueiden ortodoksiin seurakuntiin, kuten Viipurin Elian kirkon ja Kirkastumisen kirkon seurakuntiin sekä Svetogorskin (ent. Enso) ja Kamennogorskin (ent. Antrea) uusiin seurakuntiin. Näiden kirkkojen papisto onkin suhtautunut kunnioituksella ja lämpimästi suomalaisiin ortodokseihin.

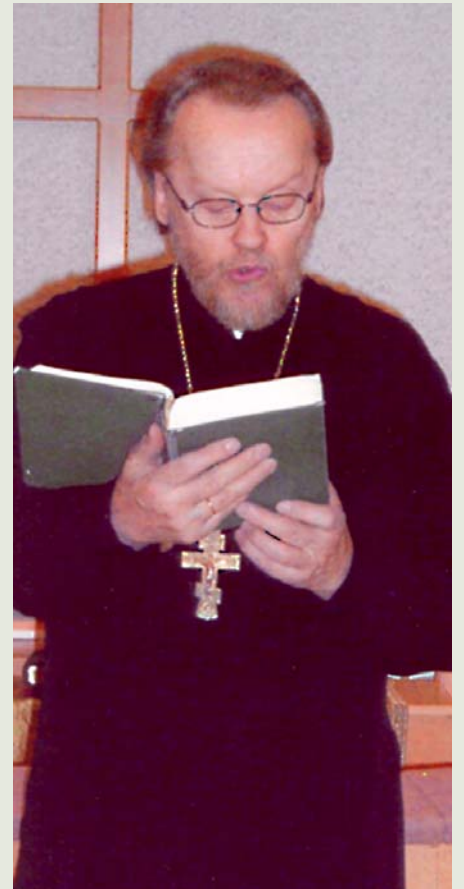
Äskettäin vierailimme Kamennogorskin Pyhän Serafim Sarovilaisen kirkossa sen praasniekkapäivänä. Yllättävä tapaaminen oli lämminhenkinen ja paikallinen, Tveristä kotoisin oleva, pappi isä **Sergei** välittömästi pyysi vierailevan papin palvelemaan yhdessä ja kutsui praasniekkalounaalle, josta lähdimme paluumatkalle runsain lahjoin. Yhteisellä aterialla seurakuntalaisten kanssa vaihdimme kokemuksia ja kuulumisia ja löytyipä seurakuntalaisten joukosta melkein sukulainenkin.

Pieni seurakuntayhteisö kunnostaa hirsirakenteista kirkkoaan, ja seurakuntalaiset itse osallistuvat omin käsin kaikkien työhön oman kotikirkon hyväksi. Tätä kautta isä Sergei tahtoo kasvattaa seurakunnan jäsenet tuntemaan kiintymystä kirkkoa kohtaan, ja samalla ihmiset tutustuvat toisiinsa.

Kamennogorskissa suunnitellaankin vastavierailua Suomeen, ja jo praasniekkapäivänä moni seurakuntalainen ilmaisi halunsa lähteä bussiretkelle tutustumaan seurakuntaamme.

■ Isä Timo Tynkkyen

Ortodoksit Joutsenossa

Kotikaupunkimme Joutseno liitettiin Lappeenrantaan tämän vuoden alussa. Nimi säilyy toistaiseksi ennallaan, samoin seurakunnallinen elämämme. Imatran ja Lappeenrannan pääkirkkojen palvelusten lisäksi meille joutsenolaisille on pidetty jo vuosia omia palveluksia. Tunnelmalliseksi on osoitautunut pieni luterilaisen seurakunnan kappeli Pulpin seurakuntakeskuksessa. Keskuksen hieman syrjäisen sijainnin vuoksi palvelukset ovat siirtyneet tätä nykyä siunauskappeliin. Viereisen luterilaisen seurakunnan kirkonkellot kutsuvat ekumeenisessa hengessä jumalanpalvelukseen, ja kellojensoittoon ne myös päättyvät.

Rakastettu kanttorimme isä **Mauri Patronen** on ollut mukana monissa palveluksissa. Nyt hän on jäämässä eläkkeelle virastaan. Me joutsenolaiset pyydämme hänelle ja hänen puolisolleen **Seijalle** Kaikkivaltiaan siunausta ja monia armorikkaita vuosia.

■ Hanni Lindeman

■ Innosta puhkuen Saara Mughal ja Janne Parkkila suunnittelevat tulevia ONL:n vuosijuhlia.

ONL:n johtokunnan jäsen **Janne Parkkila** iloitsee siitä, että juhlat pidetään Lappeenrannassa. Hän toivoo, että juhlat koekoisivat runsaan joukon nuoria ympäri Suomea. ”Toivon myös, että näiden juhlien myötä seurakuntamme omakin lapsi- ja nuorisotyö virkistyisi”, Janne sanoo.

Juhlien järjestäminen vaatii paljon talkootyötä. Saara Mughal toteaa, että ONL:n toimiston työntekijöiden voimin juhlat eivät voisi koskaan toteutua. ”Tarvitaan monia vapaaehtoisia, nuoria ja varttuneempia talkoolaisia huolehtimaan juhlavieraisten ohjelmasta, majoituksesta, ruokailuista, siivouksesta, valvonnasta ja muusta sellaisesta”, Saara kertoo. ”Erittäin toivomme, että ensiaputaitoiset ja järjestyksenvalvoajakurssin suorittaneet ilmoittautuisivat vapaaehtoisiksi.”

ONL juhlii Lappeenrannassa

Kirkon suurin vuosittainen lasten ja nuorten tapahtuma, Ortodoksisien nuorten liiton vuosijuhlat, järjestetään tänä keväänä Lappeenrannassa pääsiäisen jälkeen mirhantuojien sunnuntain viikonvaihteessa 24.-26.4. Vuosijuhlien teemanä on ”Kaikki te olette yhtä Kristuksessa” (Gal. 3:28)

”Koska Lappeenrannan seurakunnan väestöstä suuri osa on maahanmuuttajia ja monikulttuurisuus on vahvasti läsnä seurakunnan toiminnassa, päätimme nostaa vuosijuhlien teemaksi monikulttuurisuuden ja suvaitsevaisuuden”, kertoo ONL:n järjestösihteeri **Saara Mughal**, joka

kantaa juhlien käytännön järjestelyistä päävastuun. Monikulttuurisuus näkyy monella tapaa vuosijuhlien ohjelmassa, mutta yksityiskohtia Saara ei vielä paljasta. ”Vuosijuhlien ohjelman runko pysyy entisellään. Tässä vaiheessa otamme mielellämme vastaan esityksiä toimintakनावiksi, ohjelmanumeroiksi ja esiintyjiksi. Se on kuitenkin selvää, että juhlat huipentuvat yhteiseen liturgiaan Pokrovan kirkossa”, Saara kertoo.

Lappeenrannan seurakunta ja erityisesti sen nuorisotyötoimikunta ovat vahvasti mukana tapahtuman järjestelyissä. Nuorisotyötoimikunnan puheenjohtaja ja

Vuosijuhlien ennakkotiedotustilaisuus pidetään Lappeenrannassa keskiviikkona 11.3. Tuolloin Lappeenrannan ja Imatran koululaiset kokoontuvat yhteiseen jumalanpalvelukseen, jonka jälkeen ruokailaan ja pidetään info-tilaisuus seurakuntasalissa.

Talkoolaiset voivat ilmoittautua vaikka heti ONL:oon sähköpostilla onl@ort.fi tai puhelimitse numeroon 0206 100 370. Vuosijuhlien valmistelua ja muutenkin ONL:n toimintaa voi seurata ONL:n uudistuneilla nettisivuilla www.onl.fi.

Finaaliin kutsutut

Valtakunnallisten kirkkolaulupäivien yhteydessä järjestettävän kvartettikilpailun finaaliin on kutsuttu Aleksandra-kvartetti Turusta, Anno Quadratus -kvartetti Tampereelta, Kadilokvartetti Tampereelta, Kataja-kvartetti Helsingistä, Sonos-kvartetti Tampereelta sekä Uspenskin Katedraalikuoron naiskvartetti Helsingistä. Kilpailun esikarsinta suoritettiin äänitteiden perusteella. Kvartettikilpailun finaali pidetään lauantaina 12.6.2010 Joensuussa kirkkolaulupäivien yhteydessä.

Haluatko ohjaajaksi

ensi kesän kriparille Julkujärvelle?

Tampereen, Turun ja Hämeenlinnan seurakunnat järjestävät perinteisen kristinoppileirin Julkujärvellä 18.–26.7. Leirille otetaan noin kymmenen ohjaajaa muun henkilökunnan avuksi. Edellytyksenä ohjaajaksi tulemiselle on, että on itse suorittanut kristinoppileirin Julkujärvellä tai muualla.

Lähetä vapaamuotoinen hakemus isä Heikki Honkamäelle osoitteeseen heikki.honkamaki@ort.fi tai Suvantokatu 10 A, 33100 Tampere, **31.3. mennessä**.

Valinnasta tiedotetaan huhtikuun aikana.

Porin Jumalanäidin ikoni

Kirkko elämän merellä

-Suunnittelin Porin Jumalanäidin ikonin kiitokseksi kaikille porilaisille ja lähiympäristön asukkaille, sillä ilman heidän tukeaan emme olisi saaneet Poriin kirkkoa, sanoo ikonimaalari **Harri Stefanius**. Häntä innoittaa myös Pergamonin **metropoliitta Johannes Zizioulaksen** ikonimaalareille antama kehoitus kertoa vapaudesta, tästä päivästä ja tulevasta.

– Ikoni on sommittelultaan uusi ja Porin kirkkoon tarkoitettu. Taustalla kuvastuu meri, ja Jumalanäidin huntu liehuu tuulessa. Kristus pitää hunnusta toisella kädellä, ja toisessa kädessä on laiva, joka kuvastaa kirkkoa elämän merellä.

Harri Stefanius on seurannut huvittuneen kiinnostuneena netin Suomi24-keskustelupalstaa, jossa Porin nimikkoikonia on käsitelty. Siellä on muun muassa tivattu, kuka on antanut Stefaniuksella

luvan maalata omiaan.

– Ikonimaalarin pitää aina saada maalaustyöhön siunaus alueen piispalta, selventää Stefanius. – Sain siunauksen

piispa Ambrosiukselta keväällä 2002, jolloin esittelin kotonani prototyypin Porin Jumalanäidistä ja muista Porin kirkkoon tulevista ikoneista. Lännä oli myös kirkkoherra, valtuusto, neuvosto, rakennustoimikunta ja toinen jo hyväksytty maalari.

– Kaikki työt Porin kirkkoon maalasin ilmaiseksi. Miksi olisin rahastanut, kun olin jo noin 20 vuotta kerännyt rahaa kirkon rakentamiseksi! Koen saaneeni työni vasta nyt päätökseen Porin kirkon osalta.

Ikoninäyttely kiinnosti

Porin Jumalanäidin ikoni oli mukana Pyhä perhe -ikoninäyttelyssä Porin kirkossa joulukuussa. Näyttelyyn tutustui kolmena päivänä lähes kolmesataa henkeä. Harri Stefaniuksen ohjauksessa pidetyillä ikonikursseilla oli oppilaita Raumalla seitsemän ja Porissa 21. Näyttelyssä olivat mukana vain porilaiset maalarit. Näyttely liittyi osana Porin 450-vuotisjuhlatahtumiin.

Teksti ja kuva:
Simo Ojanen

SIMO OJANEN

Krysostomos teki historiaa

Kamarikuoro Krysostomos kajautti historiansa ensimmäisen joulukonsertin Porin kirkossa marraskuun lopulla. Haltioitunut runsas kuulijakunta sai kuullakseen muiden jouluisten sävelten ohella kuoronjohtaja Mikko Sidoroffin sävellyksen ”Joulun tropari” kantaesityksenä.

Seurakuntatyön arkea KANTTORIN SILMIN

Seurakunnan hengellisen työn tekijät kuin myös vapaaehtoistyöntekijät tekevät työtä voimakkaassa vuorovaikutusympäristössä. Nykyisin myös seurakuntiemme kantoreilta edellytetään laulun lahjan ja johtamistaidon lisäksi hyviä vuorovaikutustaitoja.

Toisen ihmisen kohtaaminen ei kuitenkaan ole helppoa. Kuinka olla oikealla tavalla läsnä silloin, kun ihminen lähelämme tarvitsee meitä?

Palvelutehtävään astuminen

Kuoroyhteisössä vastuun ottaminen on palvelutehtävään astumista, tapahtuipa tämä sitten kuoronjohtajana, kuoron puheenjohtajana, hallituksen jäsenenä tai rivilaulajana.

Kuoronjohtaja ja rivilaulaja ovat ihmisiä, jotka määräaikaaisesti hoitavat kuoron yhteisiä asioita, siis harrastukseen liittyvää palvelutehtäväänsä, eivätkä ihmisiä, joiden päätavoitteena on luoda itselleen jonkinmoinen politiikkaan rinnastettava ura.

Kuoroyhteisö on pieniseurakunta

Seurakunnan työnjohtajat joutuvat elämään monenlaisten ristiriitojen keskellä. Heihin kohdistuu johtajan roolin vuoksi eri tahoilta erilaisia odotuksia. Kanttorin johtamassa kuoroyhteisössä kuorolaisien näkemykset ja odotukset aiheuttavat ristiriitoja. Yhteisön jäsenten keskinäiset odotukset ovat usein kovin erilaisia, jopa vastakkaisia. Tässä mielessä seurakunnassa tapahtuva johtamistyö on paljolti ongelmien käsittelyä ja ratkaisujen etsimistä. Kuoronjohtajan roolissa vastaanotetaan erilaista kritiikkiä, pettymyksen, ärtymyksen, katkeruuden tunteita, joskus taas myös kiittollisuutta ja tyytyväisyyttä. Hän on monenlaisten tunteiden ja vetoomusten kohteena.

Kuoronjohtajan haasteita

Kuoroyhteisömme, kuten kaikki muutkin tämän ajan hengellisen työn ympäristössä työskentelevät yhteisöt, kokoavat poikkeuksetta yhteen monenlaisia ihmiskohtaloita ja tunneherkkiä, helposti haavoittuvia ihmisiä. Herkkään laula-

SEIJA AHONEN

jaan kohdistuva lähestymistapa vaatii asianmukaista tunneälyä myös kuoronjohtajalta. Esimerkiksi kuoron työskentelyilmapiiriin voi ilmaantua väärää kilpailuasetelmaa laulajien kesken. Vanha sanonta siitä, että ”kirkkokuorolaisen varpaat ovat erittäin arat”, kuvaa osuvasti monien laulajien mielenherkkyyttä. Joskus kuoron sisäiset, kärjistyneet tilanteet voivat saada liian suuret mittasuhteet, kun loukatuksi tulleen laulajan ego muhii piilossa kliirossin maton alla pitkäänkin. Äärimmäisessä tapauksessa kateuden ja kilpailun hengessä myös kuorokliirossi voi yllättäen muuttua aitioksi, josta erilaisten oireilujen takaa häämöttää psykkinen skenaarior. ”Tässä teatterissa” meno voi olla ällistyttävää.

Laulajien rekrytointivaihe

Uusien laulajien rekrytointivaihe voi synnyttää usein tilanteen, jossa uusi laulajakokelas yrittää löytää paikkaansa kuorossa. Voidaan käänteisesti kysyä, onnistutaanko ryhmässä (kuoro, työyhteisö, kuorokokoonpano) tai oikeammin

sanottuna: Onnistunko kuoronjohtajana ja sen ryhmän vetäjänä luomaan riittävän turvallisen ympäristön, jotta uusi jäsen voisi aidosti avautua monimuotoisena instrumenttina muiden jäsenten nähden ja kuullen? Edelleen kysyn kuoronjohtajana itseltäni: Kokeeko yksilö riittävän turvallisen paikkana uuden työskentelyympäristön, niin että hän voi kokemuksensa kautta saada aikaan riittävän myönteisen tunteen voidakseen jatkaa kirkon palveluja harrastustehtäväänsä sitoutuneena.

Kuoronjohtajan roolissa joudutaan usein tekemään nopeita itsenäisiä päätöksiä ja ratkaisuja, joita perustellaan esimerkiksi työyhteisölle, seurakunnan esimiehelle, kuoron hallitukselle tai asianomaisille ohjauksessa oleville ihmisille vasta jälkikäteen. Jotkut useat työprojektit ja tehtävien suunnitteluun liittyvät prosessit ja järjestelyt vaativat puolestaan taas useita vuosia kestävää jatkuvaa pohdiskelua ja asioiden työstämistä, kuten muun muassa sävellys- ja sovitustyö, kuoron taiteellisen tason nostaminen, konsertti-ohjelmistojen suunnittelu, laulajien oikeaan aikaan eläkkeelle vapauttaminen ja tähän järjestelyyn liittyvät asianmukaiset

Vanha sanonta siitä, että ”kirkkokuorolaisen varpaat ovat erittäin arat”, kuvaa osuvasti monien laulajien mielenherkkyttä.

henkiset ja käytännön valmistelut asianomaisen ja tunneherkän, helposti ylireagoivan lähiympäristön kanssa. Käytännön työssä syntyneeseen ongelmatilanteeseen voi olla vaikea hakea apua, vaikkapa edeltäjiensä toiminnan- tai ratkaisumallien kautta, kun malleja ei välttämättä ole olemassa. On mahdollista, että kuoronjohtaja voi aika ajoin tunnistaa itsessään yksinäisyyden tuntemuksia ja kokea teh-

Seurakuntatyön...

tävässään tyhjiön tunteen. Kuoroyhteisö selviytyy kriiseistä ja ongelmatilanteista, jos johtaja ja johtajuus ovat kyllin vahvat kestämään ahdistusta ja pysyvät selkeinä ja toimintakykyisinä.

Hallinnolliset puutteet

Päästäkseen asettamiinsa tavoitteeseen kuoronjohtajan on pystyttävä ottamaan kiitosten lisäksi vastaan myös enemmän itseensä ja kuoroihinsa kohdistuvaa rakentavaa kritiikkiä. Yleensä seurakuntiemme erilaisten kirkkokuorojen johtamisjärjestelmän ongelmat johtuvat siitä, ettei ansiotuneita kuoronjohtajia ja kantoreita ole aina siunattu hallinnollisilla kyvyillä. Asia tunnetaan myös maallikkojen keskuudessa: Työn taitava tekeminen ja työnteon taitava johtaminen ovat eri asioita.

Hyväksytyksi tuleminen

Hengellisen työn tekijänä myös kirkkomuusikko voi helposti ajautua tilanteeseen, jossa hän alkaa ohjautua ulkoapäin etsien omaa arvoa toisista ihmisistä. Kuinka usein minä olenkaan ajautunut työssäni pakonomaiseen toisten hyväksynnän etsimiseen, miellyttämiseen ja suorituskeskeisyyteen, koska en muka ole ollut muuten olemassa? Missä määrin sisäiset taakkani ovat heijastuneet myös työyhteisössäni antaen niiden vääristää myös ihmissuhteitani? Niin sanottuina kiltteinä ja tunnollisina seurakunnan työntekijöinä usein hylkäämme osan itsestämme, omista tunteistamme, tarpeistamme, arvoistamme, ajatuksistamme ja lahjoistamme tullaksemme hyväksytyksi. Tämä taas voi johtaa uupumukseen.

Työssä jaksaminen

Käsitlemätön menneisyys on sisäinen taakka, joka voi hidastaa tai jopa estää meitä elämästä nykyisyydessä. Nämä lapsuudesta omaksutut selviytymisroolit ja käyttäytymismallit saattavat siis siirtyä aikuisuuteen – ja erityisesti työpaikalle, ja ne sitovat energiaamme.

Kun ihminen ei enää jaksaa kirkon palvelutehtävässä, hänen jaksamattomuuttaan ja uupumistaan tulee lähestyä kunnioittaen. Sitä täytyy kuunnella vakavasti eikä pitää jonkinlaisena häiriöti-

lana, josta on mahdollisimman nopeasti päästävä pois. Joskus ratkaisuja etsitään epätoivoisesti, jotta ei tarvitsisi kohdata ongelmaa. Kuitenkin ensin on kohdattava ja oivallettava ongelmat, vasta sitten ne ovat ratkaistavissa.

Työssä jaksamisen kysymyksiin ja työyhteisöjen ongelmiin tulee siis etsiä aktiivisesti ratkaisuja. Tulevaisuuden ortodoksisen kirkko ja erityisesti Tampereen seurakunta näyttääkin olevan työnantajana varsin kilpailukykyinen jopa muihin yhteiskunnan toimialoihin nähden.

Seurakunnassa mukana

Elokuun alussa vuonna 2007 otin vastaan Tampereen seurakunnan kanttorin tehtävät. Siitä lähtien olen voinut helposti ylpeänä aistia Tampereen seurakunnan toimintastrategiaa: läsnäolon ja palvelun seurakunta. Seurakunnassa on laadittu

**Matka jatkuu,
ja matkalaukku
on taas pakat-
tava ja suuntau-
duttava uuteen
tuntematto-
maan.**

pidemmän aikavälin suunnitelma. Strateginen työskentely ei ole jäänyt dokumentteihin, vaan niiden anti on käytetty työn suunnittelussa ja arvioinnissa.

Hengellisen elämän syvin olemus ei avaudu inhimilliseen arviointiin eivätkä monet seurakuntamme keskeisistä tavoitteista ole mitattavia. Silti seurakuntatyössä on monia alueita, joilla tavoitteet voidaan ja tulee aina asettaa selkeästi, jotta niiden saavuttamista voidaan arvioida. Tällöin voidaan myös arvioida sitä, keskitytäänkö olennaiseen ja käytetäänkö

resurssit oikein.

Helsingin hiippakuntaan kuuluvilla seurakunnilla on nykyisin paljon vahvuuksia ja hyvät toimintaedellytykset. Seurakuntiemme toimintoja tulee kuitenkin kaikilla sen toiminnan osa-alueilla jatkuvasti kehittää – siten kuin se inhimillisesti katsoen ja kirkon opetuksesta tinkimättä on mahdollista – hengellisestä tehtävästään ja identiteetistään, jonka tulisi olla läsnä ihmisten arjessa ja yhteiskunnan elämässä muutosten keskellä.

Aika hiipua

Kuorolaulajan ja kuoronjohtajan elämä on jatkuvaa muutosta, dynaamista liikettä, kehitystä, luopumista ja irrottautumista, kuolemista pois vanhasta ja tilan tekemistä jollekin uudelle. ”On aika haastaa, on aika alistua. On aika hehkua, on aika hiipua.”

Mitä tämä ”hiipuminen” sitten tarkoittaa minun kohdallani nyt? Se tarkoittaa sitä, että työsuhteeni on päättävä Tampereen seurakunnassa tammikuussa 2009. Lokakuussa 2008 harkitsin vaihtoehtoja kahden hyvän työpaikan väliltä. Päädyn sen jälkeen hakemaan tätä toista työpaikkaa, ja tulin valituksi siihen. Otan vastaan uuden kanttori-kuoronjohtajan toimen Helsingin seurakunnassa helmikuun alusta lukien.

Olenko oikealla tiellä?

Mistä tunnistan, että olen oikealla tiellä, matkalla todelliseen, myönteiseen uudistumiseen?

Usein tarvitaan siis ulkoinen sysäys, joka rikkoo rutiinin. Syntyy kaipaus johonkin uuteen, josta ei tiedä vielä mitään. Tai sitten mielessä on kuva paremmasta elämästä, näky joka ei jätä rauhaan. Ihminen kuitenkin samalla kertaa sekä haluaa että vastustaa muutosta.

Elämä on prosessi, jossa alituisesti kuollaan ja synnyttään. Se on matka, jossa ollaan perillä silloin, kun ollaan liikkeellä. Perillekin saavutaan aina silloin tällöin, mutta vain hetkeksi lepäämään. Matka jatkuu, ja matkalaukku on taas pakattava ja suuntauduttava uuteen tuntemattomaan.

Mieleni täyttää nyt syvä rauha, riemu ja kiitollisuus. Tulen aina muistamaan lämpimien ajatuksien Tampereen seurakuntayhteisöä, seurakunnan kirkkoherraa, isä Markkua, isä Heikkiä, isä Rolffia, kaikkia läheisiä työtovereitani, kirkon kuorolaisia sekä seurakunnan luottamushenkilöitä.

■ Jarmo Lehto

Ei vain LASTEN JUTTU

Tampereen seurakunnan lastenkerho aloitti toimintansa jälleen vuoden vaihduttua. Joka toinen maanantai kokoontuvan kerhon kävijämäärä on noussut huomasti, nyt ortodoksitapojen äärelle leikkimään ja askartelemaan kokoontuu toistakymmentä alle kymmenvuotiasta lasta.

Syksystä 2008 lähtien lasten vanhemmat ja isovanhemmat ovat päässeet osallistumaan enemmän kerhotoimintaan, osittain käytännönkin syistä. Toimivamman ”puskaradion” vuoksi uudet perheet ovat kiinnostuneet kerhosta, ja väkimäärän kasvaessa myös kotiväen avusta askartelussa on ollut hyötyä.

Vuosi 2009 tuo tullessaan tuttujen ohjaajien, **Nina Suomisen** ja **Sanna Perälän**, kaveriksi uuden kerhotädin. Yksi lasten äideistä, **Kaisa Räsänen**, kutsuttiin mukaan hieman ennen joulua. Lisätyövoima tuli todellakin tarpeeseen.

– Nyt meitä on sitten koossa kolmen sukupolven ohjaajat! Itse olen tällainen isoäiti, Kaisa on äiti ja Sanna tytär, nauhahtaa Nina, kerhon konkariohjaaja.

Lastenkerhossa, jonka nimi voisi hyvin muuttua jo perhekerhoksi, askartellaan muun muassa vuodenaikoihin, ortodoksisen kalenterin juhliin ja lasten elämään liittyviä töitä. Lisäksi kerhossa jutellaan asioista lasten näkökulmasta ja leikitään. Perusaatteena on kuitenkin aina ollut ortodoksisten tapojen jatkaminen sekä uskontomme arkeen sulauttaminen. Lapset kertovat yleensä mielellään kuulumisistaan ja esimerkiksi lomatapahtumista, joten keskustelu on helppoa.

Tänä vuonna kerhotoiminta Tampereella muuttuu hieman. Paitsi uuden ohjaajakokoonpanon myös kerhoajan ja ”vanhempainkeskustelujen” myötä. Koska kerhohetäjiä on nyt kolme, kerhon aikana ainakin yksi ohjaajista käy virittelemässä keskustelua käsiteltävästä aiheesta myös aikuisten kesken. Tällä aikaa lapset saavat esimerkiksi työstää askarreltavia töitä ihan itse tai leikkiä kerhotädin johdolla.

Ajankohta säilyy muuten samana, mutta kerhoaikaa pidennetään puolella tunnilla. Kerho kokoontuu joka toinen maanantai (ensimmäinen kerhokerta oli

SANNA PERÄLÄ

12.1.09) Nikolaintalon kerhohuoneessa Tampereella. Se aloitetaan kello 17.30 ja työt lopetellaan noin seitsemän aikoihin. Loma-aikoina, vaikkapa hiihtolomaviikolla, ei kerhoa pidetä.

Tampereen seurakunnan lastenkerho toivottaa kaikki lapset, vanhemmat ja isovanhemmat sekä kummitkin tervetulleiksi kerhoilemaan!

■ Sanna Perälä

Hissillä hengen korkeuksiin!

■ Vahtimestari Mika Kangasaho testaa hissiä sen asennusvaiheessa.

Nyt se sitten viimeinkin on toteutunut! Pari vuotta seurakuntamme kiinteistölautakunta kävi tiiviitä neuvotteluja Museoviraston kanssa, jotta rakenteelliset esteet Tampereen kirkkoon pääsemiseksi saataisiin poistettua. Lopulta Museovirasto hyväksyi hissiratkaisun kirkon pääportaiden viereen.

Hissin asennustyö tehtiin tammikuun alussa, mutta portaan ylätasanteen turvallisuuden varmistamiseksi rakennettiin vielä erillinen turvakaide. Myös hissien ympäristön viimeistely, istutukset ja laatoitus jäävät kevääseen, kun maa on taas sula.

Toivomme, että hissien saamisen myötä myös ne, joille portaat ovat aiemmin muodostaneet esteen kirkossa käymiseen, nyt löytävät tiensä pyhäkköömme. Hissiin mahtuu sekä tavallinen että sähköpyörätuoli. Hissi on toimintavalmiudessa kirkon jumalanpalvelusten aikana, ja tarvittaessa vahtimestari opastaa hissien käytössä. ■

Talven riemua lastentapahtumissa

Turun seurakunnassa on tänä talvena ollut paljon erilaista ohjelmaa lapsille. Joulukiireiden keskellä, sunnuntaina 14.12., teimme retken Ruisalon kasvitieteelliseen puutarhaan. Matkaan lähdettiin liturgian jälkeen, ja Ruisalon luonnonkaunis saari näytti parhaat puolensa aurinkoisessa säässä, vaikka lunta ei maassa tuolloin ollutkaan. Perillä puutarhalla söimme lounaan ja pidimme pienen esittäytymiskierroksen – mukana kun oli vanhojen tuttajen lisäksi uusiakin kasvoja. Ruoan jälkeen aloitimme kasvihuoneisiin tutustumisen. Hämmästyttä herättivät niin jättikokoiset lumpeet kuin jakkaran näköinen piikikäs kaktuskin. Talven pimeyden keskellä, kun suomalainen luonto vielä odottaa kevään lämpöä talvivaatteet yllään, oli piristävää tehdä löytöretki vihreään ja kukkivaan puutarhaan. Viidakosta löytyi kauniiden kukkien ja papukaijosten lisäksi myös piiloon menneitä tonttuja, ja jopa joulupukki lahjarekineen!

Joulupukkia ei tarvinnutkaan Ruisalon retken jälkeen enää kauaa odotella. Jouluaattona kirkossa jaettiin paikalla olleille lapsille runsaat jouluherkkupussit. Seurakunnan joulujuhlassa, jota tänä vuonna vietettiin aiemmista vuosista poiketen vasta juhla-ajan alettua 28.12., oli tiedossa vielä lisää herkkuja ja yllätyspusseja. Seurakunnan joulujuhlassa esiintyi myös tänä syksynä toimintansa aloittanut lapsikuoro. Kuorolaiset toivovat joukkonsa kasvavan ensi vuodeksi, joten tule sinäkin mukaan! Lapsikuoro on tarkoitettu esikouluikäisille ja sitä vanhemmille lapsille, ja se kokoontuu seurakuntasa-

■ Joulukiireiden keskellä lastenkerho teki retken Ruisalon kasvitieteelliseen puutarhaan.

lilla Pasi-kanttorin johdolla torstaisin klo 17.30–18.30. Lapsikuoron ”minikonseritin” lisäksi saimme joulujuhlassa kahvitelun lomassa nauttia kaikkien paikalla olleiden lasten yhteisestä säestyksestä kappaleeseen ”Kulkuset”.

Kun jouluhulinasta oli selvitty, olikin loppiaisen eli teofanian aika. Tiistaina 6.1. päästimme vanhemmat rauhoittumaan kirkkoon liturgiaan, ja jäimme lasten kanssa seurakuntasalille. Juttelimme teofanian, Kristuksen kasteen juhlan,

■ Lastenkerholaisia iloisessa joulun odotuksessa.

tapahtumista, ja jokainen sai koristella oman lasipurkinsa pienillä enkelikuville. Nämä enkelipurkit tulivatkin heti käyttöön, kun siirryimme kirkon puolelle ehtoolliselle. Teofanian liturgia nimitäin päättyi suureen vedenpyhitykseen, ja mikä sopisikaan paremmin siunatun veden astiaksi kuin enkelein koristeltu, itse tehty purkki!

Vuonna 2009 lasten toiminta jatkuu taas uusin voimin. Seuraava isompi tapahtuma on jo perinteeksi muodostunut lasten pääsiäisjuhla maanantaina 13.4. Lisätietoa juhlan ohjelmasta tulee vielä pääsiäisen lähestyessä, mutta muistakaa merkitä päivämäärä jo valmiiksi kalentereihin! Lisäksi on alustavasti tehty suunnitelmia esikouluikäisten kutsumisesta

yhteiseen ”kevät-kirkkoon”. Tulevien pikkukoululaisten on varmasti mukava tutustua ikätovereihin jo ennen varsinaista koulun ja uskonnonopetuksen alkamista.

Lapsi- ja nuorisotyötoimikunta kiittää kaikkia kuluneen talven aikana tapahtumissa mukana olleita perheitä ja toivottaa uudetkin innostuneet mukaan toimintaan! Lumisia laskiaissäitä ja rauhallista paastonaikaa teille kaikille!

■ Maria Hokkinen

Joulunajan iloa Raumalla

Rauman tiistiseuralla ja Rauman seudun ortodokseilla oli paljon hienoja elämyksiä joulukuussa.

KUVAT: LEILA LEIVO

Pyhän Nikolaoksen rukoushuoneen praasniekkaa vietettiin, kuten aina, joulupaaston keskellä itsenäisyyspäivänä. Jo perinteeksi on muodostunut, että praasniekassa tarjolla on riisipuuroa ja sekahedelmäsoppaa kahvin ja herkullisten kahvileipien lisäksi. Yllätys oli, että isä **Petri Korhosen** mukana praasniekkaan saatiin mieluinen arvovieras, Nikean

■ Lucia-neito seurueineen. Luciana säteili Aleksandra Juuruskorpi.

■ Nikean metropoliitta ja ponomarit Askur Juuruskorpi ja Nicusor Dinu praasniekassa.

metropoliitta Johannes. Huonoa onnea oli, että praasniekassa oli poikkeuksellisen vähän väkeä. Olemme koko vuoden odottaneet Nikean metropoliitan vierailua Raumalla, ja nyt kun hän vihdoinkin tuli, asiasta ei seurakunnan taholta ilmoitettu etukäteen mitään! Niin moni olisi halunnut tavata metropoliitan ja kuulla hänen viisaita, syvästä uskonnollisesta pohdinnasta, liturgisesta tietämyksestä ja pitkää elämäkokemuksesta kumpuavia sanojaan. Olisipa vain ollut tiedossa, että praasniekkapalveluksen toimittavat matkapappi ja metropoliitta, väkimäärä olisi ollut moninkertainen!

Perinteiset joulumyyjäiset järjestettiin lauantaina 13.12. Uskolliset talkoolaiset olivat ahkeroineet runsain mitoin karjalanpiirakoita sekä muita kakkuja, limppuja, leipiä, torttuja...

Ostosten ohessa saattoi myös nauttia kahvia ja joulutorttuja. Koska päivä sattui olemaan Lucian päivä, vieraili myös Lucia-neito seurueineen tuomassa iloa ja valoa myyjäistilaisuuteen. **Aleksandra**

■ Praasniekan herkkupöytä.

Juuruskorpi ja ryhmä hänen luokkatovereitaan esittivät Santa Lucian ja lukivat aiheeseen liittyviä tekstejä. Tytöt olivat esiintyneet kynttilöineen muissakin paikoissa. Hieno oivallus Aleksandralla tulla myös oman tiistiseurain myyjäisiin!

Joulunajan palveluksista riemukkain oli luonnollisesti Kristuksen syntymäpäivän palvelus joulupäivänä. Ainakaan viimeiseen pariinkymmeneen vuoteen en muista Raumalla olleen joulupäivän palvelusta, joten ei ihme, että kirkkosali oli täynnä väkeä. Yleensä Raumalla

■ Miila Liinanotko ja Anja Kaimio piirakanteossa.

on vain jouluaaton lyhyt rukouspalvelus. Joulun liturgian toimitti isä Petri K. Opetuspuheensa ydinajatuksiksi hän oli ottanut suvaitsevaisuuden. Hän kiinnitti huomiota siihen, kuinka Jumala tekee työtään mitä erilaisimpien ihmisten kautta. Esimerkiksi hän otti itämaan tietäjät, jotka eivät olleet Jeesuksen ja hänen perheensä tapaan juutalaisia, vaan eri kansallisuuksien edustajia. Saimme erittäin aiheellista pohdittavaa meidänkin ajallemme.

■ **Liisa Räsänen**

Muutokset mahdollisia

HAMINA, PIETARIN JA PAAVALIN KIRKKO HELMIKUU

Su 22.2. klo 10 liturgia (slaavi)
Ma 23.2. klo 18 katumuskanoni
To 26.2. klo 18 katumuskanoni
La 28.2. klo 18 vigilia

MAALISKUU

Su 1.3. klo 10 liturgia
Pe 6.3. klo 18 paastoliturgia
La 7.3. klo 10 liturgia (slaavi)
Pe 20.3. klo 18 paastoliturgia
La 21.3. klo 18 vigilia
Su 22.3. klo 10 liturgia
La 28.3. klo 10 akatistos

HELMIKUU

Herran ratsastus Jerusalemiin, palmusunnuntai

La 4.4. klo 18 vigilia
Su 5.4. klo 10 liturgia

Suuri viikko

Ti 7.4. klo 18 paastoliturgia
To 9.4. klo 9 liturgia
Pe 10.4. klo 18 iltapalvelus

KOUVOLA, PYHÄN RISTIN KIRKKO

HELMIKUU

Su 22.2. klo 13–16.30 talvipraasniekka Sakaristonmäellä Kouvolassa
klo 16 ehtoopalvelus
Ke 25.2. klo 18 katumuskanoni
Pe 27.2. klo 18 paastoliturgia

MAALISKUU

Ke 4.3. klo 18 ehtoopalvelus
La 7.3. klo 18 vigilia
Su 8.3. klo 10 liturgia
Ke 11.3. klo 18 ehtoopalvelus
Su 15.3. klo 10 liturgia (slaavi)
Ke 18.3. klo 18 ehtoopalvelus
Jumalansyntyttäjän Neitseen Marian ilmestys

Ti 24.3. klo 18 vigilia
Ke 25.3. klo 10 liturgia
Pe 27.3. klo 18 paastoliturgia, toimittaa metropoliitta Ambrosius

HUHTIKUU

Ke 1.4. klo 18 ehtoopalvelus
Pe 3.4. klo 18 paastoliturgia
Suuri viikko
Ke 8.4. klo 15 yleinen sairaanvoitelun sakramentti
To 9.4. klo 18 12 kärsimysevankeliumia
Pe 10.4. klo 11 ekumeeninen ristisaatto, lähtö Kouvolan Keskuskirkosta Autuaan Ursulan kirkon kautta Pyhän ristin kirkkoon
klo 16 ehtoopalvelus

Pääsiäinen

La 11.4. klo 23.30 puoliyöpalvelus, ristisaatto, aamupalvelus ja liturgia. Palveluksen jälkeen ”nyyttikestit”

MYLLYKOSKEN TSASOUNA

HELMIKUU

La 21.2. klo 18 vigilia
Sovintosunnuntai
Su 22.2. klo 10 liturgia
Ti 24.2. klo 18 katumuskanoni

MAALISKUU

Pe 13.3. klo 18 paastoliturgia
La 14.3. klo 18 vigilia
Su 15.3. klo 10 liturgia
La 28.3. klo 18 vigilia
Su 29.3. klo 10 liturgia

HUHTIKUU

Suuri viikko
Ma 6.4. klo 18 paastoliturgia
Ma 13.4. klo 10 liturgia, lasten pääsiäinen

Yhteystiedot:

Haminan seurakunta, Ortodoksiakeskus Sypressi, Kirkkoherranvirasto ja taloustoimisto

Varuskuntakatu 14, 45100 Kouvola
Avoimena ti-pe 9–15, puh.(05) 312 0839, fax (05) 312 0842, puh. 040 704 7171
www.ort.fi / hamina@ort.fi

Kirkkoherra **Leo Huurinainen**, puh. (05) 312 0839 tai 040 095 0631
leo.huurinainen@ort.fi

Pastori **Aarne Ylä-Jussila** (31.12.2008 asti), puh. 044 702 8428
aarne.yla-jussila@luukku.com

Kanttori **Kari Päivinen**, puh. 040 866 76866, kari-paivinen@hotmail.com

Kanslisti-taloudenhoitaja **Marita Nieminen**, puh. (05) 312 0839
tai 040 704 7171, marita.nieminen@ort.fi

MUU PAPISTO:

Rovasti **Martti Honkaselkä**, puh. 040 535 6667, martti.honkaselka@pp.inet.fi

Pastori **Johannes Wuorlinna**, puh. 050 589 9011, jouko.wuorlinna@kolumbus.fi

Pastori **Vassi Livio**, puh. 040 752 7727, vassi.livio@fimnet.fi

Pastori **Ville Kiiveri**, puh. 041 441 1174, ville.kiiveri@ort.fi

Kiinteistöjen isännöitsijä

Jukka Jauhiainen, puh. 040 095 8760, jukka.jauhiainen@kolumbus.fi

Seurakunnan vahtimestari **Jaana Juka**, puh. 040 486 5550, jaana.juka@pp.inet.fi

Kirkkojen isännöitsijät 2008 - 2011:

Haminan Pietarin ja Paavalin kirkko, **Jukka Jauhiainen**, puh. 040 095 8760

Kouvolan Pyhän ristin kirkko **Esa Nieminen**, puh. 040 724 4642,

esakos23946@suomi24.fi

Myllykosken tsasouna **Tamara Lamponen**, puh. 050 088 4930

Haminan hautausmaan kirkko, pastori **Vassi Livio**, puh. 040 752 7727

Pyhäköt:

Haminan Pyhien apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko

Raatihuoneentori 2, Hamina

Kouvolan Pyhän ristin kirkko

Sakaristonmäki, Kirkonmäenkatu 2

Myllykosken tsasouna

Koulutie 4, Myllykoski

Hautausmaan kirkko

Hirveläntie 22, Hamina

Haminan seurakunnan perheutisia 1.1.–31.12.2008

IKUINEN MUISTO
Mononen, Niina
Tuomela, Toini Annikki
Akkila, Vera
Ahola, Laila
Kärnä, Kalle

Larsson, Raissa
Lavkonen, Oxana
Morosoff, Reino Pekka
Pitkänen, Juho-Matti Tapio
Saartia, Elena
Sirén, Hannu Pellervo
Ulybina, Elina
Uotila, Vesa Juhani

TERVETULOA SEURAKUNTAAN
Hynninen, Elvi Aada Alexandra
Izmaylova, Nina
Jauho, Veronika
Kuismala, Antti Matias
Kuismala, Eino Johannes
Kuismala, Joona Matias
Kurki, Outi Maria

VIHITYT
Laitila, Aki Oskari ja
Karoliina Mari-Hanna

Seurakunnan jäsenmäärä
31.12.2008 on 1155

Paluu takaisin kotiin

Olen palannut juuri kahdeksan kuukautta kestäneeltä kokenukselta Helsingin seurakunnan kirkkoherrantehtävien hoitamisesta. Tuon tuoret terveiset teille kaikille pääkaupunkiseudulta! Suomen suurimman seurakunnan kirkkoherran tehtävä on vaatinut intensiivistä työskentelyä, joten kaikki lomat ovat pitämättä ja olen poissa osittain rivistä vielä jonkin aikaa. Kuukausien aikana on kertynyt paljon erilaisia kokemuksia ja huomattavan suuri määrä ajatuksia, joita sulattelen täs-

sä kevään kuluessa. Paluu takaisin kotiin ja rakkaitten seurakuntalaisten keskelle tuntuu todella mukavalta.

Tuleva sunnuntai on sovintosunnuntai kirkossamme. Sovintosunnuntaina toimitettavan ehtoopalveluksen jälkeen pyydämme anteeksi toinen toisiltamme. Pappi pyytää ensimmäisenä anteeksi seurakuntalaisilta. Sovinnon merkitys on syvällinen ja puhutteleva. Kyyneleet silmissä ihmiset pyytävät toinen toisiltaan anteeksi, ja ennen kaikkea pyydämme rikkomuksiamme anteeksi Jumalalta. Sovin-

non tekeminen edellyttää katumusta, ei siten, että kadun tekemiäni virheitä vaan että myös lupaan itselleni ja Jumalalleni pyrkiä todellisesti korjaamaan vikojani. Tuosta sunnuntaista alkaa suuri paasto, minkä aikana voimme eheyttää elämäämme sekä ulkonaisesti että sisäisesti.

Voi, jospa edes jossakin asiassa voisimme korjata elämämme suuntaa paastorukouksen hengessä:

”Herra, minun elämäni valtias! Estä minusta laiskuuden, velttouden, vallanhiimon ja turhanpuhumisen henki.”

”Anna minulle, sinun palvelijallesi, sielun puhtauden, nöyryyden, kärsivällisyyden ja rakkauden henki.”

”Oi Kuningas ja Herra! Anna minun nähdä rikokseni ja anna, etten minä veljeäni ja sisartani tuomitsisi, sillä siunattu olet sinä iankaikkisesti!”

Valoisaa paaston aikaa!

■ Isä Leo Huurinainen

Hamina Toimintaa ja tapahtumia

KERHOT JA PIIRIT:

Ortodoksiakeskus Sypressi,
Varuskuntakatu 14, Kouvola
Pyhän ristin kirkko,
Kirkonmäenkatu 2, Kouvola
Myllykosken tsousana,
Koulutie 4, Myllykoski
Pietarin ja Paavalin trapesa,
Isoympyräkatu 2, Hamina

TALVIPRAASNIEKKA

Su 22.2. klo 13–16.30 Kouvolan Pyhän ristin kirkolla, Sakaristonmäellä. Ohjelmassa mm. hevosajelua lapsille, talvisia ulkoleikkejä, ongintaa, lastenkerholaiset pitävät arpajaiset, virpomavitsakilpailu, tarjoilua. Klo 15 yhteislaulua, aiheena paastonajan palvelukset. Tervetuloa kaikki mukaan!

PÄÄSIÄISMYYJÄISET HAMINASSA

Lauantaina 4.4. klo 10–13 Pietarin ja Paavalin trapesassa, Isoympyräkatu 2. Myytävänä karjalaisen perinteen mukaisia leivonnaisia, maalatuja pääsiäismunia, virpomavitsoja, arpajaiset. Järj. Haminan ikonimaalauspiiri.

PÄÄSIÄISMYYJÄISET KOUVOLASSA

Lauantaina 4.4. klo 10–12 Pyhän ristin kirkolla Sakaristonmäellä. Aloitetaan rukoushetkellä ja virpomavitsojen siunaamisella. Myytävänä perinteisiä karjalanpiirakoita, leivonnaisia, virpo-

navitsoja. Lastenkerholaiset pitävät arpajaiset. Kahvibuffetti. Järj. seurakunnan toimintapiirit

ORTODOKSIAKESKUS SYPRESSI

Lauantaina 4.4. klo 12–15 opastetaan virpomavitsojen teossa. Ruokaohjeita paasto- ja pääsiäisaikaan

KIRKKOKUOROJEN HARJOITUKSET

Kanttori Kari Päivinen, puh. 040 866 7686
Harjoitukset ke klo 18.30 Kouvossa, Pyhän ristin kirkon juhlasalissa, to klo 18 Haminassa Pietarin ja Paavalin trapesassa.

HAMINAN RAAMATTUPIIRI

Pastori Ville Kiiveri, puh 041 441 1174
Pietarin ja Paavalin trapesassa klo 18 ti 20.2., 3.3., 17.3. ja 14.4.

ORTODOKSIPIIRI

Lahja Wartainen, puh. (05) 371 3434
Ortodoksiakeskus Sypressissä to 19.2.; 19.3.; ja 23.4. klo 18. Aihe: ”Tito Collianderin teoksia”

PYHÄN RISTIN AIKUISTEN KERHO

Leena Juka, puh. 040 744 4049
Ke 25.3. Ortodoksiakeskus Sypressi.
2.-3.4. piirakantekotalkoot myyjäisiin

LASTENKERHO

Minna Miinalainen, puh. 050 545 6727

Pyhän ristin kirkon juhlasalissa klo 18 ma 2.3., 16.3., 30.3. ja 6.4.

LASTENKERHO 4–7-vuotiaille

Irina Levikari, puh. 040 707 0865
Pietarin ja Paavalin trapesassa, Hamina klo 17, ma 2.3.; 16.3.; 30.3. ja 6.4.

KÄDENTAITOKERHO KOULULAISILLE

Minna Miinalainen, puh. 050 545 6727
Haminan Pietarin ja Paavalin trapesa klo 10–12 la 14.3. ja 25.4.

LASTEN KOKKIKERHO

Irmeli Lasarenko, puh. 044 257 8428
Pyhän ristin kirkon juhlasalin keittiössä klo 18 ti 24.3.; muut ajat myöhemmin.

KIRKKOTEKSTILIKERHO

Irma Leimulahti, puh. 040 587 8798
Pyhän ristin kirkon juhlasalissa tiistaisin klo 10–13.

IKONIPIIRI HAMINASSA

Ritva Koverola, puh. 040 837 5909
Pietarin ja Paavalin trapesassa keskiviikkoisin klo 18.

IKONIPIIRI KOUVOLASSA

Antti Narmala, puh. 050 934 6437
Sypressissä klo 10 la 21.3. ja 18.4.

Pääsiäismuna, **pisanka** – siunausta, toiveita ja hyviä ajatuksia!

Koristemaalatut pääsiäismunat -kurssi Pietarin ja Paavalin trapesassa Haminaassa 6.-7.3. Opettajina kurssilla Mervi Sihvo ja Maarit Koverola (lisätietoja Maaritilta, puh. 040 558 2525)

Pisanka-munat ovat ukrainalainen munien koristeluperinne, josta tunnetaan Itä-Euroopan maissa useita paikallisia muunnelmia. Kansanperinteen mukaan ensimmäiset pisankat tulivat taivaasta. Tarinan mu-

kaan talvi tuli eräänä vuonna niin äkkiä, että muuttolinnut eivät ennättäneet pois talven alta, vaan jäivät kohmeisina maahan. Talonpojat pelastivat linnut koteihinsa ja ruokkivat lintuja talven yli. Keväällä linnut päästettiin vapauteen, ja kun ne palasivat, kukin lintu toi suojelijalleen taivaasta kauniin pisanka-munan. Siitä lähtien pisanka-munien koristelun kerrotaan tapahtuneen nimenomaan keväisin.

Pisanka-munien koristeet ja värit eivät ole sattumanvaraisia, vaan munat on ollut tapana koristella tietyin värein ja yleisesti tunnetuin symbolein. Munanmaalauksella on ollut pitkät perinteet jo ennen kristinuskoa. Myöhemmin kristityt antoivat pakana-ajan koristesymboleille osittain uusia merkityksiä.

Pisankojen maalausperinne on naisten kehittämä ja ylläpitämä. Värit valmistettiin ennen luonnonaineksista ja työvälineinä käytettiin olkia, puutikkuja ja linnunsulkia. Nykypäivän pisankamaalari käyttää synteettisiä värejä ja levittää tai pistelee vahaa nuppineulan, tasateräisen mustekynän tai linnunsulasta leikatun leimasimen avulla. Naiset maalasivat ennen kymmeniä munia suuren viikon aikana. Pisankoja annettiin muun muassa perheenjäsenille, sukulaisille ja papille. Pisankalla toivotettiin saajalleen siunausta, rukouksia, onnea, terveyttä, suojaa. ■

■ Kymenlaakson Martat kutsuivat muutamia henkilöitä tekemään joulupöydän kattauksen toimitiloihinsa. Isä Leo oli yksi kutsutuista.

■ Mikkelin Maakunta-arkiston johtaja Tytti Voutilainen vieraili seurakunnassamme arkistotoimen tarkastuksessa.

■ Seurakunnan vahtimestari Jaana Juka on leipomispöydässä tämän tästä. Pullia on aina pakasteessa kokouksia ja vieraita varten.

Toimittajat: **Papisto:** Markku Aroma, Gaius Sahlberg ja diakoni Hariton, **Kanttori:** Leena Lomu

MAALISKUU

Su 1.3. klo 10 liturgia
Ke 4.3. klo 18 paastoliturgia (EPL)
Gregorios Palamaksen sunnuntai
La 7.3. klo 17 vigilia
Su 8.3. klo 10 liturgia
Ke 11.3. klo 18 paastoliturgia (EPL)
Ristinkumartamisen sunnuntai
La 14.3. klo 17 vigilia
Su 15.3. klo 10 liturgia
Ke 18.3. klo 18 paastoliturgia (EPL)
Johannes Siinailaisen sunnuntai
La 21.3. klo 17 vigilia
Su 22.3. klo 10 liturgia
Neitsyt Marian ilmestys
Ke 25.3. klo 18 suuri ehtoopalvelus ja juhla-liturgia
Akatistoksen lauantai
La 28.3. klo 10 Jumalan Äidin akatistos
Maria Egyptiläisen sunnuntai
La 28.3. klo 17 vigilia
Su 29.3. klo 10 liturgia

HUHTIKUU

Ke 4. klo 18 paastoliturgia (EPL)
Palmusunnuntai
La 4.4. klo 17 juhla-vigilia ja virpovitsojen siunaus
Su 5.4. klo 10 juhla-liturgia

SUURI VIIKKO

Ti 7.4. klo 18 paastoliturgia (EPL)
Ke 8.4. klo 18 paastoliturgia ja yleinen sairaanvoitelu

Suuri torstai

To 9.4. klo 18 suuri ehtoopalvelus ja ehtoollisen asettamisen liturgia, metropoliitta Ambrosius

Suuri perjantai

Pe 10.4. klo 9 aamupalvelus (12 kärsimysevankeliumijaksoa)
klo 14 suuri ehtoopalvelus (hautaikoni)
klo 18 Jumalan Äidin valitusvirreelmä Kristuksen haudalla (aamupalvelus)

Pääsiäinen

La 11.4. klo 15 ensimmäinen ylösnousemuspalvelus: suuri ehtoopalvelus ja Basileios Suuren liturgia
klo 23.30 puoliyönpalvelus
Su 12.4. klo 00 ristisaatto, aamupalvelus ja liturgia
klo 15 laulettu agape-ehtoopalvelus
Ma 13.4. klo 10 lasten pääsiäisliturgia
Pe 17.4. klo 9 koululaisliturgia

VENÄJÄNKIELISET PALVELUKSET HÄMEENLINNASSA

Su 29.3. klo 10 liturgia ja opintopiiri
Su 26.4. klo 10 liturgia ja opintopiiri

DIVINE LITURGY IN ENGLISH

Englanninkieliset liturgiat Hämeenlinnassa

Sat/La 21.2. at 10 am Divine Liturgy
Sat/La 4.4. at 10 am Divine Liturgy
Sat/La 25.4. at 10 am Divine Liturgy
Sat/La 30.5. at 10 am Divine Liturgy

After the Liturgy a Coffee Hour in the Parish Hall.

PALVELUKSET MUUALLA

FORSSA

Ma 23.2. klo 18 Andreas Kreetalaisen katumuskanoni I
La 7.3. klo 18 vigilia (Gregorios Palamaksen sunnuntai)
Su 8.3. klo 10 Basileios Suuren liturgia
Ke 1.4. klo 18 ennen pyhitettyjen lahjojen liturgia (EPL- eli paastoliturgia)
La 11.4. klo 23.30 puoliyönpalvelus, aamupalvelus ja liturgia (pääsiäisyönpalvelus)
HUOM! Pe 3.4. virpovitsojen siunaus Forssan ja Someron kouluilla.

LOPPI

Su 1.3. klo 10 liturgia, ortodoksisuuden sunnuntai, kirkkokahvit
Ke 18.3. klo 18 EPL (paastoliturgia), kirkkokahvit

Yhteystiedot:

Kirkkoherranvirasto: hameenlinna@ort.fi
avoinna ti, ke, pe klo 9.30–12, puh. (03) 616 5228, fax (03) 616 5248
Kirkkoherra **Markku Aroma**, puh. (03) 616 5229 (virkahuone),
(03) 612 7166 (koti), maukku@hotmail.com
Kanttori: **Leena Lomu**, puh. 040 707 6715, leena.lomu@hotmail.com
Muu papisto:
pastori **Gaius Sahlberg**, puh. 0400 107 232,
gaius.sahlberg@suomi24.fi ja kai.sahlberg@hotmail.com
diakoni **Hariton** (Kari M. Ranttilä), puh. 040 550 6272
Uskonnonopettaja **Ari Koponen**, 050 547 0847

Pyhäköt:

Hämeenlinnan kirkko

pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Johannes Krysostomoksen muistolle, Erottajakatu 2

Ahveniston kirkko

vanhalla hautausmaalla (Keskussairaalaa vastapäätä)
pyhän Johannes Kastajan mestauksen muistolle
Isännöitsijä: Yrjö Usvasalo, puh. (03) 671 6240

Forssan rukoushuone

pyhittäjä Serafim Sarovilaisen muistolle, Keskuskatu 10
Isännöitsijä Heikki Halme, puh. 040 558 0465

Hämeenlinnan perheutisia

IKUINEN MUISTO
Mäkelä Raili
Tschernov Anna

KASTETUT
Salokannas Alma Cecilia
Lucau-Pantke Patrick
Lucian
Lahtinen Sara
Margareeta

TERVETULOJA
SEURAKUNTAAN
Vainio Riitta
Lucau-Pantke Anisoara
Petruta
Aaltonen Juha Antero
Virta Hanna Helena
Kozlovskiy Vasily
Kozlovskiy Ionira

Ananin Maria
Ihatsu Maura
Koponen Ari
Koponen Juliaana
Hagman Jan-Eric
Ketola Tuire
Johanna, Ketola
Tiia Johanna,
Ketola Valtteri Matti M,
Korhonen Päivi
Johanna,
Korhonen Milja Natalia,
Korhonen Heljä Maria,
Korhonen Sonja Larissa,
Vienola Senja Irmeli,
Vienola Rasmus Juho S,
Vienola Nelly Emilia,
Lemola Anna Niina M,
Lemola Teemu Jesse S,
Lemola Taneli Jaakko V,

Goltz Boris Niilo,
Huotari Tuire Jaana H,
Salomäki Tauno Kalevi,
Salomäki Anja,
Hotti Seppo Tapio,
Lemola Katja Annele,
Lemola Miikka Niko N,
Lemola Minttu Maria M,
Lemola Martta Pinja J,
Vuorela Eira Anneli,
Kaasinen Jaana Maria,
Kauppinen Soile Irene,
Kauppinen Tenho
Johannes,
Salomäki Paula Maria,
Rahomäki Riku Santeri,
Rahomäki Roope Ilmari,
Nousiainen Sirpa Anneli,
Mäenpää Klaudia,
Eronen Pertti Riku I

Kolme suurta lahjaa!

Juuri ennen joulua eräs seurakuntamme suurista toiveista toteutui, kun Hämeenlinnan kaupunki perusti uuden Hämeenlinnan alueelle ortodoksisen uskonnonopettajan viran. Se mahdollistaa täysipainoisen uskonnonopetuksen järjestämisen kaikilla seurakuntamme alueilla. Olemme tästä erittäin

kiitollisia kaupunkimme päättäjille!

Toinen suuri lahja oli se, että ortodoksiteologiparisikunta **Maura** ja **Ari** muuttivat Joensuusta Hämeenlinnaan, ja Ari ryhtyi päätoimisesti hoitamaan ortodoksisen uskonnonopettajan tehtäviä seurakuntamme alueella tämän vuoden alusta lähtien. On hienoa saada nuoria,

lahjakkaita ihmisiä seurakuntamme ope-
tustyöhön!

Kolmas suuri lahja seurakunnan kan-
nalta katsottuna oli Lammin ortodoksien
liittyminen kuntaliitosten myötä Hämeen-
linnan ortodoksisen seurakuntaan. Tun-
nen henkilökohtaisesti varsin monia Lam-
min ortodokseja, ja olen vihkinyt heitä
avioliittoon ja kastanut heidän lapsiaan.

Tässä mielessä tämä uusi seurakun-
tayhteys tuntuu varsin hyvältä ja luon-
tevalta. Seurakuntamme pyrkii järjestä-
mään Lammille omia jumalanpalveluksia
vielä kuluvan kevään aikana, ja jos innos-
tusta riittää, niin myös oma opintopiiri
voisi olla paikallaan. Toivotamme Lam-
min ortodoksit sydämellisesti tervetul-
leiksi seurakuntamme jäseniksi!

■ Isä **Markus**

Hämeenlinna Toimintaa ja tapahtumia

DIAKONIASEURA

Pj. Anneli Ahtola, puh. 044 282 6372

- 15.3. kirkkokahvit, Jaakko Olkinuora kertoo laulunäyttein bysanttilaisesta musiikista ja sen opiskelusta
- 19.4. vanhusten kirkkopyhän ateria. "Kau-
neimmat vaeltajan laulut" kanttori Leena Lomun ja kuorolaisten esilaulamina
- 21.5. helatorstain kirkkokahvit, isä Gaius ker-
too Kalivesin kesäkodin muistoja Kreetalta

KYYRÖLÄ-KERHO

Pj. Antonina Sosunov-Perälä, vpj. Vladimir Tschernov, puh. 040 570 2192

- Su 22.2. klo 12 blinit seurakuntakodilla
- Su 22.3. klo 12 laskiaissunnuntain kirkkokah-
vit. Kevätkokous seurakuntakodissa. Tervetu-
loa.

KUOROHARJOITUKSET

Kiitos kuorolaisille viime vuoden uurastukses-
ta! Uudet laulajatkin ovat aina enemmän kuin
tervetulleita, joten kuorolaulusta kiinnostuneet
voivat ottaa yhteyttä kuoronjohtajaan.

Hämeenlinna: Harjoitukset pidetään tors-
taisoin klo 17.30-19.30 pääsääntöisesti seurakun-

talissa (Matti Alangonkatu 11 A). Lukupiiripäi-
vinä ei ole harjoituksia, joten harjoituspäivät
ovat: 5.2., 12.2., 19.2., 5.3., 12.3., 19.3., 2.4., 23.4.,
7.5. ja 14.5. Mahdollisista poikkeuksista tai lisä-
harjoituksista ilmoitetaan perjantain Hämeen
Sanomissa seurakuntien palstalla. Tervetuloa
laulamaan!

Forssa: Forssassa kirkkokansa haluaa lau-
laa jumalanpalveluksissa mukana, joten siellä
ruvetaan pitämään liturgiaveisujen lauluharjoi-
tuksia rukoushuoneella (Keskuskatu 10) klo 17-
19 seuraavina päivinä: to 29.1., ma 2.3., to 26.3.,
ma 27.4. ja to 28.5. Kaikki ovat tervetulleita!

Mikäli joku hämeenlinalainen haluaa läh-
teä mukaan harjoittelemaan liturgian perusvei-
suja Forssaan, niin kyydissäni pääsee osallistu-
maan. Ota yhteyttä: kanttori Leena Lomu, puh.
040 707 6715, leena.lomu@hotmail.com

LASTENKERHO

Kerhon ohjaaja: Samuli Korhonen,
puh. 050 306 1781

Lastenkerho kokoontuu liturgian aikaan kirkon
alakerrassa kerhuhuoneella seuraavina sun-
nuntaina: 22.2., 8.3. ja 22.3.

VIRPOVITSATALKOOT

La 4.4. virpovitsatalkoot alkaa klo 12 seurakun-

talilla. Luvassa pientä tarjottavaa. (Omat ok-
sat ja sakset mukaan). Tervetuloa kaikki joukolla
koristelemaan kauniita virpovitsoja

IKONIPIIRI

Opettaja: Pasi-Mikael Huovinen, puh. 041 576
6143

Ikonipiiri kokoontuu seuraavina perjantai-
iltoina: 20.2., 6.3., 20.3., 3.4. ja 24.4. Toukokuun
kokoontumiset ilmoitetaan seuraavassa nume-
rossa. Päiväpiirin aikaan on tullut pieni muutos
eli se kokoontuu klo 14-17 ja iltapiiriläiset klo
17.30-20.30.

Ikonimaalauspiiri on tämän vuoden osalta
täynnä eikä nyt oteta uusia maalajia.

Isä Markuksesta sotilaspastori Parolaan

■ Sotilaspastorit uudessa työhuoneessaan.

varusmiesten on helppo tulla iloiseen tai suruineen.

Sotilaspapin tehtäviin kuuluvat opitunnit, hartaustilaisuudet, jumalanpalvelukset, leirit ja harjoitukset. Varusmiespalveluksen aikana on mahdollisuus osallistua myös rippikouluun tai kristinoppikouluun uskontokunnan mukaan. Henkilökohtaiset tapaamiset ja keskustelut varusmiesten kanssa liittyvät yleensä erilaisiin elämäntilanteisiin tai ihmissuhteisiin, joista avautuminen papille on ehkä helpompaa kuin muulle päällystölle.

Isä Markus pitää sivutyötään erittäin haasteellisena ja motivoivana.

■ Teksti ja kuva: **Leena Lomu**

Panssariprikaatin hengellisestä huollosta Parolassa vastaa luterilainen sotilaspastori **Kari Heiskanen** yhdessä kirkkoherra **Markku Aroman** kanssa. Isä Markus aloitti tehtävässään vuoden alussa. Parolasta papit saivat käyttöönsä juuri uudet tilat, joihin kuuluu oma työhuone ja oleskelutila, jonne

ORTHODOX STUDY GROUP IN HÄMEENLINNA

Orthodox Study Group meets in the Parish Hall (Matti Alangon katu 11 A) twice a month on the following days:

- Tuesday, March 3, at 18:30pm "Orthodox View of God"
- Tuesday, March 17, at 18:30pm "Orthodox View of Man"
- Tuesday, March 31, at 18:30pm "The Church as Eucharistic Community"
- Tuesday, April 21, at 18:30pm "The Bible Lives in the Church"
- Tuesday, May 5, at 18:30pm "The Worshipping Church"
- Tuesday, May 19, at 18:30pm "The 12 Great Feasts"

Father Markus will give these lectures and works as the Group Leader.

Tel. (03) 616 5229 (office) or (03) 612 7166 (home).

You are cordially welcome to study your orthodox faith together!

Lautasmatkat maailmalle

Tutustumme kerran kuukaudessa isä Markuksen opastuksella eri kulttuureihin ja niiden keittiöihin alustuksen ja yhdessä kokkaamisen merkeissä. Kokoon-tumispaikkana on ortodoksinen seurakuntakoti (Matti Alangon katu 11 A):

- Su 8.3. klo 15 "Sielun ja ruumiin terveydeksi" - japanilaisten luostarien keittiö
- Su 29.3. klo 15 "Harmoniaa etsimässä" - kiinalaista kasvisruokaa
- Su 19.4. klo 15 "Ylösnousemuksen ruokaa" - ortodoksisia pääsiäisruokia eri maista
- Su 17.5. klo 15 "Kevyesti kohti kesää" - keväisiä kasvisruokia eri puolilta maailmaa

Kullekin "lautasmatkalle" voidaan ottaa mukaan vain 15 "matkustajaa" ilmoittautumisjärjestyksessä. Ilmoittautumiset seurakunnan kansliaan viimeistään viikkoa ennen "lautasmatkaa", puh. (03) 616 5228. Ryhmän vetäjänä toimii isä Markus. Tarvikemaksu 5 € / kerta, ja se maksetaan paikan päällä.

JUMALANPALVELUKSET TUTUKSI

-kurssi Hämeenlinnassa keväällä 2009

Kurssilla perehdymme ortodoksinen kirkon liturgiseen elämään ja ajatteluun systemaattisesti.

Paikka: **ortodoksinen seurakuntakoti, Matti Alangon katu 11 A.**

Aika ja aiheet:

- Ke 4.3. klo 18.30 Jumalanpalvelusten synty ja kehitys
- Ke 18.3. klo 18.30 Ajan pyhittäminen – jumalanpalvelus – kierrot (vuorokausi, viikko, kuukausi, paastonaika, pääsiäinen)
- Ke 1.4. klo 18.30 Ehto- ja aamupalvelus > vigilia
- Ke 15.4. klo 18.30 Liturgia – ylösnousseen Kristuksen läsnäolon sakramentti
- Ke 29.4. klo 18.30 Muut jumalanpalvelukset: hautaus, muistopalvelus, akatistos, vedenpyhitys.

Kurssin vetäjänä toimii isä Markus Aroma, puh. (03) 616 5229 (virasto) tai (03) 612 7166 (koti). **Tervetuloa mukaan kauempaakin!**

IKONIT TUTUKSI -kurssi Forssassa keväällä 2009

Paikka: **Forssan toimintakeskus, Keskuskatu 10**

- Ti 14.4. klo 18: Kristuksen ikonit ja niiden teologinen sanoma
 - Ti 12.5. klo 18: Jumalanäidin ikonit ja niiden teologinen sanoma
- Kurssi jatkuu syksyllä. Kurssin vetäjänä toimii isä Markus, puh. (03) 616 5229 (virasto) tai (03) 612 7166 (koti).
Tervetuloa perehtymään kristilliseen kuvanäkemykseen!

Palvelusten toimittajat: **Papisto:** Veikko Lisitsin
Kanttori: Katarine Lehtomäki

KOTKA, PYHÄN NIKOLAOKSEN KIRKKO

HELMIKUU

La 21.2. klo 18 vigilia
Su 22.2. klo 10 liturgia, *sovintosunnuntai*
Su 22.2. klo 17 sovintosunnuntain ehtoopalvelus
Suuri paasto
Ma 23.2. klo 18 katumuskanoni, *suomi/venäjä*
Ti 24.2. klo 18 katumuskanoni
Ke 25.2. klo 18 katumuskanoni
To 26.2. klo 18 katumuskanoni
Pe 27.2. klo 18 EPL-liturgia, synnintunnustus klo 17.30, *tiistiseurain ehtoolliskirkko*

MAALISKUU

La 28.2. klo 18 vigilia
Su 1.3. klo 10 liturgia
Ti 3.3. klo 17 EPL-liturgia, toimittaa arkkipiispa Leo ja papisto
Ke 4.3. klo 18 EPL-liturgia
La 7.3. klo 10 liturgia, *vainajien muistelupäivä*
La 7.3. klo 18 vigilia
Su 8.3. klo 10 liturgia
Ke 11.3. klo 18 EPL-liturgia, *slaavi/venäjä*
La 14.3. klo 10 liturgia, *vainajien muistelupäivä*
La 14.3. klo 18 vigilia
La 21.3. klo 10 liturgia, *vainajien muistelupäivä*
La 21.3. klo 18 vigilia
Su 22.3. klo 10 liturgia
Ti 24.3. klo 18 vigilia
Ke 25.3. klo 10 liturgia, *Jumalansynnyttäjän Neitseän Marian ilmesty*
Pe 27.3. klo 18 akatistos
La 28.3. klo 18 vigilia
Su 29.3. klo 10 liturgia

HUHTIKUU

Ke 1.4. klo 18 EPL-liturgia
La 4.4. klo 10 liturgia
La 4.4. klo 18 vigilia
Su 5.4. klo 10 liturgia, *palmusunnuntai*

LOVIISA, PYHÄN JUMALANSYNNYTTÄJÄN KASANILAISEN IKONIN KIRKKO

MAALISKUU

Su 15.3. klo 10 liturgia
Ke 18.3. klo 18 EPL-liturgia

Tietoa seurakunnasta

Kotkan seurakuntaan kuuluu yhdeksän kuntaa: Kotka, Pyhtää, Ruotsinpyhtää, Loviisa, Pernaja, Liljendahl, Myrskylä, Lapinjärvi ja Artjärvi. Seurakunnassa on kaksi vanhaa kirkkoa, Pyhän Nikolaoksen kirkko Kotkassa ja Jumalansynnyttäjän kasanilaisen ikonin kirkko Loviisassa sekä Kotkan Metsolassa hautausmaalla Pyhän Jumalansynnyttäjän suojeluksen tsasouna ja Loviisan hautausmaalla Pyhän Serafim Sarovilaisen kappeli.

Yhteystiedot:

Kirkkoherranvirasto, Kymenlaaksonkatu 2, 48100 Kotka, avoinna ma-pe klo 9-13 ja ke klo 16-18, puh. (05) 212 490, f. (05) 216 449, kotka@ort.fi; www.ort.fi / Seurakunnat / Kotka
Nikolaossali, Kymenlaaksonkatu 2, 48100 Kotka, puh. (05) 212 482, salia vuokrataan erilaisiin tilaisuuksiin, puh. (05) 212 490.
Kirkkoherra: rovasti Veikko Lisitsin, puh. (05) 213 157, 050 597 7349, koti (05) 212 247, veikko.lisitsin@ort.fi
Kanttori: Katarine Lehtomäki, puh. (05) 218 8591, 050 359 4823
Seurakuntas sihteeri: Vanja Renda, puh. (05) 212 490
Seurakuntaemäntä: Sirkka Paasonen, puh. 041 466 9096; seurakuntasali: puh. (05) 212 482
Kotkan Pyhän Nikolaoksen kirkon **vahtimestari:** Vesa Lehtomäki, puh. (05) 218 8591

Pyhäköt:

Kotkan kirkko

Pyhän Nikolaoksen muistolle, Isopuisto, Kotka puh. (05) 212 767
Kirkonisännöitsijä Pirjo Kurki, puh. 050 381 0259

Metsolan tsasouna

Jumalansynnyttäjän suojeluksen tsasouna Metsolan hautausmaalla, Toukolantie, Kotka, Tsasouanisanännöitsijä Pirjo Kurki, puh. 050 381 0259

Loviisan kirkko

Jumalansynnyttäjän kasanilaisen ikonin muistolle, Itäinen Tullikatu 17, Loviisa
Kirkonisännöitsijä Johannes Karhu, puh. 040 952 6461

Loviisan kappeli

Pyhän Serafim Sarovilaisen muistolle Loviisan hautausmaalla, Läntinen Harjukatu, Loviisa
Kappelinisännöitsijä Johannes Karhu, puh. 040 952 6461

Kotkan seurakunnan perheutisia 1.1.2008–21.1.2009

KASTETUT

Heinonen Vappu Elviira
Niiranen Rasmus Antero
Olli Niilo Veikko Ilmari
Souvijenko Alekander
Wendelin David Mikael

Oeberg-Soubbotscheff Boris 74 v.
Timonen Toivo 73 v.

TERVETULOA SEURAKUNTAAN

AVIOLIITTOON VIHITYT

Niiranen Jouni Antero ja
Katja Susanna e
Lauronen

Hänninen Tuija Anttonina
Huovinen Mirjam
Juntunen Marja-Terttu
Juntunen Pertti Olavi
Jyrkkämäki Jasper Juhani
Jyrkkämäki Jenny Emilia
Karpov Dmitry
Matchenkova Irina
Toivanen Olga
Tuominen Elena

IKUINEN MUISTO

Muranen Ensio 72 v.

Kotkan seurakunnan tilastotietoja 2008

Jäsenmäärä 31.12.2008: 955
jäsentä (561 naista ja 395 miestä)

SEURAKUNTAAN MUUTTANEET
Seurakuntaan muutti 19 naista ja 19 miestä, yhteensä 38.
SEURAKUNNASTA MUUTTANEET
Seurakunnasta muutti 22 naista ja 14 miestä, yhteensä 36.
SEURAKUNTAAN LIITTYNEET
Seurakuntaan liittyi 16 naista ja 10 miestä, yhteensä 26.
SEURAKUNNASTA ERONNEET
Seurakunnasta erosi 9 naista ja 5 miestä, yhteensä 14.

KASTETUT

Seurakuntaan kastettuja 4
tyttöä ja 6 poikaa, yhteensä 10.

AVIOLIITTOON VIHITYT

Seurakunnassa vihittyjä 14
paria.

IKUINEN MUISTO

Seurakunnassa kuoli 4 naista ja 5 miestä, yhteensä 9.

Uusi ehtoollisella kävijöiden ennätys

Eräs tapa mitata seurakunnan aktiiviteettia on tarkkailla tilastoja. Kotkan seurakunnassa on vuonna 2008 saatu ehtoollisella kävijöiden kohdalla kahden tonnin raja ensimmäistä kertaa rikki. Ehtoollisella kävijöiden ennätys on nyt 2093. Tästä kiitos papistolle, työntekijöille ja seurakunta-aktiiveille!

Isonpuiston projekti

Pyhän Nikolaoksen kirkon ongelmana on jo pitkään ollut häiriöinti ja töhriminen. Kotkan kaupungin ja seurakuntamme kiinteistölautakunnan ja oman piispamme kanssa käytyjen neuvottelujen tuloksena ollaan saamassa ratkaisua, jossa Kotkan saaren Isonpuiston seurakunnan omistaman tontin ympärille ollaan saamassa aita vahinkojen ja häiriöiden poistamiseksi. Tällöin kirkko, pappila ja vanha Ruotsinsalmen linnoituskaupungin ajan hautaus-

maa jäisivät aidan sisäpuolelle.

Pyhän Nikolaoksen kirkko on Kotkan vanhin rakennus ja Suomen ortodoksisen kirkon toiseksi vanhin kirkko. Suuruudeltaan se lienee myös toiseksi suurin. Uskon, että myös seurakuntalaiset pitävät ratkaisua hyvänä. Neuvottelut ja rahoitus kuitenkin ratkaisevat tämänkin prosessin. Toivoo sopii, että pääsemme hyvään ratkaisuun.

Kirkko on seurakunnan hengellisen elämän keskus, ja siksi sen aina soisi

olevan rauhassa kaikelta häiriöltä. Myös vanhan hautausmaan edesmenneet ansaitsevat kunniallisen leposijan. Myönteiseen ratkaisuun päästessämme myös Isonpuiston usein hulvaton meno rauhoittunee.

Seurakunnassamme on tämän vuoden alkupuolella piispojemme vierailuja. **Piispa Arseni** kävi Kotkassa maahanmuuttajatapahtumassa ja ikonimaalausta opettamassa ja yleisöluentoa pitämässä. **Metropoliitta Ambrosius** kävi kanssamme kaupungin kanssa neuvottelua Isonpuiston Pyhän Nikolaoksen kirkon ja tontin aitaamiskysymyksessä, ja saimme häneltä uusia näkökulmia kiinteistön ratkaisuihin. Maaliskuun alussa **arkkipiispa Leo** tulee Kotkan tiistaiseuran vieraaksi pitämään yleisöluentoa karjalan kielestä. Tähän tilaisuuteen ovat kaikki tervetulleita.

■ Isä **Veikko Lisitsin**

Kotka Toimintaa ja tapahtumia

KOTKAN TIISTAISEURA

Pj. Leena Karjalainen, puh. 050 343 2966, siht. Soja Rantanen, puh. 045 113 4882.

Kokoontumiset Nikolaossalissa klo 17:

- Pe 27.2. katumuksen sakramentti klo 17.30 ja EPL-liturgia klo 18, Pyhän Nikolaoksen kirkko
- Ti 3.3. EPL-liturgia klo 17 Pyhän Nikolaoksen kirkko, sen jälkeen arkkipiispa Leon esitelmä karjalan kielestä
- Ti 17.3. isä Veikko Lisitsin: Kotkan ortodoksista historiaa
- Su 29.3. virpovitsojen tekoa perhepiiriläisten kanssa klo 12
- Ti 31.3. merikapteeni Pauli Karhu: Kotka ja meri
- Ti 21.4. tiistaiseurailta
- Ti 5.5. kevätkauden päätös: runo- ja lauluilta

LOVIISAN TIISTAISEURA

Pj. Tuula Heikkilä, siht. Riina Lahti, puh. 040 760 5039.

Loviisan tiistaiseura kokoontuu Loviisan kirkon kulmakammarissa. Kokoontumiset: 24.2., 10.3., 24.3. klo 13, 14.4. klo 10 alkavan liturgian jälkeen, 28.4., 12.5. ja 26.5. klo 13. (Toukokuussa kirkon ja hautausmaan siivoustalkoot)

KARHULAN ORTODOKSIT

Vetäjinä Pirkko Erhovaara, puh. 040 831 4321, ja Ritva Lindberg, puh. 050 463 9777.

Kokoontumiset: 5.3., 2.4. ja 7.5. klo 15 Karhulan Kodintalossa, Vesivallintie 21.

PERHEPIIRI

Vetäjänä Katarine Lehtomäki.

Perhepiiri kokoontuu seuraavasti:

- Su 29.3. klo 12 Nikolaossalissa. Aihe: virpovitsojen koristelutalkoot. Koristelemme silkkiperikukin pajunoksia. Lopuksi isä Veikko siunaa niiden oksat, jotka evät pääse palmusunnuntain vigiliaan.
- Ma 13.4. klo 10 Pyhän Nikolaoksen kirkossa. Aihe: lastenpääsiäinen. Kirkon yläkerrassa lapsille pääsiäisaskartelua. Liturgian lopussa pappi jakaa kaikille lapsille Kinder-munat.

IKONIKERHO

Kokoontuu Nikolaossalin kerhuhuoneessa.

MAAHANMUUTTAJAKERHO

Vetäjä isä Viktor Maksimovski, puh. 050 461 7381.

Kokoontumiset: 2.3., 30.3., 27.4. ja 11.5. klo 18 Nikolaossalin kerhuhuoneessa.

KIRKKOKUORO

Pj. Anita Osola, puh. (05) 281 807, kuoronjohtaja kanttori Katarine Lehtomäki.

Kuoro harjoittelee torstaisin klo 18-19.30 Nikolaossalissa. "Minä veisaan Herralle, sillä hän

teki minulle hyvin." Tule laulamaan Jumalan kunniaa. Tervetuloa!

OPINTOKERHO

Vetäjä isä Veikko Lisitsin.

Kokoontumiset: 11.3. klo 17 Pyhän Nikolaoksen kirkossa, 29.4. ja 13.5. klo 18 Nikolaossalissa

TORSTAIKERHO

Vetäjät isä Veikko Lisitsin, Sirkka Paasonen ja Nikolaoksen Ystävät.

Kokoontumiset: 12.3. klo 12 Nikolaossalissa, 5.4. klo 10 Pyhän Nikolaoksen kirkossa ja 14.5. klo 12 Nikolaossalissa.

RÖNKYJÄT-mieslauluryhmä

Yhteystiedot: isä Veikko Lisitsin. Tervetuloa!

NÄYTTELY

Kotkan Pyhän Nikolaoksen kirkon uudet ikonit. Kaksitoista suurta juhlaa ja Herran pääsiäisen. Näyttely avoinna ma-pe 9-13 ja ke 16-18. Tervetuloa!

TYÖTTÖMIEN RUOKAILUT

Nikolaossalissa 25.2., 18.3., 29.4. ja 27.5. klo 11-13.

YLEISÖLUENNOT NIKOLAOSSALISSA

Ti 3.3. klo 18 tiistaiseuran yhteydessä KP arkkipiispa Leo: karjalan kieli.

BLINI-ILTA

Su 22.2. klo 18 Nikolaossalissa. Blinettä eri täytteillä valinnan mukaan, suolaista ja makeaa. Järjestää Diakonia ja Nikolaoksen Ystävät. Ennakkoilmoittautumiset 20.2. klo 13:een mennessä kirkkoherranvirastoon, puh. (05) 212 490. Tuotto diakoniatyön hyväksi. Tervetuloa!

PÄÄSIÄISMYYJÄISET

La 28.3. klo 11-13 Nikolaossalissa. Leivonnaisia, suolaista ja makeaa, sekä diakonian tuotteita. Saatavana myös gluteenittomia leivonnaisia. Järjestävät Diakonia ja Nikolaoksen Ystävät. Tuotto diakoniatyön hyväksi. Tervetuloa!

SEURAKUNTARETKI UUTEEN VALAMOON 6.-7.6.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset kirkkoherranvirastoon, puh. (05) 212 490.

Ortodoksiset häät

Teksti: **Katarine Lehtomäki**

Kuvat: **Maja Rogic**, Vanja ja Jonathan Rendan häistä

■ Jesajan tanssi

■ Kirkon koristelua

leet ovat ajan saatossa muuttuneet kruunuiksi. Morsiusparin ystävät toimivat kruununkantajina. Toimituksessa rukoillaan vihittäville keskinäistä rakkautta, toinen toisensa tukemista, kunnioittamista ja osallisuutta ikuisen elämään. Kruunut kuvaavat tulevassa elämässä saatavaa voittoa tästä maallisesta elämästä.

Ensimmäiset askeleet vihittynä parina kävellään Kristuksen ristiä seuraten käsikkäin. Kuoro laulaa kiertolaulua, jota myös Jesajan tanssiksi kutsutaan: "Riemuitse Jesaja". Jaloilla piirtyy maahan ympyrä, joka kuvaa ikuisuutta. Samaa ikuisuutta kuvaavat myös kihlasormukset.

Vihkitoimituksessa nautittava yhteinen viinimalja kuvaa vertauskuvallisesti sitä, että avioelämässä on kaikki jaettava tasan, niin surut, ilot kuin menestyksetkin. ■

■ Vihkikynttilät

■ Vihkikruunut

Ortodoksinen kirkko on juhlallinen paikka aloittaa avioliitto. Riittää kun jompikumpi hääparista on ortodoksi ja toinen kristilliseen kirkkoon kuuluva. Morsiuspari juhlallisesti kruunataan ja vihitään toisilleen puolisoiksi. Moni kertoo olleensa unohtumattomissa ortodoksisuudessa. Kirkon ja vihkivän papin voi varata jo vuotta ennen häitä, mutta myöhemmin käy.

Avioliiton esteiden tutkinta on kuitenkin ensimmäinen virallinen askel kohti avioelämää. Se tehdään morsiamen tai sulhasen seurakunnassa tai maistraatissa. Siihen tarvitaan virkatodistukset molempien seurakunnasta. Esteiden tutkinnassa tutkitaan, että tulevat puoliset eivät ole toisilleen sukulaisia ja ovat vapaita solmimaan avioliiton. Esteiden tutkinnan jäl-

keen voi mennä vihittäväksi haluamaansa kaupunkiin, kirkkoon tai juhlapaikkaan.

Kirkon voi koristella kauniiksi kukkasin ja tullein. Tilaisuudessa saa filmata ja kuvata kohtuullisesti, onhan kyseessä ainutkertainen perhejuhla. Häämarssin voi myös soittaa juhlapaikalle astuttaessa. Kirkkokuoro yleensä laulaa riemullisia kirkkoveisuja morsiusparin poistussa kirkosta.

Vihkituohukset kuvaavat kristityn valoa ja rakkautta. Tuohukset voi koristella silkkikukkasin ja nauhoin. Ne voi säilyttää muistona vihkikonin vierellä. Yhteiselämän puhtautta symboloivan vaalean kankaan voi myös koristella lehdin ja kukkasin. Liinalle astutaan sakramenttien vihkisanonien jälkeen.

Alkuseurakunnan käyttämät kukkaseppe-

Tunnustus ennen ehtoollista

Me juudakset ja pietarit olemme tehneet huoneestasi markkinapaikan.

Suudelmalla olemme sinut kavaltaneet.

Eikä meille ole riittänyt kolmekymmentä hopearahaa – kevytmielisesti olemme antaneet sinut pilkkaajien käsiin

*Herra,
opeta meitä
ikemään itseämme!*

*Lahjoita meille
kiirastorstai
ja pitkäperjantai
voidaksemme laulaa
pyhästä ylösnousemisestasi.*

Anja Palovaara

LAHTI, Pyhän Kolminaisuuden kirkko
MAALISKUU

Su 1.3.	klo 10	liturgia
Ke 4.3.	klo 18	paastoliturgia
La 7.3.	klo 18	vigilia
Su 8.3.	klo 10	liturgia, kirkkokahvit
Pe 13.3.	klo 18	parastas
La 14.3.	klo 18	vigilia
Su 15.3.	klo 10	liturgia
Ke 18.3.	klo 18	paastoliturgia
La 21.3.	klo 18	ehtoopalvelus, venäjäksi ja suomeksi
Su 22.3.	klo 9	aamupalvelus ja liturgia, venäjäksi ja suomeksi
Ti 24.3.	klo 18	vigilia
Ke 25.3.	klo 9	liturgia, Neitsyt Marian ilmestys
Pe 27.3.	klo 18	akatistos
La 28.3.	klo 18	vigilia
Su 29.3.	klo 10	liturgia

HUHTIKUU

Ke 1.4.	klo 18	paastoliturgia
---------	--------	----------------

HYVINKÄÄ, Karjalan valistajien kirkko
MAALISKUU

Su 1.3.	klo 10	liturgia
---------	--------	----------

Ke 4.3.	klo 18	paastoliturgia
La 7.3.	klo 17	vigilia
Su 8.3.	klo 10	liturgia
Pe 13.3.	klo 18	parastas
Pe 20.3.	klo 18	paastoliturgia
La 28.3.	klo 17	vigilia
Su 29.3.	klo 10	liturgia

HEINOLA, Kristuksen taivaaseen astumisen kirkko, Hämeenkatu 6

Ke 11.3.	klo 18	paastoliturgia
La 21.3.	klo 18	vigilia
Su 22.3.	klo 10	liturgia, kirkkokahvit
La 28.3.	klo 9	akatistos

Lisäksi: Keskiviikkoisin aamurukous klo 8, torstaisin iltarukous klo 20 ja lauantaisin hetkipalvelus klo 9.

KAUSALA, Neitsyt Marian syntymän tsasouna, Keskikatu 4

La 7.3.	klo 9	liturgia
Ke 11.3.	klo 18	paastoliturgia
To 26.3.	klo 18	ehtoopalvelus

RIIHIMÄKI, hautausmaan kappelikirkko, Kolehmaisenkatu 26

Pe 6.3.	klo 18	paastoliturgia
Su 22.3.	klo 10	liturgia

Yhteystiedot:

Kirkkoherranvirasto, Harjukatu 5, 15110 Lahti, puh. 020 610 0450, avoinna ma–pe klo 9–13, fax (03) 751 5975, lahti@ort.fi
Kirkkoherra **Aki Leskinen**, puh. 020 610 0451, Kumpulantie 24, 11130 Riihimäki.
Toinen pappi: **Mikael Sundkvist**, puh. 020 610 0452, Harjukatu 1 B 4, 05900 Hyvinkää.
Papiston apuna: isä **Olavi Merras**, puh. 040 510 4664, Isomäenkatu 15, 15500 Lahti ja isä **Matti Lipitsäinen**, puh. 0400 625 446, Kuovinkuja 14, 15610 Lahti.
Maahanmuuttajatyö: isä **Viktor Maksimovski**, puh. 050 461 7381, Laajakorvenkuja 8 B 13, 01620 Vantaa.
Diakoni **Andrei Platonov**, puh. (019) 450 159, Jussilankatu 11 G 53, 05880 Hyvinkää.
Kanttori **Petri Huttu**, puh. 020 610 0453, Hatinkatu 3, 15340 Lahti.
Osa-aikainen kanttori: **Minna Jokinen**, puh. 020 610 0454, Ilveskatu 5 A 6, 11910 Riihimäki.
Seurakuntakeskuksen vahtimestari **Aleksander Aleksejev**, puh. 020 610 0456, Rautatienkatu 4 A 1, 15100 Lahti.

Pyhäköt:

Lahti, Pyhän Kolminaisuuden kirkko, Harjukatu 5
Isännöitsijä Arvo Alava, puh. 0400 494 262
Heinola, Kristuksen taivaaseen astumisen kirkko, Hämeenkatu 6, puh. 020 610 0461
Isännöitsijä Mikko Äikäs, puh. 040 520 1696
Hyvinkää, Karjalan valistajien kirkko, Tsasounakuja 1, puh. (019) 431 212.
Isännöitsijä Aimo Kuivamäki, puh. (019) 418 321, 0400 195 915
Kausala, Neitsyt Marian syntymän tsasouna, Keskikatu 4, puh. 020 610 0462.
Isännöitsijä Kristina Leussu, puh. 040 548 2693.

**Lahden seurakunnan perheutisia
14.11.2008–19.1.2009**

KASTETUT
Lappalainen, Sofia
Suni, Aarni Serafim

KIRKKOON LIITTYNEET
Lukin, Konstantin
Suni, Igor Iikka
Suni, Aarni Serafim
Nikula, Tuula Marjatta

SEURAKUNTAAN MUUTTANEET
Åberg, Markku Johannes
Kajama, Ritva Marjaana
Myllyselkä, Pertti Andreas
Salomaa, Jenni Elviira
Jaronen, Suvi Johanna
Koivusalo, Kimmo Petteri
Paajanen, Saara Maria
Piitulainen, Anna-Mari
Sundkvist, Johan Mikael
Sundkvist, Jenni Liise
Sundkvist, Nathan
Sundkvist, Maria
Sundkvist, Lukas
Schroderus, Tanja Maarit
Kiiskinen, Maarit Hannele
Muranen, Anni Kaarina
Karavatski, Marina Faina Mirjam
Lösönen, Riina Kristiina

AVIOLIITTOON VIHITYT
Golnick, Klaus Nikolai ja
Golnick e Rytönen, Jaana Helena
Ihatsu Henri Aimo Aleks ja
Ihatsu e Kumpumäki Johanna Maria

KUUNEN MUISTO
Salmitie, Olavi 67 v.
Koivunen, Simo 89 v.
Repo, Jarno Sakari 44 v.
Hopponen, Esko Johannes 70 v.

**Lahti Toimintaa ja
taphtumia**

ORTODOKSISET LASTENKERHOT

Kerhot ovat aloittaneet toimintansa Lahdessa ja Hyvinkäällä. Kerhotoiminta on tarkoitettu 5–10-vuotiaille lapsille. Kerhot kokoontuvat Lahdessa seurakunnan kerhuhuoneella (Harjukatu 5) ja Hyvinkäällä kirkon seurakuntasalilla (Tsasounakuja 1) lauantaisin. Tarkan ajankohdan ja lisätiedot saa kanttori Minna Jokiselta, puh. 020 610 0454 tai sähköpostilla minna.jokinen@ort.fi.

KRISTINOPPIKOULU

Seurakunnan kristinoppikoululeiri järjestetään yhteistyössä Haminan seurakunnan kanssa Perheniemen opistossa litissä 1.-9.8.. Tänä vuonna 15 vuotta täyttävälle lähetetään tietoa leiristä kevään aikana. Lisätietoja saa kanttori Petri Huttulta, puh. 020 610 0453 tai petri.huttu@ort.fi.

**Varhaisnuorten ja nuorten PYHIINVAELLUS
VALAMOON JA JOENSUUHUN 5.-8.3.**

Matka on tarkoitettu seurakuntamme 11–18 -vuotiaille nuorille (5. lk – abit).

Matkan aikana vierailemme ja majoitumme Valamon luostarissa (mahd. myös Lintulasassa), osallistumme paastonajan jumalanpalveluksiin, tutustumme Joensuun seurakunnan ja ONL:n toimintaan (majoitus ja ruokailut seurakunnan tiloissa), tutustumme joensuulaisiin

Paaston matka on uudistumisen aikaa

Sana paasto tuo monesti mieleen vain kieltäytymisen joidenkin ruoka-aineiden käytöstä. Kirkollisen paaston keskeinen merkitys on kuitenkin hengellinen kasvaminen. Tähän meitä ohjaavat kirkkomme jumalanpalvelukset, jotka muuttuvat suuren paaston aikana surumielisiksi ja hiljaisiksi rukouksiksi.

Paaston aikana meille annetaan mahdollisuus korjata hengellisen elämämme tilaa ja puhdistaa sieluamme. Kirkon isät, jotka ovat muotoilleet suuren paaston palvelukset, ovat ymmärtäneet ihmissielun tarpeita. He ovat tunteneet katumuksen taidon ja tuoneet sen myös nähtäväksemme ja kuultavaksemme paaston jumalanpalveluksissa.

Paasto on matka oman itsemme tutkiskeluun. Se on mahdollista tehdä paaston jumalanpalvelusten kautta, niiden

ymmärtämisellä. Kutsuna tälle matkalle on pyhän Andreas Kreetalaisen katumuskanoni. Katumuskanonin tekstit kuvaavat synnin valtaa ja sen suuruutta ihmisen elämässä. Kanoni kehottaa ihmistä katumuksen. Se osoittaa ihmisen pienuuden Jumalan suurten tekojen rinnalla. Tekstit kertovat myös Jumalan menneisyyden tekojen koskevan meistä jokaista.

Sovintosunnuntaista alkaen kirkoisamme luetaan Efraim Syyrialaisen paastorukousta. Sen sisältö osoittaa myös paastokilvoituksen tarkoituksen. Siinä pyydämme Jumalalta apua oman laiskuutemme ja velttoutemme voittamiseen, vallanhimosta ja turhanpuhumisesta vapautumiseen. Laiskuus ja velttous tekevät ihmisestä passiivisen. Hänen tarkkaavaisuutensa heikkenee, jota juuri paastokilvoittelussa tarvitsemme omien heikkouksiemme näkemiseen. Passiivinen

asenteemme estää meitä ponnistelemasta eteenpäin kilvoitustiellämme. Samalla se ehkäisee näkemästä meille viimekädessä tarpeellisen – kaipauksen takaisin Jumalan yhteyteen.

Turmelemalla kaipuamme passiivinen elämäntapa johdattaa elämämme suunnan pois Jumalan yhteydestä kohti omaa itseämme. Ihminen tekee helposti itsestään kaiken keskipiteen. Hän kuulee vain omat mielipiteensä, hänestä tulee vallanhimoinen ja muita ihmisiä kohtaan välinpitämätön. Puheissamme voimme tuoda myös esiin ajatuksia, jotka eivät ole aina omaksi hyödyksemme. Ollessamme itsekeskeisiä näemme helposti oman hyvyttemme ja toisten ihmisten heikkoudet ja samalla tuomitsemme läheisemme. Emme pidä enää silloin Jumalaa elämämme Herrana ja Valtiaana. Paastorukouksessa pyydämme tämän johdosta juuri sielun puhtauden, nöyryyden ja rakkauten henkeä itsellemme.

Paaston jumalanpalvelukset opettavat meitä näkemään omat puutteemme ja vikamme. Samalla ne kasvattavat meitä kantamaan hengen hedelmiä, jotta pääsisimme takaisin siihen alkuperäiseen tilaan, josta ihminen kerran karkotettiin – lähemmäksi Jumalan kaltaisuutta.

■ Isä Aki Leskinen

Lahti Toimintaa ja tapahtumia

nuoriin ja teemme retken Mustavaaran hiihtokeskukseen. Matkanjohtajana toimii Minna Jokinen.

Matkan hinta 70 €, joka sisältää matkan, majoitukset, ruokailut ja hissiliput Mustavaarassa. Mahdolliset välinevuokrat tulee maksaa itse.

Ilmoittautumiset Minnalle 23.2. mennessä joko puh. 020 610 0454 tai sähköisesti minna.jokinen@ort.fi. Ilmoittautumisesta tulee käydä ilmi osallistujan nimi, ikä, osoite / sähköposti, johon matkakirjeen voi lähettää, huoltajan yhteystiedot matkan aikana sekä mahdolliset allergiat.

Matkakirje lähetetään viikolla 9.

HYVINKÄÄN TIISTASEURA

Tiistaseura järjestää kesän kynnyksellä 31.5.–3.6. pyhiinvaellusmatkan vanhaan Valamoon. Muutama paikka on vielä vapaana! Matkaa koskevat tiedustelut ja ilmoittautumiset Aimo Kuivamäelle, puh. 0400 195 915 tai sähköpostitse aimo.kuivamaki@pp.inet.fi

ORTODOKSIA-KURSSI LAHDESSA

Kahdestatoista tapaamisesta koostuva kurssi

on tarkoitettu ortodoksiseen kirkkoon liittyville tai viime aikoina liittyneille. Kokoonnumme kahdesti kuukaudessa keskiviikkoisin klo 18 Lahdessa kerhohuoneella (Harjukatu 5, 2. kerros) seuraavasti:

- 4.3: Uskon yhteen kirkkoon
 - 18.3: Tunnustan yhden kasteen
 - 1.4: Odotan tulevan maailman elämää
- Jokaisella kerralla annetaan tilaa myös kysymyksille ja keskustelulle sekä käsitellään ajankohtaisia ja käytännön asioita, kuten kirkollisia paastoja, juhlia ym. Kurssin vetäjänä isä Mikael Sundkvist, puh. 020 610 0452; mikael.sundkvist@ort.fi.

RIIHIMÄEN ORTODOKSIAPIIRI

●24.2. vuosikokous klo 17 Riihimäen kaupunginkirjastossa, os. Kauppakatu 16. Heti kokouksen jälkeen noin klo 18 alkaen "Palvonta ja ihmettely", keskustelua kirjailijapiispa Kallistos Waren tekstin pohjalta (teos: Sisäinen valtakunta, sivut 121–125). Suositellaan tekstiin tutustumista etukäteen. Keskustelua virittää ja vetää Meri-Helga Mantere.

●10.3. Suuren paaston ehtoopalvelus. "Tapahtumaikojen kertomaa", vieraana ikonimaalari,

kuvataiteilija Liisa Kuningas, joka esittelee pääsiäiseen liittyviä ikoneja.

LAHDEN TIISTASEURA

Lahden Tiistaseura kokoontuu seurakuntasalilla, Harjukatu 5, Lahti, 13.1. alkaen klo 18:

- 24.2. Andreas Kreetalaisen katumuskanoni kirkossa
- 10.3. Enkelit ortodoksissa kirkossa. Isä Matti Lipitsäinen
- 24.3. Pyhittäjä Siluan Athoslainen. Isä Mikael Sundkvist

IITIN ORTODOKSIAPIIRI

Ortodoksiapiiri kokoontuu tsasounalla, Keski-
katu 4, Kausala.

- 26.3. Ortodoksinen sotilaspapisto. Isä Aki Leskinen

VALAMON YSTÄVÄT

Lahden alaosaston vuosikokous pidetään 8.3. liturgian jälkeen noin klo 11.30. Ohjelma: kahvit, kokouksitelmä ja vuosikokous. Esitelmän pitää isä Mitro Repo. Tervetuloa mukaan kaikki asiasta kiinnostuneet!

LAPPEENRANNAN POKROVAN KIRKKO

HELMIKUU

La 21.2.	klo 18	vigilia
Su 22.2.	klo 10	slaavinkielinen liturgia, sovintosunnuntai
Su 22.2.	klo 18	sovintosunnuntain ehtoopalvelus, suuren paaston alku
Ma 23.2.	klo 18	suuri katumuskanoni
Ke 25.2.	klo 18	suuri katumuskanoni
To 26.2.	klo 18	suuri katumuskanoni
La 28.2.	klo 18	vigilia

MAALISKUU

Pe 6.3.	klo 18	paastoliturgia
La 7.3.	klo 18	vigilia
Su 8.3.	klo 10	liturgia, Gregorios Palamaksen sunnuntai
Ke 11.3.	klo 18	paastoliturgia
Su 15.3.	klo 9.55	liturgia, ristinkumartamisen sunnuntai, palvelus radioidaan, palveluksen toimittaja KP metropoliitta Ambrosius ja papisto
Pe 20.3.	klo 9	paastoliturgia, koululaiset
La 21.3.	klo 18	vigilia
Su 22.3.	klo 10	liturgia, Johannes Siinailaisen sunnuntai
Ti 24.3.	klo 18	juhlayvigilia
Ke 25.3.	klo 10	liturgia, Jumalansynnyttäjän ilmestys
La 28.3.	klo 18	vigilia
Su 29.3.	klo 10	slaavinkielinen liturgia, Maria Egyptiläisen sunnuntai

HUHTIKUU

Pe 3.4.	klo 18	paastoliturgia
---------	--------	----------------

JOUTSENO

Ti 24.2.	klo 18	suuri katumuskanoni siunauskappelissa
Su 1.3.	klo 10	liturgia siunauskappelissa, ortodoksisuuden sunnuntai

ПОКРОВСКАЯ ЦЕРКОВЬ

ФЕВРАЛЬ

Сб 21.2.	в 18	всенощная
Вск 22.2.	в 10	литургия на славянском языке
Вск 22.2.	в 18	вечерня, начало великого поста
Пн 23.2.	в 18	великий покаянный канон
Ср 25.2.	в 18	великий покаянный канон
Чт 26.2.	в 18	великий покаянный канон
Сб 28.2.	в 18	всенощная

МАРТ

Пт 6.3.	в 18	литургия преждеосвященных даров
Сб 7.3.	в 18	всенощная
Вск 8.3.	в 10	литургия, воскресенье Григория Паламы
Ср 11.3.	в 9	литургия преждеосвященных даров
Вск 15.3.	в 9.55	литургия, неделя Крестопоклонная, трансляция по радио, службу совершает Высокопреосвященнейший митрополит Амвросий с духовенством
Пт 21.3.	в 18	литургия преждеосвященных даров
Сб 21.3.	в 18	всенощная
Вск 22.3.	в 10	литургия, неделя Иоанна
Вт 24.3.	в 18	праздничная всенощная
Ср 25.3.	в 10	литургия, Благовещение Пресвятой Богородицы
Сб 28.3.	в 18	всенощная
Вск 29.3.	в 10	литургия на славянском языке, воскресенье Марии

АПРЕЛЬ

Пт 3.4.	в 18	литургия преждеосвященных даров
---------	------	---------------------------------

IMATRAN PYHÄN NIKOLAOKSEN KIRKKO

HELMIKUU

La 21.2.	klo 18	vigilia
Su 22.2.	klo 10	liturgia, sovintosunnuntai
Su 22.2.	klo 16	sovintosunnuntain ehtoopalvelus, suuren paaston alku
Ti 24.2.	klo 18	suuri katumuskanoni
Ke 25.2.	klo 18	suuri katumuskanoni
Pe 27.2.	klo 18	paastoliturgia

MAALISKUU

Ke 4.3.	klo 18	paastoliturgia
Su 8.3.	klo 10	liturgia, Gregorios Palamaksen sunnuntai
Pe 13.3.	klo 18	paastoliturgia
La 14.3.	klo 18	vigilia ja ristin esiintuominen
Ke 18.3.	klo 18	paastoliturgia
La 21.3.	klo 18	akatistos Jumalansynnyttäjälle
Su 22.3.	klo 10	slaavinkielinen liturgia, Johannes Siinailaisen sunnuntai
Pe 27.3.	klo 18	aamupalvelus ja akatistos Jumalansynnyttäjälle
La 28.3.	klo 18	vigilia
Su 29.3.	klo 10	liturgia, Maria Egyptiläisen sunnuntai

HUHTIKUU

Ke 1.4.	klo 18	paastoliturgia
---------	--------	----------------

ПARIKKALAN TSASOUNA

To 26.2.	klo 18	suuri katumuskanoni
La 14.3.	klo 10	liturgia

НИКОЛЬСКАЯ ЦЕРКОВЬ

ФЕВРАЛЬ

Сб 21.2.	в 18	всенощная
Вск 22.2.	в 10	литургия, прощенное воскресенье
Вск 22.2.	в 16	вечерня, начало великого поста
Вт 24.2.	в 18	великий покаянный канон
Ср 25.2.	в 18	великий покаянный канон
Пт 27.2.	в 18	литургия преждеосвященных даров

МАРТ

Ср 4.3.	в 18	литургия преждеосвященных даров
Вск 8.3.	в 10	литургия, воскресенье Григория Паламы
Пт 13.3.	в 18	литургия преждеосвященных даров
Сб 14.3.	в 18	всенощная и поклоение к Кресту
Ср 18.3.	в 18	литургия преждеосвященных даров
Сб 21.3.	в 18	всенощная
Вск 22.3.	в 10	литургия на славянском языке, воскресенье Иоанна Лествичника
Пт 27.3.	в 18	утреня и акафист Пресвятой Богородице
Сб 28.3.	в 18	всенощная
Вск 29.3.	в 10	литургия, воскресенье Преподобной Марии Египетской

АПРЕЛЬ

Ср 1.4.	в 18	литургия преждеосвященных даров
---------	------	---------------------------------

PAPISTON VAPAAPÄIVÄT LAPPEENRANNAN SEURAKUNNASSA

Uuden käytännön mukaisesti papeilla ja kanttoreilla on 1.1.2009 alkaen kaksi vapaapäivää viikossa. Seurakunnassamme vapaapäivät on järjestetty seuraavalla tavalla:

- kirkkoherra Timo Tynkkysen vapaapäivät *torstai ja perjantai*
- kanttori Jarmo Hutun vapaapäivät *torstai ja perjantai*
- II papin Aarne Ylä-Jussilan vapaapäivät *maanantai ja tiistai*

Kutsu vapauteen

Seurakunnan toiminnassa olemme päässeet paljossa eteenpäin, sillä taakse on jäänyt monivaiheinen toimien täyttöprosessi. Koko henkilöstö on nyt koossa, ja uusimpana on aloittanut kanttorimme **Jarmo Huttu**, joka on siirtynyt Kuopiosta entiseen kotiseurakuntaansa takaisin. Näillä voimavaroilla meillä on hyvä kulkea eteenpäin, ja apunamme ovat myös muut papit, jotka asuvat seurakuntamme alueella. Historiansa aikana ei seurakunnallamme ole ollut aiemmin tällaista työvoimareserviä käytössään!

Me kirkonpalvelijat hoidamme seurakunnan jumalanpalveluksia ja muita toimintoja yhteistyössä seurakuntalais-

temme kanssa. Jumalanpalveluksissa on päästy säännölliseen rytmitykseen, ja niiden määrä on lisääntynyt. Seurakunnalla on tarjottavana paljon erilaisia tapahtumia ja toimintoja, joiden yhteen kokoavana sisältönä on kristillinen opetus ja ohjaus hengelliseen elämään ja jumalanpalvelusten ytimeen.

Näin suuren paaston alkaessa meidän jokaisen tulisi tuntee sisäinen kutsu puhdistaa sisimpämme, jotta voisimme kulkea oikealla tavalla vapaina kohti kirkkaana kutsuvaa ylösnousemuksen juhlaa. Katumuksen parantava sakramentti odottaa jokaista meitä keventämään elämämme taakkaa. Moni seurakuntalainen arkailee katumuksen sakramenttiin osal-

listumista ja se saatetaan kokea vieraaksi ja kaukaiseksi; kuulostaahan sana synnintunnustus jopa pelottavalta, mutta tähän ei ole aihetta. Kaikki olemme tehneet elämässämme erehdyksiä, vain Kristus itse on ainoa synnitön. Olemme jokainen samalla lähtöviivalla.

Meillä on monia mahdollisuuksia kuulla anteeksiannon ja sovituksen rukoussanat sielumme rakennukseksi. Jumalanpalvelusten yhteydessä voimme osallistua katumuksen sakramenttiin, paastoliturgioiden edellä papisto päivystää ennen jumalanpalvelusten alkamista. Yksi tapa on myös sopia erikseen papin kanssa ajankohta omalle synnintunnustukselle.

Tämän suuren paaston teemana voisi olla jokaisella seurakuntalaisella osallistua paastonajan jumalanpalvelukseen ja löytää katumuksen sakramentin kautta sovitus Luoja kanssa. Tähän tarvitsemme vain vähän rohkeutta itseltämme; Luoja hoitaa kaiken lopun.

■ Isä Timo Tynkkynen

Lappeenrannan seurakunnan perheuitisia 13.11.2008–18.1.2009

KASTETUT

Liimatainen, Kaarina
Mäkinen, Elena
Pyykkö, Roman
Pesonen, Vera
Syväys, Ekaterina
Yhteensä 5

IKUINEN MUISTO

Kujala, Saara
Akkila, Martti Johannes
Sergeeva, Marina
Lievonen, Timo
Yhteensä 4

SEURAKUNTAAN MUUTANEET

Matveinen, Maria Christina
Yhteensä 1

SEURAKUNNASTA MUUTTANEET

Lealem Birhanu, Meseret
Gashaw Teshome, Natan
Saarentaa, Tero Mikael
Saarentaa, Antton Rafael
Norppa, Annastiina
Koskelainen, Antti
Yhteensä 6

KIRKKOON LIITTYNEET

Laaninen, Urpo Antero
Mäkinen, Elena
Honkanen, Valentina Petrovna
Pyykkö, Roman
Vavilova, Viktoria
Vavilov, Mihail
Pesonen, Vera
Obraztsova, Elizaveta
Syväys, Ekaterina
Yhteensä 9

KIRKOSTA ERONNEET

7 henkilöä

Imatran kirkko

Yhteystiedot:

Kirkkoherranvirasto, Kristiinankatu 7, 53900 Lappeenranta, puh. **0206 100 470**, fax **0206 100 471**, avoinna ma ja ke klo 10-13.

Lappeenrannan seurakuntatalo, Kristiinankatu 7.

Imatran seurakuntatalo, Vuoksenniskantie 3, 55510 Imatra, puh. ja fax **0206 100 472**.

Kirkkoherra **Timo Tynkkynen** (puhuu myös venäjää), puh. **0206 100 473**, timo.tynkkynen@ort.fi

Il pappi **Aarne Ylä-Jussila**, puh. **0206 100 474**, aarne.yla-jussila@ort.fi

Kanttori **Jarmo Huttu**, puh. **0206 100 475**, jarmohuttu@gmail.com

Seurakuntamestari **Veikko Tiittanen**, puh. **0206 100 476**

Imatran vahtimestari ja seurakunnan kirkkoleivänpaistaja **Nadezda Ryyppö**, puh. 050 365 4411

Kuntien päätoimiset uskonnonopettajat: **Kirsi Rovio** (puhuu myös venäjää), puh. 050 367 5181, kirsi.rovio@elisanet.fi, ja **Sanna Salonen** (puhuu myös venäjää), puh. 050 337 9397, sanna.salonen@koulut.imatra.fi

Pyhäköt:

Lappeenrannan kirkko

Kirkon isännöitsijä: Outi Susiluoto

Imatran kirkko

Kirkon isännöitsijä: Risto Rahikainen

Parikkalan rukoushuone

Rukoushuoneen isännöitsijä: Olga Kemova

Koitsanlahden rukoushuone

Rukoushuoneen isännöitsijä:

Antero Lappalainen

TULOJUHLA UUSILLE TYÖNTEKIJÖILLE

Seurakuntamme on saanut kaksi uutta työntekijää, joille järjestämme yhteisen tervetulo-aijuhlun sunnuntaina 15. maaliskuuta. Pastori Aarne Ylä-Jussila ja kanttori Jarmo Huttu asetaan tehtäväänsä ristinkumartamisen sunnuntain liturgiassa Lappeenrannan Pokrovan kirkossa. Palveluksen toimittaa hiippakuntamme piispa, metropoliitta Ambrosius yhdessä papi-ton kanssa. Liturgia samalla radioidaan.

Liturgian jälkeen on seurakuntatalon uusia tilojen käyttöön siunaaminen ja ateriat seurakuntasalissa. Aterian yhteydessä vietämme uusien työntekijöidemme tulojuhlia. Tervetuloa mukaan!

1. Toimintapiirit

LAPPEENRANTA

TIISTAISEURA

Lappeenrannan Tiistaiseura kokoontuu tiistaisin kello 15. Alkuvuodesta kokoontumispaikat vaihtelevat.

- La 21.2. teatterimatka Kouvolaan "Taivas ja maa" -esitykseen. Tarkemmin kirkollisissa ilmoituksissa.
- Ti 3.3. kanttori Jarmo Hutun vierailu, kokoonnumme Vammaisten Tukisäätiön tiloissa.
- Ke 25.3. tiistaiseuralaisten kirkkopyhä, Marian ilmestyksen juhla.
- Ti 31.3. ortodoksinen pääsiäine

POKROVAN PÄIVÄPIIRI

Yhteisöllistä toimintaa aikuisväestölle. Kokoontumiset linnoituksen seurakuntatalolla kevätkaudella maanantaisin kello 13. Ohjelmassa pieni tarjoilu ja muuta ohjelmaa. Kokoontumiskerrat: ma 16.3., ma 20.4. ja ma 11.5. Päiväpiirin organisoii diakoniatoimikunta. Tervetuloa virkistäytymään!

ORTODOKSIPIIRI

Ortodoksiapiirin avulla voit oppia tuntemaan ortodoksisuuden rikasta hengellistä perintöä. Keskusteluillat ovat avoimia kaikille kiinnostuneille.

- Ti 10.3. klo 18 aiheena ennen pyhitettyjen lahjain liturgia
- Ma 23.3. klo 18 aiheena suuren paaston kahdet kasvat

VALAMON YSTÄVÄT

Kokoontumiset kerran kuussa, seuraa kirkollisia ilmoituksia lehdessä.

KIRKKOKUORO

Harjoitukset tiistai-iltaisoin klo 18.30 vuorotellen Lappeenrannassa ja Imatralla, seuraa kirkollisia ilmoituksia.

Богослужения на славянском языке и русскоязычный хор

В каждое четвертое воскресенье месяца в Покровском храме совершается божественная литургия на славянском языке с участием русскоязычного хора. См! расписание богослужений. Мария Юля-Юссилла ведет русскоязычный хор, тел. 050 375 6984.

Встречи с русскоязычными прихожанами

Два раза в месяц собираемся в приходском зале. Духовная беседа и учение о православии, см. объявления в газете VARTTI по средам под заглавием Lappeenrannan ortodoksinen seurakunta.

Детский кружок

По понедельникам в 16.30 в приходском доме.

IMATRA

TIISTAISEURA

Imatran Tiistaiseura kokoontuu tiistaisin kello 15 seurakuntatalolla. Kokoonnumme säännöllisesti seurakuntasalilla, järjestämme retkiä ja osallistumme erilaisiin kirkollisiin tapahtumiin. Tervetuloa tutustumaan tiistaiseuratyön kautta oman kirkon rikkaaseen hengelliseen elämään.

- Ti 24.2. vuosikokous
- Ti 10.3. uusi kanttorimme Jarmo Huttu laulattaa
- Ti 24.3. Marian ilmestysjuhlan jumalanpalvelustekstit
- Ti 31.3. virpovitsatalkoot

IKONIN YSTÄVÄT

Ikonin Ystävät on seurakunnallinen opintopiiri, jonka tehtävänä on edistää kirkkotaiteen tuntemusta keskuudessamme. Ryhmä kokoontuu joka toinen maanantai tutustumaan kirkollisen taiteen eri osa-alueisiin. Ryhmässä tutustutaan ikonien tyyliin ja sisältöön, eri pyhiin ikoneihin ja pyhiin elämäkertoihin, kirkkovuoden kiertoon liittyviin juhlaikoneihin sekä myös muuhun kirkolliseen esineistöön. Opintopiiriin osallistuminen ei edellytä ikonimaalaustaitoa, ryhmä on tarkoitettu kaikille aiheesta kiinnostuneille, ei siis pelkästään ikonimaalareille.

- 23.2. työilta Imatralla klo 17
- 9.3. paastonajan sunnuntaitten muistot, jatko, Lappeenrannassa klo 18
- 23.3. myyjäistalkoot Imatralla alkaen klo 15
- Ti 14.4. klo 18 ikonimaalausryhmien lukukauden päätösjuhla ja ikonien siunaus Imatralla
- Ke 15.4. klo 18 ikonimaalausryhmien lukukauden päätösjuhla ja ikonien siunaus Lappeenrannassa
- 20.4. kasviaiheet kirkkotaiteessa, työilta. Imatralla klo 17

KSENIA-PIIRI

Yhteisöllistä toimintaa aikuisväestölle. Kokoontumiset seurakuntatalolla kevätkaudella pääsääntöisesti keskiviikkoisin alkaen kello 10. Kokoontumiskerrat: ke 18.3., ke 15.4., ke 13.5. Ohjelmassa pieni tarjoilu ja muuta ohjelmaa. Päiväpiirin organisoii diakoniatoimikunta. Tervetuloa virkistäytymään!

HENGEN JYVIÄ –KESKUSTELUPIIRI ortodoksisuudesta kiinnostuneille

Piirin avulla voit oppia tuntemaan ortodoksisuuden rikasta hengellistä perintöä. Keskusteluillat ovat avoimia kaikille kiinnostuneille.

- Ti 3.3. klo 18 aiheena paastokilvoituksen kahdet kasvat
- Ti 17.3. klo 18 aiheena risti kristillisessä perinteessä

PIKKU-MIKKULAN LASTENKERHO

Kerho kokoontuu seurakuntasalilla tiistaisin kello 17. Tuokaa lapsia mukaan kerhotoimintaan!

KIRKKOKUORO

Harjoitukset tiistai-iltaisoin klo 18.30 vuorotellen Lappeenrannassa ja Imatralla, seuraa kirkollisia ilmoituksia

Богослужения на славянском языке и духовные беседы

В каждое третье воскресенье месяца в Никольском храме совершается божественная литургия на славянском языке с участием русскоязычного хора. После службы чаепитие в приходском зале и духовная беседа о церковных темах. См! расписание богослужений.

Русскоязычный хор

Хор поет на богослужениях на славянском языке. Прилашаем новых певцов! Репетиции по понедельникам в 18 в приходском доме. Дополнительные сведения: Татьяна Брагина, тел. 040 846 2899.

Детский кружок

По четвергам в 17 часов в приходском доме. Ведет художница Светлана Лунина.

2. Tapahtumia seurakunnassa

SARAFANIKURSSI JATKUU IMATRALLA

Ommellaan vaihdellen kiillasarafaani tai joitakin osia asukokonaisuuteesi. Ensimmäisellä kerralla suunnitellaan työjärjestys ja käydään läpi tarvittavat materiaalit. Kurssi järjestetään yhdessä PSHV:n ja Kristillisen Opintokeskuksen kanssa.

Opettajana Soja Murto-Hartikainen. Kokoontumiset: to 19.2. klo 17, pe 20.2. klo 17, ke 4.3. klo 17, to 5.3. klo 17, ke 18.3. klo 17 ja to 19.3. klo 17.

SEURAKUNNALLISTEN TOIMINTAPIIRIEN SUUNNITTELUILTA

Jokaisesta seurakunnan yhteydessä toimivasta piiristä ja järjestöstä on kutsuttu edustajat yhteiseen suunnittelu- ja strategia-iltaan ma 2.3. klo 18 Lappeenrannan seurakuntasalille. Tarkoituksena on sopia tiedotuksen tehostamisesta

ja toiminnan koordinoimisesta ja vastuualueista. Yhteisellä suunnittelulla luodaan seurakunnan aikuiskasvatukselle yhteiset tavoitteet ja suuntaviivat.

METROPOLIITAN VIERAILU

Hiippakuntamme piispa, metropoliitta Ambrosius toimittaa ristinkumartamisen sunnuntain liturgian 15.3. klo 9.55 Lappeenrannan kirkossa. Samalla vietetään uusien työntekijöiden tulojuhlaa.

Поездка русскоязычных прихожан в Куопио 7.3.2009

Русскоязычный приходской кружок «Родственные Души» организует однодневную поездку для всех желающих в Куопио в субботу 7.3. Ознакомление с церковным музеем и с его святынями. Посещение кафедрального собора города и всенощное бдение в нем. Дополнительные сведения: отец Тимофей, тел. 0206 100 473.

■ "Nuoria ja lapsia yritän saada laulamaan mukaan, sillä kuoron jatkuvuus on nuorissa laulajissa", sanoo kanttori Jarmo Huttu.

Harrastan valokuvausta, vaimoni kanssa matkailua, kääpiöwillakoiramme Lusmun hoitoa, pianonsoittoa, tietokoneella nuottittamista, mieskuorolaulua ja sovitusten tekoa kuoroille. Nyt juuri on tekeillä suuri projekti: teemme juhlahiltoja kirkkokuoroille nuottikirjoiksi, eli kaikki stikiirat ja kanonit nuotitetaan muutaman kanttorikollegani kanssa. Aikaa on varattu noin kolme vuotta kirjojen tekemiseen.

Toivon saavani seurakunnan musiikkielämään monipuolisuutta: kirkkokuoron toteuttamaan päätehtävänsä, eli laulamaan jumalanpalveluksissa ja seurakunnan juhlissa. Kuoron sisällä olisi kiva toteuttaa monipuolista toimintaa, esimerkiksi nais- ja mieskvartetteja, konsertti- ja ulkomaanmatkoja. Nuoria ja lapsia yritän saada laulamaan mukaan, sillä kuoron jatkuvuus on nuorissa laulajissa. Sekakuoroille on valtavasti kauniita lauluja, muitakin kuin kirkkolauluja, joita voimme esittää seurakunnan juhlissa. Konsertointi kuuluu eräänä tärkeänä osana kuorojen toimintaan, joten minäkin haluan yhteistuumin kuoron kanssa suunnitellen toteuttaa erilaisin teemoin konsertteja, niin seurakunnassa kuin kaupunkien konserttisaleissa. Teemojahan meillä riittää, esimerkiksi paastonajan laulut, pääsiäisen tai joulun laulut ja muut suuret juhlat, Maria-illat, keskittyminen tiettyihin säveltäjiin, kirkon pyhät jne. Ikonimaa-larit voisivat toteuttaa näyttelyjä samassa tilassa, kuvia ja valoja voisi tunnelmoiden ottaa mukaan. Ideoita pyörii pää pullollaan, sillä nyt pääsen toteuttamaan jälleen kutsumustani, kirkkokuorotyötä Jumalan kunniaksi.

Minä veisaan armosta ja oikeudesta, sinulle Herra minä laulan.

■ Jarmo Huttu

Kulkurikanttorin paluu

Olen **Hutun Jarmo**, Lappeenrannan seurakunnan uusi kanttori, iältäni 53 vuotta, kuoronjohton ja kirkkomusiikin ammattilainen.

Synnyin Pielavedellä, josta muutimme Kiuruvedelle, ja 1960-luvun puolivälissä tulimme Imatralle. Isäni **Vilho Huttu** oli Lappeenrannan kanttorina lähes kymmenen vuotta. Tuolloin seurakunta tuli minullekin tutuksi, sillä laulamaan lähdettiin perhekuorolla, satoi tai paistoi. Kouluni kävin Itä-Siitolassa ja Imatrankosken lyseossa.

Perheeseeni kuuluu vaimo **Irene**, jonka kanssa avioiduin Lappeenrannan Pokrovassa syyskuussa reilut neljä vuotta sitten. Minulle on edellisistä liitoista siunaantunut kolme, nyt jo aikuisiässä olevaa lasta, kaksi poikaa ja tyttö. Tulin vastikään ukiksi.

Edellisiä työpaikkojani luettelen tässä taannehtivassa järjestyksessä: Kuopion seurakunnan toisena kanttorina toimin 7 vuotta, vanhusten hoitajana Kirkkoniemmen sairaskodissa Norjassa 2 vuotta, joten norjan kielikin tuli opittua jollain tavoin. Kiertävänä uskonnonopettajana ja vt. kanttorina Vaasan seurakunnassa Vaasassa ja Kokkolassa toimin yhteensä 10 vuotta. Lieksassa musiikin lehtorina ja vt. kanttorina meni vuosi, Rautalammilla olin kanttorina ja uskonnonopettajana 2 vuotta, Ilmajoella musiikin lehtorina yhyren vuaren, Lapin seurakunnan kanttorina ja ussaopena 6,5 vuotta ja Nurmeksien kanttorina 2 vuotta. Paljon on kierretty, koettu ja nähty. Nyt on aika jo "kulkurikanttorin" asettua aloilleen. PSHV:n komiteassa ja Kanttorien Liiton johtokunnassa minulla on kunnia olla mukana tekemässä järjestötyötä kirkkomme hyväksi.

ID Ion Durac, **DD** Daniela Durac, **KH** Kerttu Halonen, **HH** Heikki Honkamäki, **NJ** Niina Jolkkonen-Porander, **PK** Petri Korhonen, **JK** Jorma Kudjoi, **ML** Marianna Länne, **JM** Jouni Mäkelä, **MR** Mitro Repo, **GS** Gaius Sahlberg, **MiS** Mikko Sidoroff, **MT** Markku Toivanen

HELMIKUU

La 21.2.	klo 10	liturgia (romania)	ID DD
La 21.2.	klo 18	vigilia	GS ML
Su 22.2.	klo 10	liturgia	GS ML
Suuren paaston alku, ensimmäinen paastoviikko:			
Su 22.2.	klo 18	sovintosunnuntain ehtoopalvelus	MT HH ML
Ma 23.2.	klo 16 alk.	synnintunnustukselle vastaanotto	HH
	klo 18	katumuskanoni	HH ML
Ti 24.2.	klo 16 alk.	synnintunnustukselle vastaanotto	MT
	klo 18	katumuskanoni	MT ML
Ke 25.2.	klo 16 alk.	synnintunnustukselle vastaanotto	HH
	klo 18	katumuskanoni	HH ML
To 26.2.	klo 16 alk.	synnintunnustukselle vastaanotto	MT
	klo 18	katumuskanoni	MT ML
La 28.2.	klo 18	vigilia	MT ML

MAALISKUU

Su 1.3.	klo 10	liturgia	MT ML
Ke 4.3.	klo 18	paastoliturgia	MT ML
La 7.3.	klo 10	liturgia, vainajien muistelupäivä	HH ML
La 7.3.	klo 18	vigilia	MT ML
Su 8.3.	klo 10	liturgia	MT ML
Ke 11.3.	klo 18	paastoliturgia	HH ML
La 14.3.	klo 18	vigilia	MT MiS
Su 15.3.	klo 10	liturgia	MT MiS
Ke 18.3.	klo 9	paastoliturgia	HH ML
La 21.3.	klo 18	vigilia	HH ML
Su 22.3.	klo 10	liturgia	HH ML
Neitsyt Marian ilmestys			
Ti 24.3.	klo 18	vigilia	HH ML
Ke 25.3.	klo 9	liturgia	HH ML
La 28.3.	klo 18	vigilia	MT ML
Su 29.3.	klo 10	liturgia (kreikka)	MR ML

HUHTIKUU

Ke 1.4.	klo 18	paastoliturgia	MP Ambrosius, MT HH ML
To 2.4.	klo 18	yleinen sairaanvoitelu	MT HH
La 4.4.	klo 18	vigilia, virpovitsojen siunaus	HH ML
Su 5.4.	klo 10	liturgia, palmusunnuntai	HH ML

PORIN KIRKKO

HELMIKUU

La 21.2.	klo 18	vigilia	PK JK NJ
Su 22.2.	klo 10	liturgia, sovintosunnuntai	PK JK NJ
Ti 24.2.	klo 16 alkaen	synnintunnustukselle vastaanotto	HH JK
	klo 18	katumuskanoni	HH JK NJ

MAALISKUU

Su 8.3.	klo 10	liturgia	JK NJ
Ke 18.3.	klo 16 alkaen	synnintunnustukselle vastaanotto	MT JK NJ
	klo 18	paastoliturgia	MT JK NJ
To 26.3.	klo 16 alkaen	synnintunnustukselle vastaanotto	MT JK
To 26.3.	klo 18	yleinen sairaanvoitelu	MT JK
La 28.3.	klo 18	vigilia	PK JK NJ
Su 29.3.	klo 10	liturgia	PK JK NJ

KOLHON KIRKKO

Su 8.3.	klo 10	liturgia	HH KH
---------	--------	----------	-------

VALKEAKOSKEN RUKOUSHUONE

Su 29.3.	klo 10	liturgia	HH JM
----------	--------	----------	-------

MUUALLA SEURAKUNNAN ALUEELLA

TAMPEREEN YLIOPISTON KAPPELLI, Pinni B, 5. krs.			
Ke 4.3.	klo 16	ehtoopalvelus	MT ML

AKAA

Akaan ev.lut. seurakuntatalo, Sontulantie 1, Toijala			
Su 19.4.	klo 10	liturgia	GS

JÄMSÄ

Jämsän ev.lut. seurakuntasali, Lindemaninkatu 1 (Kustaankoto), Jämsä			
Su 22.2.	klo 10	liturgia	HH JM
Su 5.4.	klo 10	liturgia	MT KH

Yhteystiedot:

Kirkkoherranvirasto, Suvantokatu 10, 2. kerros, 33100 Tampere

on avoinna: TI–PE klo 9–13,

puh. 0206 100355, fax 0206 100356

Kirkkoherra **Markku Toivanen**, markku.toivanen@ort.fi,

puh. 0206 100 357, 050 557 0050

II pappi **Heikki Honkamäki**, heikki.honkamaki@ort.fi,

puh. 0206 100 359, 050 557 0057

Kanttori **Marianna Länne**, mariannalanne@gmail.com ,

puh. 0206 100 358, 050 557 0051

Taluspäällikkö **Marita Jouhki-Inkinen**, marita.inkinen@ort.fi,

puh. 0206 100362, 050 557 005

Kanslisti **Arja Pikkuharju**, arja.pikkuharju@ort.fi, puh. 0206 100 363, 050 5570056

Emäntä **Leena Hänninen**, leena.hanninen@ort.fi,

puh. 0206 100 361, 050 5570053

Diakonia-asiat Tampereen seudulla diakoni **Harri Kahila**, puh. 045 130 6723

ja Porin seudulla pastori **Jorma Kudjoi**, puh. 040 571 9137.

Tampereen srkn diakoniatuimikunnan puheenjohtaja **Satu Reunanen**,

puh. 046 684 1163

Pyhäköt:

Tampereen kirkko, pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen muistolle,

Tuomiokirkonkatu 27, puh. 0206 100 365, isännöitsijä: Heikki Häyhtiö, puh.

040 732 0654, vahtimestari Mika Kangasaho, puh. 0206 100 360, 050 557 0054

Kolhon kirkko Vilppulassa, pyhittäjien Sergei ja Herman Valamolaisen muistol-

le, Kappelintie, 35990 Kolho, isännöitsijä Toivo Nikoskinen, puh. (03) 531 5347

Porin kirkko, apostoli Johannes Teologin muistolle,

Maantiekatu 46, 28120 Pori, puh. 0206 100 364,

isännöitsijä Jorma Kudjoi, puh. (02) 648 2212 ja 040 571 9137

Valkeakosken rukoushuone, pyhän Nikolaoksen muistolle,

Kalmistonkatu, 37600 Valkeakoski,

isännöitsijä Yrjö Kerisalo, puh. 0400 924 124

IMISIA LINTULAN LUOSTARISTA

Muutoksen kevät

Vuosi 2009 on jo edennyt suuren paaston kynnykselle. Sekä valmistautumisviikot että itse paasto ovat hengellisen elämämme syventämisen aikaa. Jumalanpalvelusten keskeinen sisältö on jo monelle tuttu, mutta joka vuosi se puhuttelee meitä eri tavalla. Näin siksi, että me muutamme.

Edellisestä suuren paaston ajasta olemme taas vuoden vanhempia. Elämäntilanteemme on ehkä muuttunut, olemme solmineet uusia ihmissuhteita, mutta samalla myös olemme saatelleet entisiä tutujamme tuonilmaisiiin. Jokin jumalanpalvelusteksti, joka aiemmin on mennyt ohi korviemme, saattaa nyt puhutella hyvinkin syvältä.

Suuren paaston aika on kirkon lahja. Meistä riippuu, miten otamme sen vastaan ja miten merkittäväksi se muuttuu meille. Paasto tarjoaa meille sekä yksilöllisen että yhteisöllisen kokemuksen ja

syventymisen matkan. Siksi on tärkeää kokoontua yhteisiin jumalanpalveluksiin, jolloin henkilökohtaiset ja yksilölliset rukouksemme tiivistyvät koko seurakunnan yhteiseksi rukouksiksi.

Myös seurakunnan toimihenkilöille tämä kevät on erilainen kuin edellinen. Paitsi että itse olemme muuttuneet, myös koko työyhteisö on muutoksessa. Puolitoista vuotta seurakuntamme kanttorina toiminut dir.cant. Jarmo Lehto valittiin Helsingin ortodoksisen seurakunnan kanttori-kuoronjohtajan toimeen. Hän aloitti uudessa toimessaan helmikuun alusta. Sijaiseksi Tampereelle **metropoliitta Ambrosius** on määrännyt **TM Marianna Lännen** Turusta. Hän hoitaa kanttorin tointa toistaiseksi ja siihen saakka, kunnes toimi täytetään vakinaisesti.

Suuret kiitokset Jarmolle yhteistyöstä! Siunattua tulevaisuutta sekä Jarmolle Helsingissä että Mariannalle Tampereella!

Kevään aikana seurakuntaan valitaan myös kokoaikainen nuorisotoimenohjaaja. Näin voimme vahvistaa seurakunnan nuorisotyön ammatillista osaamista. Aivan aluksi uuden toimihenkilön on tehtävä perusselvitys seurakunnan nuorisotyön tämän hetken tilanteesta sekä käytettävissä olevista voimavaroista ja mahdollisuuksista eri alueilla. Lisäksi laadittavaksi tulee pitemmän aikavälin toimintasuunnitelma sekä yhteydenpito kirkon lapsi- ja nuorisojärjestöihin.

Kuluva vuosi on myös Tampereen kirkon juhluvuosi, sillä pyhäkköemme täyttää 110 vuotta. Juhlimme koko vuoden työn merkeissä, mutta erityisesti yhtenä viikonvaihteena syksyllä. Seurakunnanneuvosto laatii tarkemman juhlaohjelman.

Vaikka vuosien lukumäärä on merkitykseltään oikeastaan toissijainen asia, se muistuttaa meitä ainakin siitä, että jo ennen meitä lukuisat ikäpolvet ovat kantaneet rukouksia pyhäkkössämme. Tähän joukkoon mekin liitymme omana aikanimme ja rukouksemme, että meidän jälkeemme tulevat saisivat rauhassa jatkaa rukoustyötä, joka 110 vuotta sitten pyhäkkössämme alkoi.

Siunattua paastokevättä toivottaen
■ isä **Markku Toivanen**

Tampere Toimintaa ja tapahtumia

VALMON YSTÄVÄT RY

Tampereen osasto

Yleisöillat: Illat järjestetään Nikolaisalissa Tuomiokirkonkatu 27 alkaen klo 18. Iltoihin peritään 5 €/2,5 €:n (opiskelijat) osallistumismaksu. Illoissa on pienimuotoinen tarjoilu. Tulot käytetään Uuden Valamon luostarin pääkirkon tukemiseen.

Esitelmöitsijät ja aiheet:

- **3.3.** isä Mitro: Elämästäni, uskostani ja työstäni
- **torstaina 2.4.** Katolisen tiedotuskeskuksen

johtaja ja Fides-lehden päätoimittaja Marko Tervaportti: Paavi Benedictus ja maallistumisen rajat

Pyyhiinvaellus Pietariin 30.7.-2.8. Matkan teemana on pyhä Johannes Kronstadttilainen. Hinta on 515 €, mihin sisältyvät bussikuljetus, majoitus hotelli Moskovassa tai vastaavassa 2hh, ohjelman mukaiset ruokailut ja opastukset. Matka järjestetään, jos osallistujia on vähintään 30. Oppaana toimii Pietarin kirkollisen elämän asiantuntija professori Nikolai Simakov, ja pappina on isä Heikki Honkamäki. Lähtö ja paluu

Tampereella. Myös **Lahdesta ja Lappeenrannasta** voit liittyä ja olet tervetullut vaeltajien joukkoon. Tiedustelut Lomalinja Oy/ Sari Mäkinen 10 289 8111, 050 301 0354, sari.makinen@lomalinja.fi.

Lämpimästi tervetuloa!

NOKIAN TIISTASEURA

Nokian Tiistaiseuran kevätkauden kokoontumiset to klo 18:

- 19.2. vuosikokous, Inkeri Vuorinen, Jyrämaankatu 2, puh. 341 4911
- 19.3. Heikki Häyhtiö, Mukaniitynkatu 18 A, puh. 341 1115
- 24.4. Leila Jaakonen, Ketolanmäenkatu 6 B, puh. 340 3736

Ester ja Tapio Kaste kiittävät ja toivottavat armonikasta uutta vuotta Harri Kahilalle ja diakonipiirille joulutervehdyksestä.

TAMPEREEN TIISTASEURA

Minkälainen on tiistaiseura? Monet uudet seurakuntalaiset miettivät. Tässä vähän toimintaperiaatteita suoraan alaostaston mallisäännöistä. Tiistaiseura on Pyhäin Sergein ja Hermanin Veljeskunta ry:n alaostasto. Alaostaston tarkoitus

Tampereen seurakunnan perheutisia 10.7.2008–20.1.2009

KASTETUT

Hakkarainen Olivia Ester
Jetsu Peppi Aleksandra
Koivisto Sira Maria
Mölsä Teemu Urho Juhani
Poikia 1, tyttöjä 3, yhteensä 4

AVIOLIITTOON VIHITYT

Hänninen Veikko Jalmari ja
Leena Anneli

IKUINEN MUISTO

Kivi Aleksandra 98 v.
Korhonen Irja 80 v.

Luukkanen Raisa 85 v.
Naalivaara Aino 89 v.
Ollinsaari Pekka Valtteri 55 v.
Salminen Ljuba 92 v.
Miehiä 1, naisia 5, yhteensä 6

TERVETULOA SEURAKUNTAAN

Arola Niko Samuli
Bogdanov Victor
Gordejev Evgeni
Halén Petra Aurora
Herranen Virve Elina
Hyvönen Anne Maria
Hyvönen Matti Juhani

Kallo Tatiana
Kulovuori Erkki Kalevi
Lauronen Liisa Johanna
Lepola Leevi Aleksanteri
Niskasaari Marko Tapani
Nousiainen Leena Helena
Paloperä Rosa Ida Sofia
Pekkanen Rimma
Potkonen Darja
Repo Arja Elisa
Riikonen Mika Juhani
Miehiä 8, naisia 10, yhteensä 18

on kehittää jäsenissään ortodoksisen kirkon opin ja ortodoksisen elämäntapojen tuntemista ja tukea Suomen ortodoksisesta kirkkosta ja sen toimintaa. Alaosasto toteuttaa tarkoitusta järjestämällä keskustelu-, esitelmä- ja hartaus-tilaisuuksia, harrastamalla sisälähetystoimintaa; tukemalla ja edistämällä nuorisotyötä ja lähetystoimintaa sekä järjestämällä työiltoja, myyjäisiä ja muuta vastaavaa hyväksi katsomaansa toimintaa. Todellisuudessa käytäntö on hieman rennompaa. Istumme iltaa yleensä kahvikupposen äärellä seurustellen ja samalla kuunnellen mielenkiintoisia alustuksia. Johtokunta päättää kokouksissaan seuran vuotuisesta toiminnasta. Tule ja tutustu Tiistaiseuran toimintaan!

- 17.3. kirkkoherra Markku Toivanen: Risti on elämämme merkki.
- 31.3. virpovitsatalkoot. Tule tekemään kanssamme virpovitsoja.
- 14.4. diakoni Hariton

■ Kirkkoherra Markus Aroma luennoimassa itämaaisesta teeperinteestä. Saimme myös maisteltavaksi aivan ihania teelaatujia. Kiitämme häntä upeasta illasta.

LECTIO DIVINA keväällä 2009

Lectio Divinassa luemme yhdessä Raamattua ja kuuntelemme tekstin meissä synnyttämiä ajatuksia. Jokaisen kerran aloitamme rukoushetkellä, ja kokoontumisen jälkeen on mahdollisuus jatkaa kirkkoon vigiliapalvelukseen. Lectio Divinaan ei tarvitse valmistautua perehtymällä tekstiin etukäteen, eikä omaa Raamattua tarvita. Varaa matkaan rohkeaa ja avointa mieltä, kynä, ja tule sellaisena kuin olet! Toivotamme lämpimästi mukaan kaikki uudet kiinnostuneet ja jo aiemmin mukana olleet. Kokoontumiset ovat Nikolainsalin kerhuhuoneessa lauantaisin klo 16.30-17.45 ja ajankohdat ovat seuraavat: 7.3, 21.3, 4.4, 18.4, 2.5 ja 16.5.

Ensimmäisen kerran aluksi, ja tarvittaessa muulloinkin, menetelmä esitellään ja siitä on mahdollisuus esittää kysymyksiä. Lisätietoja voi kysyä myös ryhmän vetäjältä: Anu Danouzi, kotipuh. 050 412 5002, työpuh. 050 502 7547, anu.danouzi@hdo.fi, ja Päivi Honkamäki, puh. 040 844 7519, paivi.honkamaki@pp.inet.fi.

PÄIVÄPIIRI

Päiväpiiri kokoontuu joka toinen keskiviikko Nikolainsalissa (Tuomiokirkonkatu 27) klo 12. Tilaisuuden alussa yhteinen ruokailu, jonka hinta on 5 euroa (pelkkä kahvi + kahvilleipä 2 euroa). Mielenkiintoiset luennot alkavat ruokailun jälkeen noin klo 13. Seuraavat kokoontumiset ovat 18.2., 4.3., 19.3. (huom! torstai), 1.4., 16.4. (huom! torstai), 29.4. (ei ruokailua) ja 13.5. Lisätietoja antaa diakoni Harri Kahila, puh. 045 130

6723. Tervetuloa kaikki päiväsaikaan vapaana olevat eläkeläiset, kotiäidit ja -isät, opiskelijat jne!

KIRJALLISUUSPIIRI

Tampereen seurakunnan kirjallisuuspiiri kokoontuu seurakunnan kirjastohuoneessa kuu-

Porin kuulumisia

PORIN SEUDUN TIISTASEURA RY

Pj. isä Jorma Kudjoi, puh. 040 571 9137, vpj. Anita Luonila, puh. 050 569 3671, siht. Tarja Lehtonen, puh. 050 583 1057.

Kaikki ovat tervetulleita toimintaamme!

Tiistaiseura kokoontuu pääsääntöisesti joka toinen tiistai klo 18:

- Ke 25.2. klo 18 vuosikokous
- Ti 3.3. klo 18 tiistaiseurailta; ev.ltn. evp. Esko Lappalainen kertoo Karjalan luostareitten nykylähteestä
- Ti 17.3. klo 18 tiistaiseurailta; psykologi Raija Tiitinen puhuu onnellisuudesta
- La 28.3. klo 9 piirakkataloot
- Su 29.3. klo 12-14 myyjäiset

kauden ensimmäisenä torstaina klo 18. Seuraavat kokoukset ja aiheet ovat:

- 5.3: diakoni Harri Kahila: Antiikin kirjallisuus
- 2.4.: Minna Canth

Lisätietoja antaa Arja Laakso, puh 050 325 1880. Tervetuloa mukaan kaikki, jotka pitävät kauno-kirjallisuudesta!

Liturgioitten jälkeen kirkkokahvit seurakuntasalin puolella

Kirjallisuuskerhon tapahtumat

Kerhon vetäjänä toimii Leena Ranta:

- Su 1.3. klo 16-18 Taina West & Tanja Karpela, Elämisen sietämätön keveys
- Su 5.4. klo 16-18 Sauli Niinistö, Viiden vuoden yksinäisyys
- Su 3.5. klo 16-18 Erkki Tuomioja, Häivähäydys punaista

Kirjallisuuskerho päätetään lukemalla hiljattain Suomessa vierailleen Kallistos Waren kirjaa Niemen voima.

Askartelukerho Pyöröset

Kokoontuu kaksi kertaa kuukaudessa. Kerhon "pyörittäjänä" toimii Eira Vepsä. Kerhossa valmistetaan sekä yhteisiä että omia töitä, vaalitaan perinteitä ja opetellaan uusia taitoja. Toiminta monipuolista; siellä syntyy tuotteita kirkon käyttöön, myytävää myyjäisiin, lahjoiksi "sankareille" sekä herkuja suussa sulamaan. Pyöröset ahertavat klo 15-17 joka toinen maanantai: 23.2., 9.3. ja 23.3.

Malja elämälle!

Porin ortodoksisessa kirkossa 90-vuotispäiväänsä alkuvuodesta juhlinut **Saara Reiniaho** jakaa oivia elämänohjeita: Elämässä on pyrittävä tasapainoon, onnea edistää lämmin kosketus luontoon. Eläke-ikäinen ei saa vetäytyä mökkiinsä – hyvät ystävät ovat kullannarvoisia. Pysyvän ilon löytää uskonnosta, joka antaa elämälle vakaan tasapainon ja selkeän päämäärän.

Salmessa 6. tammikuuta kahdeksanlapsiseen perheeseen syntynyt Reiniaho ehti aloittaa sairaanhoitokoulun Viipurissa, mutta sota-aika heitti opiskelijan Poriin ja loistokkaaseen Junneliuksen palatsiin, johon vuonna 1945 häthätää sijoitettiin niin koulu kuin opiskelijatkin. Nykyisin talossa toimii Porin kaupungintalo.

Sairaanhoitajana elämäntyönsä tehnyt Saara Reiniaho pursuaa rentoa mieltä ja hyvää tuulta. Korkeaa ikää hän kiittää perimästä: äiti eli lähes sata- ja isä 89-vuotiaaksi. Suurimman ilon hän sanoo

kokeneensa lapsen syntymästä ja siitä, kun vauva ensi kerran nostetaan äitinsä rinnoille. Malja elämälle!

■ Teksti ja kuva: Simo Ojanen

SC Sergius Colliander, **DD** Daniela Durac, **ID** Ion Durac, **JH** Jopi Harri, **PK** Petri Korhonen, **JM** Jouni Mäkelä, **TS** Timo Soisalo, **PT** Pasi Torhamo

TURUN KIRKKO

HELMIKUU

La 14.2.	klo 18	vigilia	SC JH
Su 15.2.	klo 10	liturgia, slaaviksi	SC JH
Ke 18.2.	klo 17	iltarukous	
La 21.2.	klo 18	vigilia	TS JH
Su 22.2.	klo 10	liturgia	TS JH
Su 22.2.	klo 18	ehtoopalvelus, sovintosunnuntai	ID JM
Ma 23.2.	klo 18	katumuskanoni	PK JM
Ti 24.2.	klo 18	katumuskanoni	ID PT
Ke 25.2.	klo 10	paastoliturgia	ID PT
Ke 25.2.	klo 18	katumuskanoni	PK JM
To 26.2.	klo 18	katumuskanoni	ID PT
La 28.2.	klo 18	vigilia	PK JM

MAALISKU

Su 1.3.	klo 10	liturgia	PK JM
Ke 4.3.	klo 18	paastoliturgia	ID PT
La 7.3.	klo 18	vigilia	ID PT
Su 8.3.	klo 10	liturgia	ID PT
Ke 11.3.	klo 18	paastoliturgia	ID PT
La 14.3.	klo 18	vigilia	TS PT
Su 15.3.	klo 10	liturgia, slaaviksi	TS PT
Ke 18.3.	klo 18	paastoliturgia	PK PT
La 21.3.	klo 10	liturgia, romaniaksi	ID DD
La 21.3.	klo 18	vigilia	PK PT
Su 22.3.	klo 10	liturgia	PK PT
Ti 24.3.	klo 18	vigilia	PK JM
Ke 25.3.	klo 10	liturgia, Jumalansynnyttäjän ilmestys	PK PT
Ke 25.3.	klo 17	iltarukous	
La 28.3.	klo 18	vigilia	SC PT
Su 29.3.	klo 10	liturgia	SC PT

HUHTIKUU

Ke 1.4.	klo 18	sairaan voitelu	ID PT
La 4.4.	klo 18	vigilia	PK PT
Su 5.4.	klo 10	liturgia, palmusunnuntai	PK PT
Ma 6.4.	klo 18	aamupalvelus	PK JM
Ti 7.4.	klo 18	aamupalvelus	PK PT
Ke 8.4.	klo 10	paastoliturgia	PK JM
Ke 8.4.	klo 18	aamupalvelus	ID PT
To 9.4.	klo 10	liturgia	ID PT
To 9.4.	klo 18	aamupalvelus, 12 evakeliumia	ID PT
Pe 10.4.	klo 10	kuninkaalliset hetket	ID PT
Pe 10.4.	klo 14	ehtoopalvelus	ID PT
Pe 10.4.	klo 18	aamupalvelus	ID PT
La 11.4.	klo 10	liturgia, slaaviksi	ID PT
La 11.4.	klo 23.30	pääsiäisyöpalvelus ja liturgia	ID PT
Su 12.4.	klo 16	ehtoopalvelus	ID PT
Ma 13.4.	klo 10	liturgia, lasten pääsiäinen	ID PT
Ke 15.4.	klo 10	liturgia, koululaiskirkko	ID PT
Ke 15.4.	klo 17	iltarukous	ID PT

RAUMAN RUKOUSHUONE, Länsikatu 10

La 14.2.	klo 18	vigilia	PK JM
Su 15.2.	klo 10	liturgia	PK JM
Ke 25.2.	klo 18	katumuskanoni	ID PT
Ke 4.3.	klo 18	paastoliturgia	PK JM
La 21.3.	klo 18	vigilia	ID JM
Su 22.3.	klo 10	liturgia	ID JM

Ti 7.4.	klo 18	aamupalvelus	ID JM
La 11.4.	klo 23.30	pääsiäisyöpalvelus ja liturgia	PK JM

SALON RUKOUSHUONE, Uskelankirkkotie 23

Ke 18.2.	klo 17	iltarukous	
Ti 24.2.	klo 18	katumuskanoni	PK JM
La 7.3.	klo 18	vigilia	PK JM
Su 8.3.	klo 10	liturgia	PK JM
Ke 18.3.	klo 18	paastoliturgia	ID JM
La 4.4.	klo 18	vigilia	ID JM
Su 5.4.	klo 10	liturgia, palmusunnuntai	ID JM
Ke 8.4.	klo 18	aamupalvelus	PK JM

EURA, ev. lut. seurakuntatalo			
Pe 6.3.	klo 18	paastoliturgia	ID JM

LOIMAA, ev.lut. Kanta-Loimaan seurakuntatalo			
Ke 11.3.	klo 18	paastoliturgia	PK JM

UUSIKAUPUNKI, Vanha seurakuntatalo			
Ke 20.3.	klo 18	paastoliturgia	PK JM

HARJAVALTA, ev.lut. seurakuntatalo			
Pe 27.3.	klo 18	paastoliturgia	ID PT

Yhteystiedot:

Kirkkoherranvirasto

puh. (02) 277 5440, fax (02) 277 5441, turku@ort.fi,
avoinna ma, ti, to klo 10–13, ke klo 14–18, perjantaisin suljettu
Kirkkoherra **Ion Durac**, puh. 040 516 6741, ioandurac@yahoo.com
Seurakuntasihtööri **Leena Petriotis**

Kanttori **Pasi Torhamo**, puh. 040 835 8360, pasi.torhamo@ort.fi
Seurakuntalehtori **Paula Rannikko**, puh. 050 596 0514
Matkapappi **Petri Korhonen**, puh. 044 525 7037
Matkakanttori **Jouni Mäkelä**, kotipuh. (02) 250 0137

Pyhäköt:

Turun kirkko, pyhän marttyyrikeisarinna Aleksandran muistolle

Yliopistonkatu 19, puh. (02) 277 5443,
Isännöitsijä Harri Lahtinen, puh. 050 397 7811

Rauman rukoushuone, pyhän Nikolaoksen muistolle, Länsikatu 10
Vahtimestari Antti Rosvall, puh. (02) 822 5007

Isännöitsijä Miila Liinanotko, puh. (02) 823 5124

Salon rukoushuone, pyhän ristin muistolle

Uskelankirkkotie 23, puh. (02) 731 2727

Isännöitsijä Jari Ananin, puh. 044 094 0922

Turun kirkko, pyhän
marttyyrikeisarinna
Aleksandran muistolle

Hengellinen suunnitelma

Aina kun uusi vuosi alkaa, teemme suunnitelmia tulevaa ajatellen. Yleensä nämä suunnitelmat koskevat arkista toimintaa – haluamme tehdä jotain perheemme tai itsemme hyväksi. Vähän lienee niitä, jotka tekevät suunnitelmia hengellistä elämäänsä varten, siis sellaista, mitä hyvää hän voisi tehdä hengellisesti itselleen tai perheellensä, mutta myös lähimmäisilleen.

Meillä ortodokseilla kirkollinen vuosi alkaa 1. syyskuuta, mutta tekeekö joku silloin yhteenvedon menneestä kirkolli-

sesta vuodesta ja suunnitelmia tulevalle vuodelle? Vuoden alku on paras hetki hengellisille suunnitelmille, jotka rinnastetaan muiden suunnitelmien kanssa.

Vapahtajamme Jeesus Kristus sanoo: ”Valvokaa siis, sillä te ette tiedä, minä päivänä teidän Herranne tulee.” (Matt. 24:42) Hän sanoo edelleen: ”Valvokaa ja rukoilkaa, ettette joutuisi kiusaukseen.” (Matt. 26:41) Voimme tulkita nämä sanat seuraavalla tavalla: Vapahtajamme Jeesus Kristus kehottaa meitä muistamaan tärkeintä, sielua. Sielu tarvitsee rauhaa, se tarvitsee ravintoaan eli rukousta. Pidäm-

me huolta ruumiistamme, jotta se saa ravintoa, jotta siltä ei puutu mitään ja jopa annamme sille enemmän kuin mitä se tarvitsee. Mutta mitä teemme sielun kanssa?

Niin kuin teemme suunnitelmia elämäämme varten, on myös hyvin luonnollista tehdä suunnitelmia sielua ajatellen. Jotta meillä olisi säännöllinen rukouksellinen rytmi, meidän pitää suunnitella hengellistä elämäämme. Jos emme ole miettineet tätä vuoden aikana, miettikäämme ainakin vuoden lopussa ja alussa, mitä teimme ja mitä emme tehneet hengellisesti. Tämän jälkeen voimme miettiä, miten parantaisimme hengellistä elämäämme, ja mitä meidän pitää tehdä, jotta emme jättäisi sieluamme nälkäiseksi.

Kun haluamme herätä aamulla ajoissa, laitamme herätyksen päälle. Mitä teemme, kun haluamme herättää sielumme? Sydämemme silmien edessä pitäisi aina olla yksi ainoa Vapahtajan sana: ”Valvokaa”, ja se olisi tarpeeksi.

■ Isä Ion Durac

Turku Toimintaa ja tapahtumia

RAUMAN TIISTAISEURA

Pyhän Nikolaoksen rukoushuone, Länsikatu 10, Rauma, pj. Ulla Raula, ulla.raula@student.samk.fi, puh. 050 358 1761.

Kevään ohjelmaa:

- 27.1. blini-ilta
- 12.2. tiistaiseuran vuosikokous
- 24.2. käsipaikkailta
- 4.4. pääsiäismyyjäiset

muut kokoontumiset 10.3., 24.3., 21.4. 5.5. ja 19.5.

Tarkemmat tiedot ja mahdolliset muutokset ilmoitetaan paikallisissa lehdissä.

Kesän Pitsiviikko on tänä vuonna 18.–26.7. Merkitkääpä aika jo kalentereihinne! Silloin tarvitaan taas paljon tekeviä käsiä, nopsia jalkoja ja avoimia hymyjä palvelemaan pitsivieraita Pihakahvilassa. Lämpimästi tervetuloa mukaan toimintaan!

RAISION TIISTAISEURA

Pj. Anneli Haapaniemi, puh. 050 329 6618, vpj. Terttu Uusitorppa, puh. 050 309 5152, siht. Yrjö Haapaniemi, puh. 040 528 6242, yrjo.haapaniemi@dnainternet.net

Kevään toimintaa:

- Seuraava kokous 31.3. klo 13 pidetään Anneli ja Yrjö Haapaniemellä.
- Huhtikuussa tutustuminen Ekumeeniseen Taidekappeliin Hirvensalossa, toukokuussa ke-

vätretki Turun kasvitieteelliseen puutarhaan, tarkemmat tiedot puheenjohtajalta.

- Kesäretki Vehmaalle, tarkemmin vpj. Terttu Uusitorpalta.

KESKIVIIKON ILTARUKOUKSET TURUSSA

Keskiviikon iltarukoukset toimitetaan keskiviikkoiltain kello 17. Seurakuntalaiset ovat osallistuneet aiempaa aktiivisemmin iltarukouksiin, kun aloitusaikaa aikaistettiin tunnilla. Keskiviikkoin suuren paaston aikana toimitetaan paastoliturgia kello 18.

ORTODOKSIPIIRI

Ortodoksiapiiri kokoontuu 14.1.–6.5. Turun seurakunnan seurakuntasalissa, Yliopistonkatu 19

Turun seurakunnan perheutisia | 1.9.–10.1.2009

TERVETULOA SEURAKUNTAAN
Ahlbäck, Johan Mikael
Alhaj, Sini Nadja Sinerva
Chowdhury, Ira
Djupsund, Martta Inkeri
Fadjukov, Flego
Friberg, Pia Hannele
Gali, Geroge Boshra
Garbulea, Mariana
Garbulea, Paula
Ghaly, Daniel Antonio
Huovinen, Anika Marija
Jussila, Eeva-Maria
Karevaara, Martti Mikael
Karevaara, Saima Suvi Maaria

Karevaara, Taru-Karoliina
Karevaara, Teemu Johannes
Karhapää, Hanna Kaisa
Kivachuk, Tatjana
Klemetti, Timo Pekka
Kolari, Kari Juhani
Koponen, Markus Tuure Kalevi
Kortesmaa, Paulus Nikolai
Koskimäki, Elena
Kostoulas, Anne Brita Marina
Kulju, Eetu Petros Valtteri
Kymäläinen, Tiiu Tuulia
Lahtonen, Elaine Kaisla Tuulia
Makrogianellis, Dina Pauliina
Mutanen, Minni Marleena

Mäkelä, Kimmo Tapio
Mäkelä, Sanni Maria
Männistö, Leo Juhani
Nurmi, Natalia
Palviainen, Henna Piritta
Pöppönen, Juha Pekka
Raevuori, Marja Helena
Saarinen, Sara Nammi Elisabeth
Seljänne, Sami Petteri
Ström, Anne-Maria Kaarina
Tewelde Habte, Mussie
Tregoubova, Tatiana
Tuomikero, Tatiana
Virtanen, Irina
Miehiä 16, naisia 27

Kaikki yhteensä 43
KASTETUT
Arppe, Aleksanteri Ensio
Garbulea, Paula Eija
Ghaly, Daniel Antonio
Granlund, Juuso Anton
Huovinen, Anika Marija
Kalske, Karri Kasper
Kortesmaa, Paulus Nikolai
Laakso, Eva-Maria Alexandra
Nordling, My Isabel
Vladoi, Lukas Antonio
Poikia 6, tyttöjä 4
Kaikki yhteensä 10

IKUINEN MUISTO
Adrejeff, Mikko 77 v.
Koskinen, Jouko Juhani 68 v.
Löytönen, Juulia 93 v.
Martinoff, Ksenia 85 v.
Opihtin, Inna 91 v.
Pulkkinen, Silja 62 v.
Repo, Pentti Juhani 67 v.
Riipinen, Tauno Tapani 59 v.
Sären, Helka Marjatta 71 v.
Schavikin, Vadim 81 v.
Teräsjärvi, Viktor 80 v.
Triipponen Eutykios Onni 71 v.
Miehiä 7, naisia 5
Kaikki yhteensä 12

B. Piirissä opiskellaan ortodoksiseen kirkkoon ja sen elämään liittyviä asioita. Piiri kokoontuu kevätkaudella vielä kaksi kertaa keskiviikon iltarukouksen jälkeen noin kello 17.30 seuraavasti: 15.4. ja 6.5. Kaikki ovat tervetulleita ortodoksia-piiriin opetukseen!

KIRJALLISUUSPIIRI

Kirjallisuuspiiri kokoontuu keskustelemaan mielenkiintoisista kirjoista. Ota mukaan myös kirja, jota ehdotat jatkossa käsiteltäväksi piirissä. Tarkemmat tiedot: Mikko Ylinen, puh. 044 294 3050.

TURUN TIISTAISEURA

Tiistaiseuraillat ovat seuraavasti: 2.3., 16.3., 30.3., 27.4. ja kevään viimeinen tapaaminen on 11.5.

- Toukokuussa 15.-17.5. lähdemme viikonlopuksi Viroon Pyhtitsan nunnaluostariin. Kyse-lyjä ja ilmoittautumisia otetaan mielellään jo vastaan, siht. puh. 050 544 5213 / Anne tai sähköpostitse rose-marie@fomin.fi.

Tämän vuoden 2009 jäsenmaksun 10 e voi maksaa helmikuun loppuun mennessä tilille TOP 571161-20029141. Maksamalla jäsenmaksun varmistat tiistaiseuralaisen etusi yhteisillä matkoillamme.

Ilmoitustauluilta ja seurakuntamme nettisivuilta löytää aina päivitetyn tapahtumakalenterin.

Tiistaiseura kokoontuu Pyhän marttyri-keisarinna Aleksandran kirkon Aleksandrasalissa, Yliopistonkatu 19 B klo 17.30. Tervetuloa kaikki mukaan!

SALON TIISTAISEURA

Pj. Olli Forssén, puh. 0400 320 632, olli.forssen@pp.inet.fi, vpj. Jari Ananin, puh. 044 094 0922, jari.ananin@dnainternet.net, siht. Maria Lippinen, Supinkatu 8 as. 2, 24100 Salo, puh. (02) 733 5082, 044 264 5565.

Seuraavat kokoukset pidetään Salon Pyhän ristin tsaounassa, Uskelankirkkotie 23:

- ti 24.2. vuosikokous; kokousaika on klo 19 katumuskanonin jälkeen

- ma 23.3. klo 18
 - ma 20.4. klo 18
- Tervetuloa

VALAMON YSTÄVÄT

Turun paikallisosasto
Pj. isä Ion Durac, puh. 040 516 6741, vpj Anne Hokkinen, puh. 044 517 8764, siht. Maritta Koskinen, puh. 040 550 6348, maritta.koskinen@turku.fi

- Ti 17.2. klo 18 Helena Nuutinen; Rajalta – Suomen kansan vanhoja runoja ja itkuvirsiä
- Pyhiinvaellusmatka Heinävedelle Uuden Valamon luostariin pe-su 13.-15.3. Ilmoittautumiset sihteerille.

- Ke 25.3. ehtoopalveluksen jälkeen noin klo 17.45 Sisko Raitis: Retriittiperinne

- Ke 22.4. ehtoopalveluksen jälkeen noin klo 17.40 isä Mitro Repo: Praasniekka ortodoksisen kirkon perinteessä

- Ke 13.5. klo 17.30 kevätretki, jolla tutustumme Pyhän Henrikin kappeliin Hirvensalossa.

Luennot Turun seurakuntasalissa, Yliopistonkatu 19 B. Tilaisuudet ovat avoimia kaikille.

Ajankohtaista tietoa tapahtumista löytyy kirkon ja seurakuntasalin ilmoitustauluilta sekä seurakunnan nettisivuilta. Tervetuloa mukaan!

LAPSIKUORO

Seurakunnassamme toimii lapsikuoro. Se on tarkoitettu 7–12-vuotiaille, mutta reipas eskarilainenkin mahtuu joukkoon. Säännölliset harjoitukset pidetään torstaisin klo 17.30–18.30. Harjoittelemme kirkkolauluja sekä muuta kivaa lasten musiikkia. Jos olet kiinnostunut toiminnasta, ota yhteyttä seurakunnan kanttoriin Pasi Torhamoon, puh. 040 835 8360.

LOIMAAN SEUDUN TIISTAISEURA

Pj. Ulla-Maija Lajunen, puh. (02) 253 5270

SVENSKA DISKUSSIONSGRUPPEN

De följande träffarna blir den 2 mars, 6 april och den 4 maj. Träffarna aviseras som vanligt i ÅU på dagboks sidan under rubriken "just nu" tisdag och fredag veckan innan. Kontaktperson: Barbro Doepel, tel.nr.(02) 235 0121 el. 0400 507 783

Piispa Arseni Turussa

Seurakunnan ja Valamon ystävien kutsusta Joensuun piispa Arseni vieraili Turussa 13.-14. joulukuuta. Lauantaina iltapäivällä piispa tapasi maahanmuuttajia seurakuntasalissa. Illalla piispa Arseni toimitti vigilian kirkkoherra Ion Duracin ja diakonien Mikko Ylisen ja Jari Ananinin kanssa.

Sunnuntaina piispa Arseni toimitti liturgian yhdessä papiston kanssa. Tämän jälkeen seurakuntasalissa nautittiin seurakunnan tarjoama lounas, jonka jälkeen piispa Arseni luennoi venäläisistä kansanikoneista.

■ Isä Ion Durac

Turun seurakunnan tarkastus

■ Metropolii Ambrosius suoritti Turussa seurakuntatarkastuksen 7.-9.11.2008. Lounasruokailukuvassa vasemmalta diakoni Jari Ananin, arkkimandriitta Andreas Larikka, valtuuston vpj. Risto Terho, metropolii Ambrosius, neuvoston vpj. Anna-Leena Maunila sekä Tampereen kirkkoherra Markku Toivanen.

Helsingin metropolii Ambrosius suoritti Turun seurakunnan tarkastuksen 7-9. marraskuuta 2008. Metropolii Ambrosiuksen seurueeseen kuului kirkkokunnan taloudenhoitaja yliiakoni **Paavo Kokotti**, joka suoritti seurakunnan talouden tarkastuksen. Lisäksi seurueeseen kuuluivat hiippakuntas sihteeri arkkimandriitta **Andreas Larikka** ja Tampereen kirkkoherra **Markku Toivanen**. Lauantaina tarkastukseen osallistui myös lainoppinut kirkkoneuvos **Risto Ikäheimo**.

Heti metropolii Ambrosiuksen ja hänen seurueensa saapumisen jälkeen oli alkajaisrukous Pyhän marttyyrikeisarinna Aleksandran kirkossa. Lounaan jälkeen alkoi varsinainen tarkastus. Yliiakoni Paavo Kokotti aloitti talouden tarkastuksen, ja muu seurue aloitti hallinnon tarkastuksen. Samaan aikaan metropolii keskusteli henkilökohtaisesti seurakunnan kaikkien vakituisten työntekijöiden kanssa: kirkkoherra Ion Duracin, kanttori **Pasi Torhamon**, seurakuntas sihteeri **Leena Petriotiksen** ja seurakuntalehtori **Paula Rannikon** kanssa. Metropolii keskusteli myös matkapappi **Petri Korhosen** ja matkakanttori **Jouni Mäkelän** kanssa.

Iltapäivällä metropolii Ambrosius tapasi myös ekumeenisia yhteistyökumppaneita. Paikalla oli useita Turun seurakuntien luterilaisia kirkkoherroja sekä roomalaiskatolisen seurakunnan kirkkoherra. Lopuksi kirkossa toimitettiin rukoushetki.

Piispan ja median tapaamisen jälkeen seurasi tapaaminen seurakunnan papiston kanssa – tähän osallistui myös Nikean metropolii **Johannes**. Tässä tapaamisessa keskusteltiin tavasta, jolla seurakunnan hengellistä elämää voisi parantaa, sekä siitä, mitä voimme tarjota maahanmuuttajille. Illalla metropolii seurueineen tapasi Sampo-pankin edustajat. Tällöin keskusteltiin seurakunnan ja pankin yhteistyöstä.

Lauantaina 8. marraskuuta tarkastus jatkui. Metropolii Ambrosius keskusteli seurakunnan henkilökunnan sekä matkapapiston kanssa matkapapiston vaikutuksesta seurakunnan elämässä ja keskustelussa todettiin muun muassa, että olisi hyvä säilyttää matkapapisto Turussa.

Metropolii tapasi myös seurakunnan luottamushenkilöt: neuvoston, valtuuston, kiinteistölautakunnan, diakonia- ja nuorisotoimikunnan. Paikalla olivat myös tiistaiseuran ja Va-

■ Sunnuntaina Turun kirkossa metropolii Ambrosius toimitti liturgian yhdessä papiston kanssa.

lamon ystävien edustajat. Tapaamisessa keskusteltiin työstä, jota kaikkien pitää tehdä yhdessä, jotta seurakunnalla olisi mahdollisimman monipuolinen toiminta. Tähän tapaamiseen osallistui myös lainoppinut kirkkoneuvos Risto Ikäheimo, joka kertoi uuden kirkkolain säännöistä.

Metropolii Ambrosius ja papisto toimittavat vigilian Rauman Pyhän Nikolaoksen rukoushuoneella. Tämän jälkeen metropolii tapasi mediaa ja seurakuntalaisia rukoushuoneella.

Sunnuntaina 9. marraskuuta Turun kirkossa metropolii Ambrosius toimitti liturgian yhdessä kirkkoherra Ion Duracin, arkkimandriitta Andreas Larikan, kirkkoherra Markku Toivasen, yliiakoni Paavo Kokotin sekä diako-

nien Mikko Ylisen ja Jari Ananinin kanssa. Liturgiaan osallistui myös Nikean metropolii **Johannes**.

Liturgian jälkeen metropolii Ambrosius tapasi seurakuntalaisia lounaalla seurakuntasalissa. Tarkastuksen johtopäätökset esitti ensiksi metropolii Ambrosius. Tämän jälkeen johtopäätöksensä esitti myös Tampereen kirkkoherra Markku Toivanen, taloudenhoitaja Paavo Kokotti, arkkimandriitta Andreas Larikka ja lopuksi myös kirkkoherra Ion Durac.

Yleisesti seurakunnan tarkastuksen johtopäätökset olivat, että vaikka seurakunnalla on suuri 2,3 miljoonan euron velka, seurakunnan tilanne on kuitenkin hyvä. Velan lyhennykset on hoidettu ajallaan ja velkaa on kyetty lyhentämään jopa suunniteltua aikataulua nopeammin.

Kirkossakäyntiaktiivisuus on parantunut ja uusia toimikuntia, kuten nuorisotoimikunta ja diakoniatoimikunta, on perustettu, sekä Turun, Salon ja Rauman alueiden maahanmuuttajien tapaamisten jälkeen yritetään järjestää jumalanpalveluksia ja toimintaa heille.

Luottamushenkilöt yhdessä kirkkoherran ja muun henkilökunnan kanssa yrittävät yhteistyötä tehden saada seurakunnan näkyvyyden ja toiminnan mahdollisimman suureksi. Vaikka voimavaroja ei ole paljoa, tulevaisuudessa yritetään edelleen parantaa kaikkia seurakunnan toimintoja.

■ Isä Ion Durac

■ Myös metropolii Johannes osallistui tarkastukseen.

Puolustusvoimien ortodoksinen työ 90 vuotta

Ortodoksinen kirkollinen työ Puolustusvoimissa vietti 90-vuotisjuhlansa joulukuussa Helsingissä. Koolla oli ortodoksista ja luterilaista sotilaspapista sekä Puolustusvoimien ja valtionhallinnon edustajia.

VALOKUVAT
KARI M. RÄNTILÄ

Veljellisessä yhteydessä Itä-Suomen alueen ortodoksinen sotilaspastori Vesa Takala (oik.), Panssariprikaatin esikunnasta luterilainen sotilaspastori Kari Heiskanen (keskellä), pääesikunnasta kenttärovasti Seppo Ahonen sekä taustalla kättelemässä lippueamiraali Antero Karumaa.

↑ Pohjois-Suomen alueen ortodoksinen sotilaspastori Pentti Hakkarainen pohdiskeli alustuksessaan isänmaallisuutta ja ihmisen sielua.

↖ Vas. kesk. Ortodoksinen kirkollisen työn juhlapäivä alkoi liturgialla Helsingin seurakunnan Kotikirkossa. Oikealla kenttäpiispa Hannu Niskanen ja lippueamiraali Antero Karumaa.

← Vas. alh. kenttäpiispa Niskanen luovutti Puolustusvoimien kirkollisen työn muistokilven pääesikunnan ortodoksiselle yhteyspapille, rovasti Leo Huurinaiselle. Isä Leo toimi myös vuosijuhlan isäntänä.